

МОНГОЛ УЛСЫН
БАТЛАН ХАМГААЛАХЫН САЙДЫН
ТУШААЛ

2021 оны 03 сарын 23 өдөр

Дугаар 0/62

Улаанбаатар хот

Батлан хамгаалахын стратеги
төлөвлөгөө батлах тухай

Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 2, Төрийн албаны тухай хуулийн 53 дугаар зүйлийн 53.1 дэх хэсгийг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1. “Батлан хамгаалахын стратеги төлөвлөгөө /2021-2024/-г хавсралтаар баталсугай.
2. Төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг зохион байгуулж, үр дүнг тооцож ажиллахыг яамны Төрийн нарийн бичгийн дарга хурандаа Д.Ганхуяг, Зэвсэгт хүчний Жанжин штабын дарга хошууч генерал Д.Ганзориг, төрлийн цэргийн командлагч, удирдах газар, нэгтгэл, анги, байгууллагын захирагч /дарга/ нарт даалгасугай.
3. Тушаалын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг яамны Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ, дотоод аудитын газар /хурандаа Б.Эрхэмбаяр/-т хариуцуулсугай.

САЙД

Г.САЙХАНБАЯР

Батлан хамгаалахын сайдын 2021 оны
9 дугаар сарын 9-ны өдрийн
16 дугаар тушаалын хавсралт

БАТЛАН ХАМГААЛАХЫН СТРАТЕГИ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

/2021-2024/

УЛААНБААТАР
2021 он

АГУУЛГА

Нэг. НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

Хоёр. МАНДАТЫН ШИНЖИЛГЭЭ

Гурав. БАТЛАН ХАМГААЛАХЫН ХӨГЖЛИЙН ФИЛОСОФИ, АЛСЫН
ХАРАА, ЭРХЭМ ЗОРИЛГО

Дөрөв. ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭ

Тав. СТРАТЕГИЙН ЗОРИЛГО, ТҮҮНИЙГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ АРГА
ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Зургаа. СТРАТЕГИЙН ЗОРИЛГО БА АГЕНТЛАГ, ТӨРЛИЙН ЦЭРГИЙН
КОМАНДЛАЛ, НЭГТГЭЛ, АНГИ, БАЙГУУЛЛАГЫН БҮТЦИЙН
УЯЛДАА, ЗУРАГЛАЛ

Долоо. ХАВСРАЛТ

Нэг. НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

Улс үндэстний хөгжлийн гадаад нөхцөл байдал нь дэлхий, бус нутгийн геополитик, аюулгүй байдлын орчин, хөрш орнуудын газар нутаг, хүн ам, улс төр, эдийн засаг, нийгмийн онцлог, хөгжлийн чиг хандлага, өөрчлөлтөөс шалтгаалдаг бол дотоод орчин нөхцөл нь тухайн улсын улс төр, эдийн засаг, нийгмийн хөгжлийн түвшин, байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтөөс ихээхэн хамаардаг.

Дэлхий дахинд олон улсыг хамарсан зөрчил хямрал байсаар байгаа бөгөөд аливаа улсын аюулгүй байдал нь хөрш орнууд, бус нутгийн аюулгүй байдлын орчин, түүнд нөлөөлөгч хүчин зүйлүүдээр хязгаарлагдахаа болж дэлхийн аюулгүй байдлаас хамааралтай болсоор байна. Мөн улс, үндэстний аюулгүй байдлын талаарх уламжлалт ойлголтод цэрэг дайны аюулыг голлон авч үздэг байсан бол орчин үеийн олон улсын харилцаанд даяаршил, шинэчлэлийн үйл явц эрчимтэй өрнөхийн зэрэгцээ аюул, заналын талаарх ойлголт ч хувьсан өөрчлөгдөж, урьд өмнө байгаагүй шинэ төрлийн аюулгүй байдлын шийдлийн шинэ арга хэлбэрийг шаардах болсон.

Сүүлийн жилүүдэд улс бус субъект, бүлэглэлүүдийн зүгээс хийж буй гэмт үйлдлүүд жилээс жилд нэмэгдэж байгаагийн зэрэгцээ дэлхийн их гүрнүүд нэг нь нөгөөгийнхөө эсрэг эдийн засаг, дипломатын хориг арга хэмжээ авч, өөрийн нөлөө, хүрээгээ тэлэхийг эрмэлзэх боллоо.

Сөргөлдөгч талуудын зөрчилдөөн орчин үеийн техник, технологид суурилсан шинэ арга хэрэгслийг ашиглах болж, хил хязгааргүй кибер орон зайд ашиг сонирхлоо хамгаалах, мөн давамгай байдал олох сонирхол эрс ихсэж, эдийн засаг, нийгмийн бодит үйл ажиллагаатай холбож, оршин буй газар орон, цаг хугацаанаас хамаарахгүйгээр мэдээллийн дэд бүтцийг бүрэн хянах, удирдах, мэдээллийг тэмцлийнхээ гол объект болгох зорилгыг агуулах болсон байна.

Манай улсын оршин буй Ази, Номхон далайн бус нутаг нь цэрэг, зэвсгийн хүч ихээр төвлөрсөн, улс төр, үзэл суртлын эрс ялгаатай улс, гүрнүүдтэй, цөмийн зэвсгийн аюулаас гадна олон улсын терроризм, үндэстэн дамнасан гэмт хэрэг, салан тусгаарлах, хэт даврах үзэл, хүний эрх, хүмүүнлэгийн хямрал зэрэг уламжлалт бус аюул оршсоор байгаа нь манай улсын аюулгүй байдлын гадаад орчин тогтвортой биш байгааг илэрхийлж байна.

Монгол Улс геополитикийн орчин, хөрш улс, газар нутаг, хүн ам, улс төр, эдийн засаг, нийгмийн онцлогтойгоо уялдуулан аюулгүй байдлаа хангаж ирсэн. Манай улс хөрш хоёр оронтойгоо адил тэгш найрсаг харилцаатай хэдий ч тэдгээр улсын гадаадад нөлөөгөө тэлэх бодлого, дотоодын улс төр, үзэл суртлын хямралаас үүдэн үүсэж болзошгүй нийгмийн тогтвортгүй байдал, салан тусгаарлах үзэл, терроризм зэргээс үүдэлтэй аюул, занал манай улсын аюулгүй байдлын орчинд сөргөөр нөлөөлж болзошгүй юм.

Улс орны аюулгүй байдлын гол зангилаа асуудал нь батлан хамгаалах бодлого, түүнийг хэрэгжүүлэх тогтолцоогоор дамжин шийдвэрлэгдэж байдаг. Батлан хамгаалах бодлого бол аливаа улсын төрийн бодлогын нэг онцгой төрөл бөгөөд үндэсний аюулгүй байдлаа хангах хүрээнд улс орноо аливаа халдлагаас хамгаалах, түүний бэлтгэлийг хангах үйл ажиллагааны чиглэлийг тодорхойлсон төрийн бодлого юм.

Батлан хамгаалах бодлогыг тодорхойлох, эрх зүйн үндсийг бүрдүүлэх, батлан хамгаалах тогтолцоог боловсронгуй болгох, Зэвсэгт хүний байгуулалтыг төгөлдөржүүлэх талаар төр, засгийн зүгээс анхаарал хандуулж ирсэн.

Тухайлбал, батлан хамгаалахын эрх зүйн хоёр дахь шинэчлэлийг 2015 оноос эхлүүлж, “Монгол Улсын батлан хамгаалах бодлогын үндэс” баримт бичиг, батлан хамгаалахын багц хууль, “Төрийн цэргийн байгууллагын хөгжлийн стратеги-2030”, Зэвсэгт хүчний байгуулалтыг хөгжүүлэх хөтөлбөр зэрэг эрх зүйн баримт бичгүүдийг батлан хэрэгжүүлж байна.

“Төрийн цэргийн байгууллагын хөгжлийн стратеги-2030” баримт бичигт “Цэргийн мэргэжлийн өндөр түвшинд бэлтгэгдсэн бие бүрэлдэхүүн, шинжлэх ухаан, технологийн дэвшилд суурилсан орчин үеийн зэвсэглэл, цэргийн техник бүхий чадварлаг Зэвсэгт хүчнийг байгуулах” гэсэн томоохон зорилгыг дэвшүүлсэн нь алсын хараа, зорилго, зорилт, хүрэх түвшинг тодорхойлсон стратегийн төлөвлөлтийн баримт бичиг болсон юм.

Дээрх стратегийг хэрэгжүүлэхийн тулд Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөр, төлөвлөгөө, Зэвсэгт хүчний байгуулалтыг хөгжүүлэх дунд хугацааны хөтөлбөр, төлөвлөгөөнүүдэд холбогдох зорилт, арга хэмжээнүүдийг тусган хэрэгжилтийг нь хангаж ирсэн.

Бодлогын баримт бичгүүдэд батлан хамгаалах чиглэлээр тусгагдсан зорилт, арга хэмжээнүүдийн хэрэгжилтийг сүүлийн гурван жилийн байдлаар авч үзвэл дараах байдалтай байна:

Бодлогын баримт бичгийн нэр	Хэрэгжилт, хувиар		
	2018 он	2019 он	2020 он
Монгол Улсын Батлан хамгаалах бодлогын үндэс	84,1	83,4	85,0
Төрийн цэргийн байгууллагын хөгжлийн стратеги-2030	80,0	83,2	85,0
Монгол Улсын Засгийн газрын 2016-2020 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөө	89,2	97,0	98,5
Монгол Улсын эдийн засаг, нийгмийг хөгжүүлэх үндсэн чиглэл	92,0	94,0	92,5
Зэвсэгт хүчний байгуулалтыг 2020 он хүртэл хөгжүүлэх хөтөлбөр	47,5	58,2	85,0

Бодлогын баримт бичгүүдэд батлан хамгаалах чиглэлээр тусгагдсан зорилт, арга хэмжээг хэрэгжүүлснээр дараах үр дүнд хүрсэн. Үүнд:

- Батлан хамгаалахын эрх зүйн орчин боловсронгуй болж, төрийн цэргийн байгууллын тогтолцоо тодорхойлогдож, Монгол Улсын иргэн хуулиар хүлээсэн цэргийн алба хаах үүргээ биелүүлэх хэлбэр өргөжиж, цэргийн алба хаагчийн эрх зүйн баталгаа дээшилсэн;

- Зэвсэгт хүчний бүтцэд шинэ төрлийн цэргүүд шинээр байгуулагдаж, цэргийн нэгтгэл, анги, салбарын бүтэц, зохион байгуулалтыг шинэчилж, хуулиар хүлээсэн үүргээ биелүүлэх боломжийг нэмэгдүүлсэн;

- Зэвсэгт хүчний хүний нөөцийн бодлого, цэргийн сургалт, бэлтгэлийн тогтолцоо шинэчлэгдсэн;

- Монгол Улсын агаарын хил, агаарын орон зайд хяналт тавих, агаарын болзошгүй халдлагаас хамгаалах боломж тодорхой түвшинд нэмэгдсэн;

- Цэргийн алба хаагчийн нийгмийн баталгаа дээшилсэн.

- Улс орныг хөгжүүлэх стратегийн бүтээн байгуулалтын ажилд цэргийн алба хаагчдыг оролцуулснаар зарим томоохон төслүүд болино хугацаанд чанарын өндөр түвшинд хэрэгжсэн.

Мөн батлан хамгаалах гадаад харилцаа, хамтын ажиллагааг эрчимтэй өргөжүүлж, цэргийн болон цэрэг-техникийн хамтын ажиллагаатай орнуудаас авах буцалтгүй тусlamжийг нэмэгдүүлсэн.

Хэдий тийм боловч батлан хамгаалах үйл ажиллагааны төсөв хязгаарлагдмал, улсын төсвийн хөрөнгө оруулалт бага байгаа нь төлөвлөсөн арга хэмжээнүүдийн хэрэгжилтэд сөргөөр нөлөөлөх гол хүчин зүйл байлаа. Тухайлбал, Зэвсэгт хүчний зэвсэглэл, цэргийн техникийг шинэчлэх, шинэчлэн сайжруулах, нөөц бүрдүүлэх, сольж шинэчлэх, шинээр цэргийн анги байгуулах зэрэг ажил, арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд ихээхэн төсөв, хөрөнгө шаардлагатай байдгаас хэрэгжээгүй байна.

Ийнхүү аюулгүй байдлын орчны өөрчлөлт, төрөөс батлан хамгаалах талаар дэвшүүлсэн бодлогын зорилт, арга хэмжээний хэрэгжилт, үр дүнд үндэслэн Засгийн газрын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрт батлан хамгаалах талаар туссан зорилтыг хэрэгжүүлэх, батлан хамгаалах тогтолцоог бэхжүүлэх, мэргэжлийн цэрэгт суурилсан Зэвсэгт хүчнийг хөгжүүлэх, улс орныг батлан хамгаалах бэлтгэлийг хангах асуудал нь 2021-2024 оны стратеги төлөвлөгөө боловсруулах хэрэгцээ шаардлагыг бий болгосон.

Тус хэрэгцээ шаардлагыг хангах, бодлогын зорилтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор “*Батлан хамгаалахын стратеги төлөвлөгөө /2021-2024 он/*”-г Төрийн албаны тухай хуулийн 53 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2020 оны 216 дугаар тогтоолоор баталсан “Стратеги төлөвлөгөө боловсруулах, батлах, хэрэгжилтийг хангах журам”, Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газрын даргын 2020 оны 100 дугаар тушаалын 1 дүгээр хавсралтаар батлагдсан стратеги төлөвлөгөө боловсруулах аргачлалыг баримтлан боловсрууллаа.

Хоёр. МАНДАТЫН ШИНЖИЛГЭЭ

Батлан хамгаалахын үйл ажиллагаанд мөрдөгдөж байгаа хуулийн тоо		60
Үүнээс	Батлан хамгаалахын хуулийн тоо	30
	Нийтлэг мөрддөг хуулийн тоо	30
Ерөнхий чиг үүрэг: Батлан хамгаалах		
Үндсэн чиг үүрэг ҮЧҮ-1: Улсыг батлан хамгаалах бодлого, төлөвлөлтийг хэрэгжүүлэх	Дэд чиг үүрэг	Хамтран хэрэгжүүлэх чиг үүрэг, оролцогчид
	Батлан хамгаалахын хууль тогтоомж, эрх зүйн баримт бичгийг боловсронгуй болгох	УИХ, ЗГ, ХЗДХЯ, ЗХЖШ, ТЦК-ууд
	Улсыг батлан хамгаалах нэгдмэл тогтолцоог бүрдүүлж, бэхжүүлэх	УИХ, УАБЗ, Ерөнхийлөгч, ЗГ, аймаг, нийслэлийн ЗДТГ, ЗХЖШ, ТЦК, нэгтгэл, анги, байгууллагууд
	Батлан хамгаалах бодлого, стратегийг боловсруулж, хэрэгжилтийг зохион байгуулах	УИХ, Ерөнхийлөгч, ЗГ, ЗХЖШ
	Батлан хамгаалах бодлого, үйл ажиллагааг орон нутагт хэрэгжүүлэх, зохион байгуулах	ЗГ, аймаг, нийслэлийн ЗДТГ, ЗХЖШ, ТЦК, нэгтгэл, анги, байгууллагууд
	Цэргийн алба хаах тогтолцоог боловсронгуй болгох	УИХ, ЗГ, ЗХЖШ
	Иргэнийг эх орноо батлан хамгаалахад сургаж бэлтгэх	ЗГ, аймаг, нийслэлийн ЗДТГ, ЗХЖШ, ТЦК, нэгтгэл, анги, байгууллагууд
	Орон нутгийн хамгаалалт, дайчилгааны арга хэмжээг төлөвлөн хэрэгжүүлэх	УИХ, Ерөнхийлөгч, ЗГ, аймаг, нийслэлийн ЗДТГ, ЗХЖШ, ТЦК, нэгтгэл, анги, байгууллагууд
	Батлан хамгаалах асуудлаар бусад улстай хамтран ажиллах	УИХ, ЗГ, ГХЯ, ЗХЖШ
	Батлан хамгаалах чадавхыг бэхжүүлэх	УИХ, ЗГ, СЯ, ЗХЖШ, ТЦК, нэгтгэл, анги, байгууллагууд
	Цэргийн шинжлэх ухааныг хөгжүүлэх бодлого боловсруулж хэрэгжүүлэх	ЗГ, ЗХЖШ, БХЭШХ
	Батлан хамгаалах аж үйлдвэрийг хөгжүүлэх бодлого боловсруулж хэрэгжүүлэх	ЗХЖШ, БХЭШХ
	Зэвсэгт хүчнийг бэхжүүлэх, зэвсэглэл, цэргийн техникийг	ЗХЖШ, БХЭШХ

	шинэчлэх, сэргээн сайжруулах бодлого боловсруулж хэрэгжүүлэх	
	Цэргийн зориулалттай зэвсэг, сум, галт хэрэглэл үйлдвэрлэх бодлого боловсруулж хэрэгжүүлэх	ЗГ, ЗХЖШ, БХЭШХ
	Цэргийн зориулалттай химиин хорт болон аюултай бодистой холбогдох үйл ажиллагааг зохицуулах	ЗГ, ГХЯ, ЗХЖШ
	Аливаа хөнөөх хэрэгслийн хөнөөлөөс хамгаалах талаар баримтлах бодлогыг тодорхойлох	ЗХЖШ, БХЭШХ
	Батлан хамгаалах нийгэм, эдийн засгийн дэд бүтцийг хөгжүүлэх бодлого боловсруулж, хэрэгжүүлэх	УИХ, ЗГ, ЗХЖШ, ТЦК
	Улсын эдийн засаг, нийгэм, дэд бүтцийг хөгжүүлэх бодлого, үйл ажиллагааг батлан хамгаалах эрх ашигт нийцүүлэн зохион байгуулах	УИХ, Ерөнхийлөгч, ЗГ, аймаг, нийслэл-ийн ЗДТГ, ЗХЖШ, ТЦК
	Иргэний эрүүл мэндийг хамгаалах, иргэнд эх оронч хүмүүжлийг төлөвшүүлэх талаар холбогдох төрийн захиргааны төв байгууллагатай хамтран бодлого боловсруулах, хэрэгжүүлэх	ЗГ, БШУЯ, ЗХЖШ, ТЦК, нэгтгэл, анги, байгууллагууд
	Зэвсэгт хүчинд тавих иргэний хяналтыг хэрэгжүүлэх	УИХ, ЗГ, Ерөнхий хянан шалгач
	Цэргийн алба хаагч, түүний гэр бүл, бэлтгэл болон чөлөөнд байгаа офицер, ахлагчийн нийгмийн хамгааллын асуудлыг шийдвэрлэх	ЗГ, ХНХЯ, СЯ, ЗХЖШ, ТЦК, нэгтгэл, анги, байгууллагууд
	Цэргийн алба хаагчийн тэтгэвэр тэтгэмжийн талаарх харилцааг боловсронгуй болгох бодлого боловсруулах	УИХ, ЗГ, СЯ, ХНХЯ, ЗХЖШ
	Батлан хамгаалах материалыг нөөцийн хэмжээ, байршлыг тогтоох, түүнийг бүрдүүлэх	УИХ, ЗГ, ЗХЖШ
	Батлан хамгаалахад зайлшгүй шаардагдах нөөцийг бүрдүүлэх	УИХ, ЗГ, аймаг, нийслэл-ийн ЗДТГ, ЗХЖШ, ТЦК
	Батлан хамгаалахын сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний цэргийн боловсрол, соёл, урлаг, спорт, эрүүл мэндийн байгууллагыг бодлогын удирдамжаар хангах үйл ажиллагаанд хяналт тавих	ЗХЖШ, Ерөнхий хянан шалгач
	Батлан хамгаалах зориулалттай бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэдэг төрийн өмчтэй хуулийн этгээдийн удирдлага зохицуулалт	ТӨХ, ЗХЖШ
ҮЧҮ-2: Орон нутгийн хамгаалалтад тулгуурласан батлан хамгаалах нэгдмэл тогтолцоог бүрдүүлж бэхжүүлэх	Орон нутгийн хамгаалалтыг төлөвлөх, зохион байгуулах, хэрэгжүүлэх	ЗГ, ТЗТБ, ЗХЖШ, ҮАБХТЧҮБ, аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн ЗД
	Орон нутгийн хамгаалалтыг төлөвлөн хэрэгжүүлэхэд аймаг,	ЗГ, ЗХЖШ

		нийслэлийн Засаг даргыг мэргэжил, арга зүйн удирдлагаар хангах	
		Улсын хэмжээнд орон нутгийн хамгаалалтын бэлтгэлийг хангах, зохион байгуулах	ЗГ, аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн ЗД
		Орон нутгийн хамгаалалтын томилгоот нэгжийг томилгоожуулах, үүрэг гүйцэтгүүлэхээр бэлтгэх	Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн ЗД
		Орон нутгийн хамгаалалтын мэдээллийн нэгдсэн санг бүрдүүлэх	Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн ЗД
		Орон нутгийн хамгаалалтын онц болон дайны байдлын үеийн үндсэн арга хэмжээг зохион байгуулах	УИХ, ЗГ, ТЗТБ, аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн ЗД, ЗХЖШ
		Орон нутгийн хамгаалалтын сургалтыг төлөвлөх, зохион байгуулах	ЗГ, ТЗТБ, НӨҮБ, аймаг, нийслэлийн ЗД, ЗХЖШ
		Орон нутгийн хамгаалалтын нэгдсэн сургуулийг зохион байгуулах	ЗГ, аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн ЗД, ЗХЖШ
		Аймаг, нийслэлийн Засаг даргын цугларалтыг зохион байгуулах	ЗГ, аймаг, нийслэлийн ЗД
		Орон нутгийн хамгаалалтын онол, арга зүй, шинжлэх ухаан, инновацийн хөгжлийг хангах	Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн ЗД, ЗХЖШ, БХЭШХ
		Орон нутгийн хамгаалалтын нөөцийг бүрдүүлэх, даалгаваржуулах	УИХ, ЗГ, ТЗТБ, НӨҮБ, аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн ЗД
		Орон нутгийн хамгаалалтын төлөвлөгөөний хэрэгжилтэд дүгнэлт гаргах	Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн ЗД
ҮЧҮ-3: Нэгдсэн төлөвлөлт дайчилгааны бэхжүүлэх	удирдлага, бүхий тогтолцоог	Улс орныг дайны байдалд шилжүүлэх ерөнхий төлөвлөгөөг боловсруулах	УИХ, Ерөнхийлөгч, ЗГ, ТЗТБ, аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн ЗД, ЗХЖШ
		Улс орныг ерөнхий төлөвлөгөөний дагуу дайны байдалд шилжүүлэх бэлтгэлийг хангах	УИХ, Ерөнхийлөгч, ЗГ, ТЗТБ, аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн ЗД, ЗХЖШ
		Дайчилгааны төлөвлөгөө боловсруулж, хэрэгжилтийг зохион байгуулах бэлтгэлийг хангах	ЗГ, ТЗТБ, аймаг, нийслэлийн ЗД, ЗХЖШ
		Төрийн захиргааны төв байгууллага, аймаг, нийслэлийн дайчилгааны даалгаврыг тогтоох, хэрэгжилтэд хяналт тавих	ЗГ, ТЗТБ, аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн ЗДТГ
		Төрийн захиргааны төв байгууллага болон аймаг, нийслэлийн дайчилгааны төлөвлөгөөний төслийг хянаж, дүгнэлт гаргах	ЗГ, ТЗТБ аймаг, нийслэлийн ЗД
		Улсын болон цэргийн дайчилгааны нөөцийг бүрдүүлэх журам,	ЗГ, ЗХЖШ

	тэдгээрийн хэмжээ, байршлыг тогтоох	
	Дайчилгааны бэлтгэлийг хангах, нөөцийг бүрдүүлэх, нэгдсэн тооцоог хөтлөх	УИХ, ЗГ, ТЗТБ, аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн ЗД, ЗХЖШ
	Дайчилгааны бэлтгэл нөөцийн бүрэлдэхүүн, тэдгээрийг дайчлах журмыг тогтоож, хэрэгжүүлэх бэлтгэлийг хангах	ЗГ, аймаг, нийслэлийн ЗДТГ, ЗХЖШ
	Дайчилгааны бэлтгэл нөөцийн бүрэлдэхүүний сургалт, цугларалтыг зохион байгуулах	ЗГ, ТЗТБ, ЗХЖШ, аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн ЗД
	Төрийн удирдах албан тушаалтны сургалт, цугларалтыг зохион байгуулах	ЗГ, ТЗТБ, аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн ЗД, ЗХЖШ
	Дайчилгаатай сургууль явуулах журам хугацаа, түүнд оролцуулах дайчилгааны бэлтгэл нөөцийн бүрэлдэхүүнийг тогтоох	ЗГ, ТЗТБ, ЗХЖШ, аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн ЗД
	Улсын дайчилгааны бэлтгэлийг хангахтай холбогдсон үндсэн арга хэмжээг зохион байгуулах	ЗГ, ТЗТБ, ЗХЖШ, аймаг, нийслэл, сум, дүүрэг, баг хорооны ЗД
	Төрийн захиргааны төв, нутгийн захиргааны байгууллагыг дайны байдлын үеийн бүтэц, зохион байгуулалт, үйл ажиллагаанд шилжүүлэх бэлтгэлийг хангах	ЗГ, ТЗТБ, НЗБ, ЗХЖШ
	Дайны байдлын үед үйлчлэлийг зогсоох, хязгаарлах хууль тогтоомжийн нэр, заалтыг тодорхойлох	УИХ, ЗГ, ЗХЖШ
	Өмчийн хэлбэр харгалзахгүйгээр байгууллага, аж ахуйн нэгжийн үйл ажиллагааны чиглэлийг өөрчлөх бэлтгэлийг хангах	ЗГ, ЗХЖШ
	Баталгаат албан тушаалын жагсаалтыг гаргах	ЗГ, ЗХЖШ
	Хувийн хэвшлийн байгууллага, аж ахуйн нэгж, иргэдийн өмчийг дайчилсан тохиолдолд нөхөх олговрыг тогтоох	ЗГ, ЗХЖШ
	Дайчилгааны арга хэмжээг төлөвлөн хэрэгжүүлэхэд нь төрийн захиргааны төв байгууллага, аймаг, нийслэлийн Засаг даргыг мэргэжлийн удирдлагаар хангах	Ерөнхийлөгч, ЗГ, ТЗТБ, аймаг, нийслэлийн ЗД
	Дайчилгааны явцын талаарх нэгдсэн мэдээ гаргаж, Улсын Их Хурал, Ерөнхийлөгч, Үндэсний аюулгүй байдлын зөвлөлд тайлагнах	УИХ, ЗГ, УАБЗ, ТЗТБ, аймаг, нийслэлийн ЗД, ЗХЖШ
	Дайчилгааны явцыг төрийн захиргааны төв, нутгийн захиргааны	ЗГ, ЗХЖШ, Ерөнхий хянан шалгагч

	байгууллага, байгууллага, аж ахуйн нэгжид шалгаж туслах	
ҮЧҮ-4: Мэргэжлийн суурилсан Зэвсэгт хүчнийг хөгжүүлэх	Зэвсэгт хүчний байгуулалтын үндсэн арга хэмжээг төлөвлөх, хэрэгжилтийг зохион байгуулах	ЗГ, ЗХЖШ, ТЦК, нэгтгэл, анги, салбар, байгууллагууд
	Эх орноо гадны зэвсэгт халдлага, түрэмгийллээс хамгаалах бэлтгэлийг хангах	ЗХЖШ, ТЦК, нэгтгэл, анги, салбар, байгууллагууд
	Зэвсэгт хүчний сургалт, бэлтгэл, цэргийн бүх шатны удирдлагын байгууллагуудын бэлэн байдлыг хангах	ЗХЖШ, ТЦК, нэгтгэл, анги, салбар, байгууллагууд
	Зэвсэгт хүчнийг хөгжүүлэх бодлогын хэрэгжилтийг зохион байгуулах	ЗХЖШ, ТЦК, нэгтгэл, анги, салбар, байгууллагууд
	Олон улсын болон бус нутгийн цэрэг, улс төрийн байдал, үүсч болзошгүй цэргийн аюул заналыг судлах	ЗХЖШ, ТЦК
	Зэвсэгт хүчний тайван цагийн болон дайны байдлын үеийн зохион байгуулалтын бүдүүвчийг боловсруулж, хэрэгжилтэд хяналт тавих	Ерөнхийлөгч, ЗХЖШ, ТЦК
	Зэвсэгт хүчнийг хэрэглэх ерөнхий болон стратегийн дэлгэн байгуулалтын төлөвлөгөөг боловсруулж, хэрэгжүүлэх	Ерөнхийлөгч, ЗХЖШ, ТЦК
	Зэвсэгт хүчнийг дайчилгаагаар өргөтгөн зохион байгуулах төлөвлөгөөг боловсруулах, хэрэгжүүлэх	ЗХЖШ, ТЦК, нэгтгэл, анги, салбар, байгууллагууд
	Цэргийн дайчилгааны даалгаврыг боловсруулж, хэрэгжилтийг зохион байгуулах	ЗХЖШ, ТЦК, нэгтгэл, анги, салбар, байгууллагууд
	Зэвсэгт хүчний чадавхыг нэмэгдүүлэх чиглэлээр төсөл хөтөлбөр боловсруулж, хэрэгжүүлэх	ЗХЖШ, ТЦК
	Зэвсэгт хүчнийг бэхжүүлэх, зэвсэг, техникийг шинэчлэх, сэргээн сайжруулах бодлогыг хэрэгжүүлэх	ЗХЖШ, ТЦК, нэгтгэл, анги, салбар, байгууллагууд
	Төрийн цэргийн номлолыг боловсруулж, хэрэгжилтийг зохион байгуулах	Ерөнхийлөгч, ЗХЖШ, ТЦК
	Төрийн цэргийн байгууллын харилцан ажиллагааны журмыг тогтоох, хэрэгжилтийг зохион байгуулах	ЗГ, ЗХЖШ, ТЦК
	Нутаг дэвсгэрийн төхөөрөмжлөл, цэргийн дэд бүтцийг бэхжүүлэх	ЗГ, ТЗТБ, ЗХЖШ, ТЦК, нэгтгэл, анги,

		салбар, байгууллагууд
	Цэргийн удирдлага, мэдээллийн хэрэгслийн шинэчлэлийн бодлогыг тодорхойлж, хэрэгжилтийг зохион байгуулах	ЗХЖШ, ТЦК, нэгтгэл, анги, салбар, байгууллагууд
	Зэвсэгт хүчний хүний нөөцийн бодлогыг тодорхойлж, бие бүрэлдэхүүнээр нөхөн хангах	ЗХЖШ, ТЦК, нэгтгэл, анги, салбар, байгууллагууд
	Цэргийн боловсрол, сургалт бэлтгэлийн бодлогыг тодорхойлох, хэрэгжүүлэх	ЗХЖШ, ТЦК, нэгтгэл, анги, салбар, байгууллагууд
	Зэвсэгт хүчний бүх нийтийн буюу хэсэгчилсэн дайчилгаагаар өргөтгэн зохион байгуулах бэлтгэлийг хангах	ЗХЖШ, ТЦК, НЗБ, нэгтгэл, анги, салбар, байгууллагууд
	Зэвсэгт хүчний хэрэгцээт зэвсэглэл, цэргийн техникийн төрөл, тоог тогтоож, хэрэгжилтийг зохион байгуулах	ЗГ, ЗХЖШ, ТЦК
	Цэргийн болон нэгдсэн ажиллагааны нөөцийн хэмжээ, цувраажилтыг тогтоож, хэрэгжилтийг зохион байгуулах	ЗХЖШ, ТЦК
	Цэргийн нөөцийг бүрдүүлэх, хадгалах, сольж шинэчлэх ажлыг зохион байгуулах	ЗХЖШ, ТЦК, нэгтгэл, анги, салбар, байгууллагууд
	Цэргийн байгууллагуудын харилцан ажиллах журам тогтоох, нэгдсэн ажиллагааны төлөвлөгөөг батлах	ЗХЖШ, ТЦК
	Цэрэг татах, халах ажлыг зохион байгуулах	ЗХЖШ, ТЦК, аймаг, нийслэл, дүүргийн ЗДТГ, нэгтгэл, анги
	Энхийг дэмжих ажиллагаанд оролцох	ГХЯ, ЗХЖШ, ТЦК, ТЦБ, нэгтгэл, анги, салбар, байгууллагууд
	Агаарын хилийн халдашгүй дархан байдал, агаарын зайд хяналт тавих, хамгаалах	ЗХЖШ, АЦК, анги, салбар
	Монгол Улсын агаарын зайд нислэг үйлдэх журам тогтоож, биелэлтийг хянах	ЗХЖШ, АЦК
	Цэргийн мэдээлэл, дүн шинжилгээ, орон зайн тандалт судалгаа явуулах	ЗХЖШ, ТЦК, анги, салбар
	Террорист үйлдлийн сөрөг тусгай ажиллагаанд оролцох	ЗХЖШ, ТХЦК
	Улсын онц чухал объектыг хамгаалахад дэмжлэг үзүүлэх	ЗХЖШ, ТЦК, нэгтгэл, анги, салбар
	Аливаа хөнөөх хэрэгслийн хөнөөлийн голомтод байгаа хүн ам,	ЗХЖШ, ТЦК, нэгтгэл, анги, салбар

	эд юмсыг аврах, хор уршгийг арилгах	
	Гамшгийн үед аврах, хор уршгийг арилгах, сэргээн босгох, хүмүүнлэгийн тусlamжийн үйл ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлэх	ЗХЖШ, ТЦК, нэгтгэл, анги, салбар
	Цэргийн зориулалттай тэсэрч дэлбэрэх зүйлийг аюулгүй болгох	ЗХЖШ, ТЦК, нэгтгэл, анги
	Зэвсэгт хүчний хэмжээнд төрийн болон албаны нууцын хадгалалт, хамгаалалтыг зохион байгуулах	ЗХЖШ, ТЦК, нэгтгэл, анги, салбар, байгууллага

Гурав. БАТЛАН ХАМГААЛАХЫН ХӨГЖЛИЙН ФИЛОСОФИ, АЛСЫН ХАРАА, ЭРХЭМ ЗОРИЛГО

ХӨГЖЛИЙН ФИЛОСОФИ:

Монгол Улсын хөгжлийн бодлого, зорилтод нийцсэн улс орноо батлан хамгаалах бодлого, үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх.

АЛСЫН ХАРАА:

Улс орны батлан хамгаалах тогтолцоог боловсронгуй болгож, чадавхыг бэхжүүлнэ.

ЭРХЭМ ЗОРИЛГО:

Олон улсын болон бүс нутгийн аюулгүй байдлын орчны төлөв, өөрчлөлтийн хандлагад нийцсэн батлан хамгаалах бодлогыг хэрэгжүүлж, улс орны хөгжлийн зорилго, үндэсний язгуур ашиг сонирхолд тулгуурласан уян хатан, оновчтой батлан хамгаалах нэгдмэл тогтолцоог төлөвшүүлэн, улс орныхоо тусгаар тогтнол, нутаг дэвсгэрийн бүрэн бүтэн байдал, оршин тогтохуйн аюулгүй байдлыг найдвартай хангахад оршино.

Дөрөв. ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭ

Орчны шинжилгээ стратегийн шийдвэр гаргахад удирдлагыг шаардлагатай мэдээллээр хангах зорилгоор Батлан хамгаалах яам, Зэвсэгт хүчний Жанжин штаб, төрлийн цэргийн командлал, нэгтгэл, анги, салбар, байгууллага нь бодлогын баримт бичигт тусгагдсан зорилт, хуулиар хүлээлгэсэн чиг үүргийг биелүүлэхэд чиглэсэн зорилтыг хэрэгжүүлэх боломж ямар байгааг гадаад ба дотоод орчны хүчин зүйлийн хүрээнд тулгуурлан дараах байдлаар тодорхойллоо.

4.1. Гадаад орчны шинжилгээ

Гадаад орчны шинжилгээг хийхдээ аюулгүй байдлын орчин, улс төр, эдийн засаг, нийгэм, соёл, технологи, хууль эрх зүй, байгаль орчны зүгээс үзүүлэх нөлөөлөл, эерэг боломж, сөрөг нөлөөлөл, үүсч болох эрсдэлийг тодорхойллоо.

4.1.1. Аюулгүй байдлын орчинд хийсэн шинжилгээ / хөрш ОХУ, Хятад /

ОРОСЫН ХОЛБООНЫ УЛС	
Давуу тал:	Сул тал:
<p>Монгол Улс Оросын Холбооны Улс (ОХУ)-тай батлан хамгаалах харилцааг бэхжүүлэн хөгжүүлснээр Монгол Улсын тусгаар тогтолц, бүрэн эрхт байдал, нутаг дэвсгэрийн бүрэн бүтэн байдлыг хамгаалах нөхцөл боломж бүрдэж, баталгаа бий болно.</p> <p>- ОХУ нь НҮБ-ын Аюулгүйн Зөвлөлийн гишүүн, цэргийн хүчин, шинжлэх ухаан, цэрэг-аж үйлдвэрээр тэргүүлдэг, дэлхийн нөлөө бүхий хүчирхэг том гүрэн бөгөөд тус улстай найрсаг харилцаатай байж батлан хамгаалах харилцаа, хамтын ажиллагааг өргөжүүлэн хөгжүүлснээр Монгол Улсын Зэвсэгт хүчний зэвсэглэл, техникийг шинэчлэх, сайжруулах, зэвсэглэл, техникийн сэлбэг, галт хэрэглэл, түлш шатахууны хангарт авах, цэргийн мэргэжилтэн бэлтгэх таатай нөхцөл, боломж бүрдэнэ.</p> <p>- ОХУ-ын нутаг дэвсгэрийг давж гуравдагч улс, хүчинээс цэргийн аюул занал үүсэх нөхцөл боломж хязгаарлагдмал.</p> <p>- Монгол Улсад гадны халдлага, түрэмгийлэл учрах нь тодорхой болох үед тус улс, түүний тэргүүлсэн цэрэг-улс төрийн байгууллагатай холбоотон болж цэргийн болон цэрэг-техникийн тусламж дэмжлэг авснаар аюулгүй байдлаа хангах, хамгаалах бололцоотой.</p>	<p>- ОХУ-ын нөлөө, бүс нутгийн бодлогын хүрээнд автаж, эдийн засгийн хараат байдалд байна.</p> <p>- Монгол Улсаас гадаадад гаргах бүтээгдэхүүн ОХУ-ын нутгаар дамжин гарах учир тээвэрлэлт, татварын дарамт хөрш улсын зүгээс байнга учирна.</p> <p>- Монгол Улсын гадагшаа урсдаг ихэнх гол мөрнүүд (Хэрлэн голоос бусад) нь ОХУ-ын нутаг руу гардгаас тэдгээр гол мөрнийг эрчим хүчний эх үүсвэр болгон ашиглах боломжийг ОХУ-ын зүгээс олон улсын хуульд дулдуудан хязгаарладаг.</p> <p>- Гадаадын бусад улстай цэргийн болон цэрэг-техникийн хамтын ажиллагаа хөгжүүлэх боломж хязгаарлагдмал, цэргийн зориулалттай бүтээгдэхүүн гуравдагч улсаас авах боломжийт хязгаарладаг.</p> <p>- Цэргийн зориулалттай болон стратегийн ач холбогдол бүхий бүтээгдэхүүнийг зөвхөн ОХУ-аас авч, зэвсэглэл техникийн засвар үйлчилгээ, сэлбэг, шатахуун, галт хэрэглэлийн хангарт, инженер техникийн ажилтны бэлтгэлийн хувьд тус улсаас хамааралтай байна.</p> <p>- Хөрш улсын эдийн засаг хүчирхэгжиж зарим үйлдвэрлэл, газрын тосны бүтээгдэхүүний хангарт, банк санхүүгийн ажиллагааг манай нутагт</p>

	явуулбал дотоодын тогтолцоог эвдэх, нөлөөндөө оруулах эрсдэлтэй.
Боломж:	<p>- эдийн засаг, санхүүгийн дэмжлэг, зээл, тусламж авах боломжтой.</p> <p>- Хоёр улс хөрш зэргэлдээ оршиж газар нутгийн хувьд ойр дөт, дэд бүтэц харьцангуй ахицтай хөгжиж байгаа нь тус улсаас хэрэгцээт бараа бүтээгдэхүүний хангалтыг түргэн шуурхай авах боломжтой.</p> <p>- Монгол Улс эдийн засгийн салбарууд, аж үйлдвэрээ хөгжүүлж, олон улсад өрсөлдөх чадвартай экспортын бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлээ нэмэгдүүлэх тохиолдолд ОХУ нь том зах зээл байх боломж бий.</p> <p>- Монгол Улс өөрийн бараа бүтээгдэхүүнээ ОХУ-ын нутгаар дамжуулан тэдний тээврээр гуравдагч улсад гаргах.</p>

БҮГД НАЙРАМДАХ ХЯТАД АРД УЛС

Давуу тал:	Сул тал:
Монгол Улс, БНХАУ-ын батлан хамгаалахын харилцаа нь хоёр улсын Иж бүрэн стратегийн түншлэлийн харилцааны чухал бүрэлдэхүүн хэсэг юм. Тус улсын удирдлага ч цэргийн харилцаа, хамтын ажиллагаа нь бусад салбарын хамтын ажиллагааны тулгийн чулуу хэмээн үздэг. Тиймээс БНХАУ-тай батлан хамгаалах салбарт харилцааг хөгжүүлснээр тусгаар тогтол, газар нутгийн бүрэн бүтэн байдал баталгаажих, цэргийн итгэлцэл, улс төрийн харилцан ойлголцол нэмэгдэх, цэргийн мэргэжилтэн бэлтгэх төдийгүй хэмжээ нь тасралтгүй нэмэгдэж байгаа цэргийн буцалтгүй тусламж нь Зэвсэгт хүчний шинэчлэлийг гүнзгийрүүлэхэд манай цэргийн алба хаагчдын нийгмийн хамгааллыг дээшлүүлэх, улс орны бүтээн байгуулалтад чухал хувь нэмэр оруулах давуу талтай.	<p>- Тус улс манай улсын зүгээс АНУ-тай явуулж байгаа цэргийн хамтын ажиллагааны идэвхжилтэд эмзэг ханддаг.</p> <p>- манай улс нь эдийн засаг, худалдааны хувьд Хятадаас хэт хамааралтай байна.</p> <p>- гадаад худалдааны дамжин өнгөрөх тээврийн нөхцөлөөс хараат байна.</p> <p>- Хятадын эсрэг үзэл Монголд түгээмэл байна.</p> <p>- үндэсний ашиг сонирхлын зөрүүтэй байдал байна. Тухайлбал, Далай ламын асуудал.</p>

Боломж:	Аюул занал:
<p>- Хоёр талын зэвсэг техникийн хамтын ажиллагаа хөгжих эхлэл тавигдаж байгаа, үүнийг цаашид өргөжүүлэх боломж өндөр. Хятадын зэвсэглэлийн чанар улам сайжирч дэлхийн тэргүүлэх</p>	<p>- БНХАУ-ын зүгээс шууд учрах цэргийн аюул хязгаарлагдмал.</p> <p>- Цөмийн зэвсэг түрүүлж хэрэглэхгүй, “Над руу дайрахгүй бол, би хүн руу дайрахгүй”, идэвхтэй батлан</p>

<p>жишигт ойртож байгаа тул энэ чиглэлд боломжийг эрэлхийлэх нь боломж нэмэгдэнэ.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Хилийн чанадад энхийг дэмжих ажиллагааны чиглэлээр хамтарч ажиллах боломжтой. - Терроризмын эсрэг хоёр талын хамтарсан хээрийн сургууль явуулах нь энэ чиглэлээр туршлага суралцах боломж бүрдэнэ. 	<p>хамгаалалт гэсэн цэргийн номполуудыг хэрэгжүүлж байгаа.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Монгол Улстай хил залгаа ШУӨЗО-ноос террорист халдлага үйлдэгдэх, хэрэв дотоодод нийтийг хамарсан гамшиг учирвал дүрвэгчид хил давж орж ирэх аюул занал үүсч болзошгүй. - БНХАУ-ын ХАЧА-ийн бие бүрэлдэхүүн, зэвсэглэл техникийн хувьд манай улсын Зэвсэгт хүчинээс хэд дахин давуу байдаг нь цэргийн аюул занал учруулах эрсдэлийг нэмэгдүүлдэг.
---	---

4.1.2. Аюулгүй байдлын орчинд хийсэн шинжилгээ / Гуравдагч хөрш АНУ, Япон, БНСУ /

АМЕРИКИЙН НЭГДСЭН УЛС	
Давуу тал:	Сул тал:
<p>Тус улстай батлан хамгаалах салбарт хамтран ажилласнаар:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Хоёр хөршийн цэрэг, улс төр, эдийн засгийн нөлөөг бууруулах; - Ардчилал, хүний эрх, эрх чөлөөг дэмжих; - Энхийг эрхэмлэсэн, нээлттэй, бие даасан, олон тулгуурт гадаад бодлогоо улс төр, дипломатын арга замаар хэрэгжүүлж Монгол Улсын аюулгүй байдлаа хангахад гурав дахь хөрш болон ОУ-ын байгууллагуудын дэмжлэг авахад АНУ дэмжих, нөлөөлөх; - Батлан хамгаалах чадавхыг нэмэгдүүлэхэд бодит дэмжлэг үзүүлэх; - АНУ-ын дэлхийд тэргүүлэх цэрэг, стратегийн хувьд туршлага сургамж, боловсрол, төхникийн дэмжлэг авах; - Бүс нутгийн аюулгүй байдал хангах. 	<p>- Монгол Улс, АНУ-ын цэргийн хамтын ажиллагааны идэвхжилд Хятад, ОХУ нь эмзэг ханддаг тул хоёр хөршийн зүгээс манай улстай харилцах харилцаанд нөлөөлж болзошгүй;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Газар зүйн байрлал алслагдсан, далайд гарцгүй, гуравдагч ороний хиллэдэггүй; - Цэрэг, техникийн тусlamж авах боломж хязгаарлагдмал; - Их гүрнүүдийн цэрэг, улс төр, эдийн засгийн нөлөө ирэх магадлал их; - Зэвсэглэл, техникийн зөрүүтэй байдал.
Боломж:	Аюул занал:
<p>Цаашид батлан хамгаалах хамтын ажиллагааны хүрээнд уламжлалт хэлбэрийг хадгалахын зэрэгцээ шинэ чиглэлийг өргөжүүлэх гарцыг бий болгоно.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Энхийг эрхэмлэсэн, нээлттэй, бие даасан, олон тулгуурт улс төр, дипломатын арга замаар хэрэгжүүлж, аюулгүй байдлаа бэхжүүлэх; - Батлан хамгаалах, харилцаа хамтын ажиллагааг нэмэгдүүлэх, Зэвсэгт хүчиний төрлийн цэргийг хөгжүүлэх; 	<p>- Хятад, АНУ, ОХУ хоорондын өрсөлдөөн, нэг нэгнээ хазаарлах оролдлогууд нь худалдааны дайнаас халин аюулгүй байдлын нөлөөний бүсээ хуваах чиглэлд шилжвэл Монгол Улсын гадаад бодлого, аюулгүй байдалд томоохон сорилт учруулах;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Их гүрнүүдийн улс төр, эдийн засгийн дарамт ирэх; - Хөрш орнуудын дарамт, шахалт, нөлөө ихсэх магадлалтай.

- Мэргэжлийн Зэвсэгт хүчнийг чадавхжуулах, хөгжүүлэх;
- Орчин үеийн зэвсэглэл, тоног төхөөрөмж ашиглах;
- Бие бүрэлдэхүүний боловсролын түвшинг сайжруулах;
- Дэлхийн улс орнуудтай харилцааг нэмэгдүүлж, улс орны нэр хүнд ОУ-д өсөх боломжтой.

ЯПОН УЛС

Давуу тал:	Сул тал:
<p>Гуравдагч хөршийн бодлогоор дамжуулан Үндэсний аюулгүй байдлаа баталгаажуулах бодлоготой нийцнэ. Монгол, Японы стратегийн түншлэлийн харилцаанд батлан хамгаалах харилцаа, хамтын ажиллагаа чухал хувь нэмэр оруулж, түлхэц үзүүлж байна. Япон Улстай батлан хамгаалах харилцаа хамтын ажиллагааг хөгжүүлэх нь цэргийн мэргэжилтэн бэлтгэхэд төдийгүй тус улсын БХЯ-наас “Чадавхыг дээшлүүлэх хөтөлбөр”-ийн хурээнд хэрэгжүүлж байгаа цэргийн инженерийн сургалт, дадлага нь Монгол Улсын Зэвсэгт хүчний зам, барилгын салбаруудын чадавхыг нэмэгдүүлэхээс гадна Монгол Улсын Зэвсэгт хүчнээс НҮБ-ын энхийг дэмжих ажиллагаанд үүрэг гүйцэтгүүлэх “Барилга инженерийн рот”-ын бэлтгэлийг хангах, тус ротын үндсэн мэргэжилтэн бэлтгэгдэх чухал ач холбогдолтой.</p>	<p>Манай улсын зүгээс Япон, АНУ зэрэг гуравдагч хөрштэй явуулж буй цэргийн хамтын ажиллагааны идэвхжилтэд Хятад эмзэг ханддаг. Тиймээс Хятадын зүгээс дарамт, шахалт, нөлөө ихсэх аюултай.</p> <p>Манай улсын зах зээл жижиг, далайд гарцгүй, хоёр их гүрнээс нэлээд хамааралтай байдаг боловч байгалийн баялгаар дэлхийн 10 том улсын нэг гэдэг. Энэ нь байгалийн баялаггүй Япон улсын хувьд урт хугацаанд нөөцөө баталгаажуулж авах бодлогын нэг субъект нь Монгол Улс байж болох юм.</p>
Боломж:	Аюул занал:
<p>Япон Улстай батлан хамгаалахын харилцаа, хамтын ажиллагааг хоёр улсын Засгийн газар, “Монгол Улсын БХЯ, Япон Улсын БХЯ хооронд батлан хамгаалах салбарт хамтран ажиллах тухай санамж бичиг”-т үндэслэн дараах чиглэлээр гүнзгийрүүлэн хөгжүүлэх нөөц бололцоотой юм.</p> <ul style="list-style-type: none"> - НҮБ-ын энхийг дэмжих ажиллагааны чиглэлээр харилцан туршлага солилцох, цаашид НҮБ-ын энхийг дэмжих ажиллагаанд хамтран оролцох боломжийг нээх, - Монгол Улсын Зэвсэгт хүчний чадавхыг дээшлүүлэх хөтөлбөрийг 	<p>Япон Улсын зүгээс шууд учрах цэргийн аюул байхгүй хэдий ч хөгжингүй улс орнуудын өрсөлдөөн, нэг нэгнээ хазаарлах оролдлогууд нь Монгол Улсын гадаад бодлого, аюулгүй байдалд томоохон сорилт учруулж болзошгүй.</p>

цэргийн инженер, цэргийн эмнэлгийн чиглэлээр үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлэх, цаашид Зэвсэгт хүчний Агаарын цэргийн чадавхыг дээшлүүлэх чиглэлд өргөжүүлэх,

- Бус нутаг, олон улсын аюулгүй байдал, олон улсын терроризмын талаар мэдээлэл солилцох,
- Гамшгаас хамгаалах, хүмүүнлэгийн тусламж, чадавхыг нэмэгдүүлэхэд хамтран ажиллах, туршлага, сургамжаас суралцах,
- Цэргийн судалгааны байгууллага хооронд хамтран ажиллах, шинэ дэвшилтэт технологийг нэвтрүүлэх боломжтой.

БҮГД НАЙРАМДАХ СОЛОНГОС УЛС

Давуу тал:	Сул тал:
<p>Монгол Улс, БНСУ-ын батлан хамгаалахын харилцаа нь харилцан айлчлал хийх, цэргийн бүх түвшний төлөөлөгч солилцох, БХЯ-д хоорондын зөвлөлдөх уулзалт хийх, цэргийн мэргэжилтэн харилцан сургаж бэлтгэх, хамтарсан сургалт дадлага явуулах, олон улсын хурал, семинар, үзэсгэлэн арга хэмжээнд харилцан урьж оролцуулах зэрэг чиглэлээр идэвхжин хөгжик байна. Үүнээс гадна хоёр улсын харилцааны байдлыг авч үзэхэд гадаад харилцааны хувьд чөлөөтэй, олон улстай найрсаг хамтын ажиллагаатай. Гадаад улсуудын аюул занал байхгүй харьцангуй тайван улсуудын тоонд зүй ёсоор багтдаг. Өөрөөр хэлбэл терроризм, дүрвэгсдийн асуудал, хүний наймаа, хар тамхи, үндэстэн дамнасан мөнгө угаалт зэрэг уламжлалт бус аюул заналаас нэлээд сэргийлж чадсан. Түүнчлэн иргэний дайн, шашин хоорондын мөргөлдөөн, салан тусгаарлалт, улс төрийн олон төрлийн бослого зэрэг нь Монгол Улсад юм. Өмнөд болон Хойд Солонгостой адил тэгш найрсаг харилцаатай.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - эдийн засгийн хувьд манай хүн ам цөөн тул зах зээл жижиг; - ОХУ, БНХАУ-ын хамаарал ихтэй. Монгол Улсын байгалийн баялаг, БНСУ-ын менежмент, технологи, хөрөнгө оруулалт зэргийг нэгтгэн хамтран ажиллаж чадахгүй байна. - Дэлхийн эдийн засгийн өсөлт удааширч нефть болон бусад ашигт малтмалын үнэ унаснаар нэг талдаа ихэнх түүхий эдээ гаднаас авдаг БНСУ-ын худалдааны тэнцэлд ашигтай байна.
Боломж:	Аюул занал:
<p>-Талууд уламжлалт хамтын ажиллагааны хэлбэрийг хадгалах энэ хүрээнд Монгол Улсын цэргийн алба хаагчдыг БНСУ-ын цэргийн их, дээд сургуульд болон богино хугацааны сургалтад үргэлжлүүлэн суралцуулах,</p>	<p>Солонгосын хойгт цөмийн зэвсгийн аюул оршин байгаа, тус бус нутагт бий болсон нөхцөл байдлыг хүчээр, яаран өөрчлөх гэсэн оролдлого нь асуудлыг улам хурцатгах төдийгүй, бус нутгийг бүхэлд нь хамарсан зэвсэгт</p>

хамтарсан хээрийн сургуулийг тогтмолжуулах, цэргийн эмнэлгийн хамтын ажиллагааг гүнзгийрүүлэх, эрдэм шинжилгээний байгууллагуудын хамтын ажиллагааг идэвхжүүлэх талаар ажиллах боломжтой. Энэ нь хоёр улсын цэргийн алба хаагчид харилцан суралцах, туршлага солилцох, харилцан ойлголцлыг улам нэмэгдүүлэхэд ач холбогдолтой;

- Монгол Улс, БНСУ-ын худалдааны харилцаа нь хоёр хөршийн эдийн засгийн нөлөөг саармагжуулах, нэг улсаас хараат байдлыг багасгах, гадаад худалдааны олон эх үүсвэртэй болох, бус нутгийн эдийн засгийн интеграцид нэгдэн орох, олон улсад өрсөлдөх чадвараа нэмэгдүүлэх зэрэг арга замаар дотоод эдийн засгийн тогтвортой байдлыг хангах, улсын төсөв, ажлын байр нэмэгдүүлэх;
- харилцааг “Стратегийн түншлэл”-ийн түвшинд хүргэж ахиулах;
- талууд улс төрийн итгэмжилсэн харилцааг бэхжүүлэх, хоёр улсын стратегийн яриа хэлэлцээний механизмыг бий болгож, тогтмолжуулах;
- хоёр улсын худалдаа, хөрөнгө оруулалтыг дэмжих зорилгоор Монгол Улс, БНСУ-ын хооронд Эдийн засгийн түншлэлийн хэлэлцээр байгуулах;
- БНСУ-ын Хөгжлийн албан ёсны тусlamжийн үр өгөөжийг дээшлүүлэх, буцалтгүй тусlamж, хөнгөлөлттэй зээлээр хэрэгжүүлж буй төслүүдийн хэрэгжилтийг эрчимжүүлэх;
- олон талт, бус нутгийн хамтын ажиллагааны хүрээнд Зүүн хойд Азийн цахилгаан эрчим хүчний сүлжээ, Зүүн Азийн Төмөр замын хамтын нийгэмлэг байгуулах зэрэг бус нутгийн санал, санаачилгыг дэмжиж, хамтран ажиллах;
- Солонгосын хойг, Зүүн хойд Азийн бус нутгийн энх тайван, аюулгүй байдлыг хангахад чиглэсэн хамтын ажиллагааг идэвхжүүлэх зэрэг боломж байна.

мөргөлдөөнд хүргэх аюултай. Энэ нь манай улсад Умард Солонгосоос дүрвэгчид орж ирэх магадлалыг нэмэгдүүлнэ.

Тус бус нутагт их гүрнүүдийн нөлөөний хүрээний төлөөх өрсөлдөөн байгаа нь манай улсын гадаад бодлого, аюулгүй байдалд сорилт учруулна.

4.1.3. Дэлхийн болон бус нутгийн хамтын нийгэмлэгийн байгууллагуудад хийсэн шинжилгээ /НҮБ, НАТО/

НЭГДСЭН ҮНДЭСТНИЙ БАЙГУУЛЛАГА	
Давуу тал:	Сул тал:
<p>Манай Зэвсэгт хүчин анх 2002 онд НҮБ-ын энхийг сахиулах ажиллагаанд оролцож эхэлснээс хойш 18 жилийн хугацаанд дэлхийн 3 тивд явагдсан НҮБ-ын 11 энхийг сахиулах ажиллагаа болон НАТО-гийн цэргийн ажиллагаанд 17000 гаруй цэргийн алба хаагчийг оролцуулж байна. Монгол Улсын батлан хамгаалах бодлогод НҮБ-ын энхийг дэмжих ажиллагаа болон олон улсын цэргийн ажиллагаанд өөрийн хувь нэмрийг оруулах явдал чухал байр суурь эзэлдэг. Энэ нь өөрийн аюулгүй байдлыг хангах, олон улсын түвшинд Монгол Улсын байр суурийг бэхжүүлэх, өөрийн Зэвсэгт хүчний чадавхыг нэмэгдүүлэх, зэвсэглэл, техникийн шинэчлэлийг хийхэд чухал ач холбогдолтой.</p>	<p>НҮБ-ын энхийг сахиулах ажиллагаанд дахь оролцоогоо нэмэгдүүлэх боломжтой байдлаар хэрэгжүүлэхэд хөрөнгө санхүүгийн хувьд хязгаарлагдмал боломжтой байгаа зэрэгэс болж хүндрэл учирч байна.</p>
Боломж:	Аюул занал:
<p>Монгол Улсын Зэвсэгт хүчин тусгай хүчний рот, барилга инженерийн рот, цэргийн эмнэлгийн салбарыг энхийг сахиулах ажиллагаанд оролцуулах боломжтой.</p> <p>Монгол Улс НҮБ-ын энхийг сахиулах ажиллагаан дахь оролцоогоо нэмэгдүүлэх боломжтой бөгөөд ЦАХ-дын үндсэн үүргээ гүйцэтгэх ур чадвар нэмэгдэх, олон улсын түвшинд цэргийн ажиллагаанд оролцох туршилага хуримтлуулах боломжийг үүсгэдэг.</p>	<p>НҮБ-ын энхийг сахиулах ажиллагаанд оролцож буй цэргийн багийн бие бүрэлдэхүүн аюулгүй байдлын эрсдэлийн өндөр түвшинд үүрэг гүйцэтгэдэг бөгөөд цагийн байдлын хувьд тухайн улс орны улс төрийн тогтвортгүй байдал, зэвсэгт бүлэглэлүүдийн хоорондох мөргөлдөөн идэвхжих үед аюулгүй байдал хурцдаж, халдлага дайралтад өртөх магадлал ихэсдэг нь бие бүрэлдэхүүний амь насанд аюул учруулах магадлалыг өндөрсгедөг.</p>
УМАРД АТЛАНТЫН ГЭРЭЭНИЙ БАЙГУУЛЛАГА /НАТО/	
Давуу тал:	Сул тал:
<p>НАТО-гийн Умард Атлантын Зөвлөл 2012 оны 3 дугаар сарын 19-ний өдөр ээлжит хуралдаанаараа “Монгол Улс, НАТО хоорондын түншлэл, хамтын ажиллагааны хөтөлбөр”-ийг баталснаар хоёр талын хооронд харилцан ашигтай хамтын ажиллагааг хөгжүүлэх үндэс бүрдэж, “түнш орон”-ны статустай болсон. Ингэснээр дараах давуу талууд бий болсон.</p>	<p>Крымын хямралын улмаас ОХУ Европ, АНУ, НАТО-тай; Солонгосын Хойг, Өмнөд Хятадын тэнгисийн хямрал, худалдааны маргаан зэрэг асуудлаас үүдэлтэйгээр АНУ Хятадтай сэргэлдсөн, үл ойлголцсон байдал нь хоёр хөрштэй Монгол Улсын НАТО-тай харилцах харилцаанд зарим талаар сэргөөр нөлөөлөх магадлалтай.</p>

- НАТО-гийн хувьд түншлэлийн тусгай хөтөлбөрөөр¹ хамтран ажиллах;
- НАТО-гийн өндөр, дээд хэмжээний чуулга уулзалт, НАТО-гийн Парламентын Ассамблейн хуралдаануудад Монгол Улсын төлөөллийг оролцуулах;
- улс төр, олон улс болон бус нутгийн аюулгүй байдал, батлан хамгаалах асуудлаар зөвлөлдөх уулзалт хийх, НАТО-гийн төрөл мэргэжлийн бага хурал, сургалт, семинарт хамрагдах боломж нээгдсэн;
- Батлан хамгаалах боловсролыг хөгжүүлэх “DEEP” хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж эхэлсэн нь стратегийн түвшинд удирдлагын чадавхыг нэмэгдүүлж, батлан хамгаалахын боловсролын удирдлага, төлөвлөлтийг сайжруулах, багшах бүрэлдэхүүний чадавхыг хөгжүүлэх;
- НАТО-тай харилцсанаар монгол цэргийн хэргийн мэдлэг дадлага чадвар, цэрэг-эх оронч хүмүүжил дээшилж, нийгмийн асуудлаа цэргийн алба хаагчид өөрсдөө тодорхой хэмжээгээр шийдвэрлэх боломж нээгдсэн;
- Монгол Улс Европын аюулгүй байдал хамтын ажиллагааны байгууллагад гишүүнээр элссэн;
- Мянганы сорилтын сан Дэлхийн банк, Азийн хөгжлийн банкны төрөл бүрийн төсөл хөтөлбөрүүдээс санхүүжилт орж ирэх нь нэмэгдсэн гэх зэрэг давуу талыг бий болгосон.

Боломж:

- Дээд, дунд хэмжээний хурал, чуулга уулзалтад оролцож, НАТО-гийн тэргүүлсэн цэргийн ажиллагааны талаарх бодлого, сүүлийн үеийн мэдээ, мэдээлэл, өгч буй үнэлэлт, дүгнэлттэй танилцах, чиг хандлагыг тандаж судлах;
- НАТО-гийн ажиллагаанд оролцож буй бусад орны бодлого, байр суурь, цаашдын оролцооны талаарх мэдээллийг авах;
- НАТО-гийн гишүүн болон түнш орнуудтай адил түвшинд яриа хэлэлцээ хийх, тэдгээртэй улс төр, эдийн засаг,

Аюул занал:

НАТО-гийн тэргүүлсэн Исламын Бүгд Найрамдах Афганистан Улсад явагдаж буй “Шийдэмгий шийдвэр” ОУ-ын цэргийн ажиллагаанд оролцож буй цэргийн багийн бие бүрэлдэхүүн аюулгүй байдлын эрсдэлийн өндөр түвшинд үүрэг гүйцэтгэдэг бөгөөд цагийн байдлын хувьд тухайн улс орны улс төрийн тогтвортгүй байдал, шашны хэт даврах зэвсэгт бүлэглэлүүдийн хоорондох мөргөлдөөн идэвхжих үед аюулгүй байдал хурцдаж, халдлага дайралтад өртөх магадлал ихэсдэг нь

¹ Англи хэлнээ Individual Partnership Cooperation program буюу IPCP гэж НАТО-д нэрлэгдэж тогтсон.

<p>эрдэм шинжилгээ, судалгаа, цэргийн чиглэлээр харилцаагаа өргөжүүлэх;</p> <ul style="list-style-type: none"> - НАТО-гийн иргэний болон цэргийн мэргэжлийн чиглэлийн сургалт, сургууль болон бусад арга хэмжээнд оролцох боломж нээгдэх, оролцсоноор манай алба хаагчид өөрийн мэдлэг чадвараа дээшлүүлэх, бусад орны зэвсэгт хүчинтэй хамtran ажиллах дадал суух, арга барилаас нь суралцах, харилцан ажиллах чадварыг нэмэгдүүлэх; - Монгол Улсын төрийн байгууллагуудад шаардлагатай чиглэлээр төрөл бүрийн төсөл, хөтөлбөр хамtran хэрэгжүүлэх боломж нээгдэх; - НАТО-гийн гишүүн болон түнш орнуудад Монгол Улсаас олон улс, бус нутгийн аюулгүй, тогтвортой байдлыг хангах үйл хэрэгт оруулж буй хувь нэмэр, өөрийн Зэвсэгт хүчиний оролцоог таниулах, байр сууриа илэрхийлэх; - Монгол Улсын “гуравдагч” хөршийн бодлогыг хэрэгжүүлэхэд ашиг тусаа өгөх - НАТО-гийн “Аюулгүй байдал, энхийн төлөө шинжлэх ухаан” хөтөлбөрийн хүрээнд “Кибер аюулгүй байдлын төв байгуулах. 	<p>бие бүрэлдэхүүний амь насанд аюул учруулах магадлалыг өндөрсгөдөг.</p>
---	---

4.1.4. Гадаад орчны шинжилгээ /улсын хэмжээнд/

Орчны хүчин зүйл	Үзүүлэх нөлөөлөл
Улс төр	<p>НҮБ-ын энхийг сахиулах болон олон улсын цэргийн ажиллагаанд оролцох, гадаад хамтын ажиллагааг хөгжүүлснээр Монгол Улсын гадаад таатай орчныг бүрдүүлэх, гадаадын зээл, тусlamжийг нэмэгдүүлэх, аюулгүй байдлаа улс төр, дипломатын аргаар хангах зорилтыг хэрэгжүүлэх, хөрш орнуудтай олон талт хамтын ажиллагааг хөгжүүлэх, бус нутагт цэргийн итгэлцлийг бэхжүүлэхэд эергээр нөлөөлнэ.</p> <ul style="list-style-type: none"> - улс төрийн үйл ажиллагаа батлан хамгаалах, зэвсэгт хүчиний хөгжилд нөлөөлнэ.
Эдийн засаг	<ul style="list-style-type: none"> - Батлан хамгаалах арга хэмжээний зардлыг улсын төсвөөс болон хуульд заасан эх үүсвэрээс санхүүжүүлж байгаа нь батлан хамгаалах, зэвсэгт хүчиний хөгжилд нөлөөлнэ. - Улс орны эдийн засгийн боломж, чадавхаас батлан хамгаалахын хөрөнгө оруулалт, зардлын хэмжээ шууд хамаарна. - Батлан хамгаалахын улсын төсвийн хувь, хөрөнгө оруулалтын хэмжээг үе шаттайгаар нэмэгдүүлэхгүй нөхцөлд

	<p>хөгжлийн хөтөлбөрт тусгагдсан үндсэн чиглэлүүдийг хэрэгжүүлэх боломжгүй нөхцөл байдал үүснэ.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Монгол Улсын тогтвортой хөгжлийг хангах стратегийн ач холбогдолтой томоохон бүтээн байгуулалтад Зэвсэгт хүчнийг оролцуулснаар улс орны эдийн засгийн өсөлтийг дэмжинэ. - Батлан хамгаалахын эрдэм судлал, цэргийн зэвсэглэл, техник, технологийн шинэчлэл нь өндөр бүтээмжтэй, дэвшилтэт технологийг салбар бүрт нэвтрүүлэх, инновац шингэсэн шинэ нэр төрлийн бүтээгдэхүүн, үйлдвэрлэл, үйлчилгээг дэмжих урт хугацааны бодлогод нийцэж, төрөөс батлан хамгаалах үзүүлэх эдийн засгийн хөрөнгө оруулалт, төсвийн эзлэх хувь, хэмжээ өснэ. - Инженерийн боловсрол бүхий цэргийн дээд мэргэжилтэй алба хаагчид, Зэвсэгт хүчний барилга-инженерийн ангиуд уул уурхай, барилга, хот байгуулалт, дэд бүтцийн салбарт бүтээн байгуулалтын ажилд оролцох нь эдийн засгийн хөгжилд эерэг нөлөө үзүүлнэ.
Нийгэм соёл	<ul style="list-style-type: none"> - Нийгэм соёлд үзүүлэх нөлөөлөл нь урт хугацааны байх бөгөөд хүн ам зүйн байдал, эдийн засаг, нийгмийн хөгжлөөс шууд хамаарна. - Хүн амын эрүүл мэнд, боловсрол, амьдралын чанар нь Зэвсэгт хүчнийг мэргэжлийн, чадварлаг бүрэлдэхүүнээр хангах хүний нөөцийн бодлого, зорилтод шууд нөлөөлнө. - Стратеги төлөвлөгөөний хэрэгжилт, авч хэрэгжүүлж байгаа арга хэмжээ нь зорилтот бүлгийн эрх ашиг, хариуцлагыг хөндөхгүй. - хүүхэд залуучуудын эх оронч хүмүүжил төлөвшилд ахиц гарч, тэдний бие бялдар, сэтгэл зүй, хандлагад эерэг өөрчлөлт бий болно. - иргэдийн эх оронч хүмүүжил, түүх, уламжлал, төрийн цэргийн байгууллагуудыг хүндлэх, Үндсэн хуулиар тогтоосон үндсэн болон журамт үүргийг хэрэгжүүлэх ойлголт, хандлага дээшилнэ. - цэргийн нэгтгэл, анги, байгууллага үйл ажиллагаа явуулж буй орон нутагт ажлын байр нэмэгдэж, анги, байгууллагуудын спорт, соёл урлаг, сургалтын байгууламж нь орон нутгийн иргэдийн төрийн үйлчилгээ авах, амралт, соёлыг түгээх, төр, иргэний харилцан ажиллагаа нэмэгдэх нөхцөл болно.
Технологи	<ul style="list-style-type: none"> - Цэргийн шинжлэх ухаан, технологи, цэргийн зэвсэглэл, техник, технологийн шинэчлэл нь улс оронд өндөр бүтээмжтэй, дэвшилтэт технологийг нэвтрүүлснээр тодорхойлогдож, инновац шингэсэн шинэ нэр төрлийн цэргийн бүтээгдэхүүн, үйлдвэрлэлд нөлөөлнө. - Технологийн хурдацтай хувьсал, гаднаас хараат байдал нь зэвсэглэл, техникийн шинэчлэлийн эрчимд нөлөөлнө.
Хууль эрх зүй	<p>Хууль эрх зүйн орчны нөлөөлөл нь батлагдан гарсан хууль эрх зүйн баримт бичгүүдэд батлан хамгаалах эрх ашгийг хэрхэн тусгаснаас шууд хамаарна.</p> <p>Батлан хамгаалахын багц хуулийн шинэчлэлт, бодлогын тогтвортой байдал нь батлан хамгаалах хөгжилд эерэг нөлөө үзүүлнэ.</p>

	<p>Улс орноо батлан хамгаалахад дараах хууль тогтоомж, бодлогын баримт бичгүүдийг голлон мөрдөж байна:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Монгол Улсын Үндсэн хууль; - Үндэсний аюулгүй байдлын үзэл баримтлал; - Гадаад бодлогын үзэл баримтлал; - Алсын хараа-2050; - Монгол Улсын батлан хамгаалах бодлогын үндэс; - Монгол Улсын батлан хамгаалах тухай хууль; - Зэвсэгт хүчний тухай хууль - Цэргийн албаны тухай хууль - Цэргийн алба хаагчийн эрх зүйн байдлын тухай хууль - Дайны байдлын тухай хууль - Гадаадын цэргийн хүчнийг байрлуулах, дамжин өнгөрүүлэх тухай хууль - Дайчилгааны тухай хууль - Орон нутгийн хамгаалалтын тухай хууль - Төрийн албаны тухай хууль - Төсвийн тухай хууль
Байгаль орчин	<ul style="list-style-type: none"> - Монгол орны байгаль орчин, уур амьсгал батлан хамгаалах, зэвсэгт хүчний үйл ажиллагаанд төдийлөн нөлөөлөхгүй. - Зэвсэглэл, цэргийн техникийн хадгалалт, хамгаалалтад уур амьсгалын нөхцөл тодорхой хэмжээгээр нөлөөлнө.

4.1.5. Дотоод орчны шинжилгээ

Дотоод орчны шинжилгээг хийхдээ байгууллагын тогтолцоо, нөөц (хүн, санхүү, мэдээллийн технологи) зэрэг хүчин зүйлсийн хүрээнд тодорхойллоо.

Орчны хүчин зүйл	Үзүүлэх нөлөөлөл
Байгууллагын тогтолцоо	<p>Стратеги төлөвлөгөөг одоо байгаа байгууллагын тогтолцоогоор хэрэгжүүлэх боломжтой.</p> <p>Стратеги төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг хангах, хяналт тавих хариуцлагатай, чадварлаг бүтцийг бүрдүүлж, бэхжүүлэх шаардлагын хүрээнд захиргааны үйл ажиллагааны хүрээнд зохион байгуулалтын бүтэц, нэгжүүдийн чиг үүрэгт хязгаарлагдмал хүрээнд өөрчлөлт хийгдэнэ.</p> <p>2020 онд Зэвсэгт хүчний бүтцэд төрлийн цэргийн командлалуудыг шинээр байгуулсан нь тус тогтолцоог бэхжүүлэх, хөгжүүлэх, шинээр цэргийн анги, төвүүд байгуулах шаардлага үүснэ.</p> <p>Стратеги төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх явцад аливаа нэгэн байгууллагыг татан буулгах шаардлага үүсэхгүй.</p>
Хүний нөөц	<p>Жил бүр дотоод, гадаадын их, дээд сургууль, дамжааг 1500-2000 офицер, ахлагч төгсөж байна.</p> <p>Батлан хамгаалах яам, харьяа байгууллагын хүний нөөцийн хангалт 86 орчим хувь бол ЗХЖШ, командлалууд, нэгтгэл, анги, салбарын хүний нөөцийн хангалт 75 орчим хувьтай байна.</p> <p>Хүний нөөцийн төлөвлөлтөд урт хугацаанд тодорхой өөрчлөлт орохгүй.</p>

	Зэвсэгт хүчний цэргийн мэргэжлийн бүрэлдэхүүний ангилал, албан тушаалын шаардлага, мэргэжил, мэргэшлийн шалгуур үзүүлэлтэд бага хэмжээний өөрчлөлт орно.
Санхүүгийн нөөц	Батлан хамгаалах улсын төсвийн хувь, хөрөнгө оруулалтын хэмжээг үе шаттайгаар нэмэгдүүлэхгүй нөхцөлд хөгжлийн хөтөлбөрт тусгагдсан үндсэн чиглэлүүдийг хэрэгжүүлэх боломжгүй нөхцөл байдал үүснэ. Эдийн засгийн өсөлтийн хувь хэмжээнээс хамаарч батлан хамгаалах хөгжлийн өндөр төсөв, өртөг бүхий бодлогын төсөл, арга хэмжээ нь эргээд төр, засагт дарамт учруулж болзошгүй. Батлан хамгаалах аж үйлдвэрлэлийн сул хөгжил нь батлан хамгаалахын хөгжлийн бодлогын хэрэгжилтэд сэргөөр нөлөөлж, төсвийн болон гадаад улсын техник, технологийн тусламж, хандиваас шууд хараат байдлыг нэмэгдүүлнэ.
Мэдээллийн технологийн нөөц	Төрөөс төрийн үйлчилгээг цахимжуулах, e-mongolia төслийг хэрэгжүүлэх, мэдээллийн ил тод байдлыг хангах үйл ажиллагаа нь байгууллагын үйл ажиллагааны онцлог, мэдээллийн нууцын шаардлагад нөлөөлнэ. Батлан хамгаалах яамны дотоод мэдээлэл солилцох систем /Microsoft Exchange Server 2010/, дайчилгааны мэдээллийн сан, бичиг хэргийн бүртгэлийн систем, байгууллагын цахим архив, Cloud university оюутны цахим систем, Medsoft эмнэлгийн мэдээллийн систем, ВЕБ хуудсыг өнөөгийн байдлаар сүлжээнд хэрэглэж байна. Мэдээллийн аюулгүй байдлыг хангасан мэдээллийн сүлжээг нэвтрүүлэх шаардлага үүснэ.

4.1.6. Орчны шинжилгээний үр дүн

Гадаад ба дотоод орчны зүгээс нөлөөлж буй хүчин зүйлсийг тодорхойлсны үндсэн дээр орчны шинжилгээний үр дүнг СВОТ (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats) хүснэгтэд дараах байдлаар нэгтгэн харууллаа.

Орчны шинжилгээний үр дүн

ДОТООД ОРЧИН	
Давуу тал	Сул тал
<p>Стратеги төлөвлөгөөг одоо байгаа байгууллагын тогтолцоогоор хэрэгжүүлэх боломжтой.</p> <p>2020 онд Зэвсэгт хүчний бүтцэд төрлийн цэргийн командлалуудыг шинээр байгуулсан нь бүтцийн өөрчлөлтийг дахин хийхгүй.</p> <p>Жил бүр дотоод, гадаадын их, дээд сургууль, дамжааг 1500-2000 офицер, ахлагч төгсөж байна.</p> <p>Батлан хамгаалах яам, харьяа байгууллагын хүний нөөцийн хангалт 86 орчим хувь бол ЗХЖШ, командлалууд, нэгтгэл, анги, салбарын хүний нөөцийн хангалт 75 орчим хувьтай байна.</p>	<p>Зэвсэгт хүчний бүтцэд төрлийн цэргийн командлалуудыг шинээр байгуулснаар тус бүтцийг бэхжүүлэх, хөгжүүлэх, шинээр цэргийн анги, төвүүд байгуулах шаардлага үүснэ.</p> <p>Эдийн засгийн өсөлтийн хувь хэмжээнээс хамаарч цэргийн хөгжлийн өндөр төсөв, өртөг бүхий бодлогын төсөл, арга хэмжээ нь эргээд төр, засагт дарамт учруулж болзошгүй.</p> <p>Батлан хамгаалах аж үйлдвэрлэлийн сул хөгжил нь батлан хамгаалах хөгжлийн бодлогын хэрэгжилтэд сэргөөр нөлөөлж, төсвийн болон гадаад</p>

<p>Хүний нөөцийн төлөвлөлтөд урт хугацаанд тодорхой өөрчлөлт орохгүй. Батлан хамгаалах яамны дотоод мэдээлэл солилцох систем /Microsoft Exchange Server 2010/, дайчилгааны мэдээллийн сан, бичиг хэргийн бүртгэлийн систем, байгууллагын цахим архив, Cloud university оюутны цахим систем, Medsoft эмнэлгийн мэдээллийн систем, ВЕБ хуудсыг өнөөгийн байдлаар сүлжээнд хэрэглэж байна.</p>	<p>Улсын техник, технологийн тусlamж, хандиваас шууд хараат байдлыг нэмэгдүүлнэ.</p> <p>Төрөөс төрийн үйлчилгээг цахимжуулах, e-mongolia төслийг хэрэгжүүлэх, мэдээллийн ил тод байдлыг хангах үйл ажиллагаа нь байгууллагын үйл ажиллагааны онцлог, мэдээллийн нууцын шаардлагад шууд нөлөөлнэ.</p>
---	--

ГАДААД ОРЧИН

Боломж	Эрсдэл
<p>НҮБ-ын энхийг сахиулах болон олон улсын цэргийн ажиллагаанд оролцох, гадаад хамтын ажиллагааг хөгжүүлснээр Монгол Улсын гадаад таатай орчныг бүрдүүлэх, гадаадын зээл, тусlamжийг нэмэгдүүлэх, аюулгүй байдлаа улс төр, дипломатын аргаар хангах зорилтыг хэрэгжүүлэх, хөрш орнуудтай олон талт хамтын ажиллагааг хөгжүүлэх, бус нутагт цэргийн итгэлцлийг бэхжүүлэхэд эергээр нөлөөлнэ.</p> <p>Инженерийн боловсрол бүхий цэргийн дээд мэргэжилтэй алба хаагчид, Зэвсэгт хүчний барилга-инженерийн ангиуд уул уурхай, барилга, хот байгуулалт, дэд бүтцийн салбарт бүтээн байгуулалтын ажилд оролцох нь эдийн засгийн хөгжилд эерэг нөлөө үзүүлнэ.</p> <p>Хүүхэд залуучуудын эх оронч хүмүүжил, төлөвшилд ахиц гарч, тэдний бие бялдар, сэтгэл зүй, хандлагад эерэг өөрчлөлт бий болно.</p> <p>Иргэдийн эх оронч хүмүүжил, түүх, уламжлал, төрийн цэргийн байгууллагуудыг хүндлэх, Үндсэн хуулиар тогтоосон үндсэн болон журамт үүргийг хэрэгжүүлэх ойлголт, хандлага дээшилнэ.</p> <p>Цэргийн нэгтгэл, анги, байгууллага үйл ажиллагаа явуулж буй орон нутагт ажлын байр нэмэгдэж, анги, байгууллагуудын спорт, соёл урлаг, сургалтын байгууламж нь орон нутгийн иргэдийн төрийн үйлчилгээ авах,</p>	<p>Улс орны эдийн засгийн боломж, чадавхаас батлан хамгаалахын хөрөнгө оруулалт, зардлын хэмжээ шууд хамаарч байгаа нь батлан хамгаалах улсын төсвийн хувь, хөрөнгө оруулалтын хэмжээг үе шаттайгаар нэмэгдүүлэхгүй нөхцөлд хөгжлийн хөтөлбөрт тусгагдсан үндсэн чиглэлүүдийг хэрэгжүүлэх боломжгүй нөхцөл байдал үснэ.</p> <p>Хүн амын эрүүл мэнд, боловсрол, амьдралын чанар нь Зэвсэгт хүчний мэргэжлийн, чадварлаг бүрэлдэхүүнээр хангах хүний нөөцийн бодлого, зорилтод шууд нөлөөлнэ.</p> <p>Технологийн хурдацтай хувьсал, гаднаас хараат байдал нь батлан хамгаалахын зэвсэглэл, техникийн шинэчлэлийн эрчимд нөлөөлнэ.</p> <p>Хууль эрх зүйн орчны нөлөөлөл нь батлагдан гарсан хууль эрх зүйн баримт бичгүүдэд батлан хамгаалах эрх ашгийг хэрхэн тусгаснаас шууд хамаарна.</p> <p>Зэвсэглэл, цэргийн техникийн хадгалалт, хамгаалалтад уур амьсгалын нөхцөл тодорхой хэмжээгээр нөлөөлнэ.</p>

амралт, соёлыг түгээх, төр, иргэний харилцан ажиллагаа нэмэгдэх нөхцөл болно.

Батлан хамгаалахын багц хуулийн шинэчлэлт, бодлогын тогтвортой байдал нь түүний хөгжилд эерэг нөлөө үзүүлнэ.

**БАТЛАН ХАМГААЛАХЫН
СТРАТЕГИ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

/2021-2024/

ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ БАТАЛСАН:

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ГИШҮҮН
БАТЛАН ХАМГААЛАХЫН САЙД

Г.САЙХАНБАЯР

ТӨСВИЙН ЕРӨНХИЙЛӨН ЗАХИРАГЧ

2021 ОНЫ 3-ДУГААР САРЫН 27-НЫ ӨДӨР

ТӨЛӨВЛӨГӨӨ БОЛОВСРУУЛСАН:

ЯАМНЫ ТӨРИЙН НАРИЙН БИЧГИЙН ДАРГА
ХУРАНДАА

Д.ГАНХУЯГ

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Д.ГАНХУЯГ". It is positioned above a diagonal line.

2021 ОНЫ 3-ДУГААР САРЫН 27-НЫ ӨДӨР

**УЛААНБААТАР
2021 он**

ТАВ. СТРАТЕГИЙН ЗОРИЛГО, ТҮҮНИЙГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

СТРАТЕГИЙН ЗОРИЛГО: Монгол Улсын батлан хамгаалах тогтолцоог бэхжүүлж, үндэсний язгуур ашиг сонирхолд тулгуурласан мэргэжлийн цэрэгт суурилсан чадварлаг зэвсэгт хүчинийг хөгжүүлнэ.

Бодлогын баримт бичигт тусгагдсан, болон үндсэн чиг үүргээ хэрэгжүүлэх зорилт	№	Стратеги /арга зам/	Шалгуур үзүүлэлт	Суурь тувшин		Зорилтот тувшин	Санхүүгийн эх үүсвэр /сая.төгр/
				Чигийн нийтийн төлөвлөлтийг хэрэгжүүлэх	Хүчиний төлөвлөлтийг хэрэгжүүлэх		
Ерөнхий чиг үүрэг: Батлан хамгаалах							
Зорилт-1.1. Батлан хамгаалахын хууль тогтоомж, эрх зүйн хэм хэмжээний цогц байдлыг хангах	1	Батлан хууль нэмэлт, оруулсан	Нэмэлт, оруулсан	Хууль	12 тогтоомжид нэмэлт, оруулж, болон тогтоомж	Хууль тогтоомжид нэмэлт, оруулж, шинээр зохицуулж шинэчлэн баттуулсан.	8 хууль тогтоомжид нэмэлт, оруулж хамгаалахын бодлого, эрх зохицуулж шинэчлэн баттуулсан.
Зорилт-1.2. Арга хэмжээний төлөвлөлтийг хэрэгжүүлэх	2	Батлан хамгаалах, хууль тогтоомж, эрх зүйн хэм хэмжээний цогц байдлыг хангах	Хамгаалах, тогтоомжид нэмэлт, оруулсан зүйн мөрдөх	Болон шинээр шинэчлэн эрх зүйн баримт бичгүүд	Батлан хамгаалах, хучинд мөрдөгдөж байгаа дурэм, дурэм, заавар, удирдамж	Батлан хамгаалах, хучинд мөрдөгдэж байрам, дурэм, журам, удирдамж, заавар, удирдамж	Батлан хамгаалах, хучинд мөрдөгдэж байгаа дурэм, журам, удирдамж, хурулт хувьд шинэчлэлт хийнэ.
Зорилт-1.3. Арга хэмжээний төлөвлөлтийг хэрэгжүүлэх	3	Хамгаалахын орох, дэвших, боловсрох, эрхлэх, халамж хүртэх давуу	Хамгаалахын орох, дэвших, боловсрох, эрхлэх, халамж хүртэх давуу	Арга хэмжээний төлөвлөлтийг хэрэгжүүлэх	Арга хэмжээний төлөвлөлтийг хэрэгжүүлэх	Арга хэмжээний төлөвлөлтийг хэрэгжүүлэх	Арга хэмжээний төлөвлөлтийг хэрэгжүүлэх

	эрх зохицуулалтыг болгох	олгох бий		
4	Цэргийн ухааныг бодлого боловсруулах	шинжлэх хөгжүүлэх бичиг	Бодлогын баримт бичиг	2016 онд батлагдсан “МУ-ЫН батлан хамгаалах шинжлэх ухаан, технологи, инновацыг бодлого боловсруулж баттуулсан байна.
5	Зорилт-1.2. Батлан хамгаалах бодлого, стратегийг боловсруулж, хэрэгжилтийг зохион байгуулах	Зэвсэгт бэхжүүлэх, цэргийн шинэчлэх, сайжруулах боловсруулж хэрэгжүүлэх	Хүчинийг зэвсэглэл, техникийг сэргээн бодлого	“Зэвсэгт, цэргийн техникийг шинэчлэх, сэргээн сайжруулах хөтөлбөр”-ийг баттуулан, эхэлсэн байна.
6	Зорилт-1.3. Батлан хамгаалахын	Цэргийн зэвсэг, хэрэглээп бодлого хэрэгжүүлэх	Бодлогын баримт бичиг	Бодлогын баримт бичийн төслийн явц 30 хувь
7		Зэвсэгт стратегийн төлөвлөлтийн бичгийг хэрэгжилтийг байгуулах	Хүчиний удирдлага, төлөвлөлтийн баримт бичигийг зохион байгуулах	Удирдлага, төлөвлөлтийн баримт бичийн 20 хуртэл хувийг боловсруулсан.
8		Батлан гадаад хамтын 2030 он	Хамгаалахын харилцаа, ажиллагааг хуртэл	“Батлан хамгаалахын гадаад харилцаа, хамтын ажиллагааг хөгжүүлэх чиглэл”-ийг үндсэн

гадаад	хамтын ажиллагааг	хөгжүүлэх чиглэлийг тодорхойлох	ундсэн		боловсруулж хэрэгжүүлж эхэлсэн байна.	боловсруулж хэрэгжүүлж эхэлсэн байна.
9	Батлан гадаад,	хамгаалахын хамгаалаа, итгэлцлийг албан аажлын зохион бэхжүүлэх байгуулсан болов айлчлал, айлчлал, уулзалт, семинар зохион байгуулах	Зохион байгуулсан айлчлал, уулзалт, семинар зохион байгуулах	Батлан хамгаалах салбарг 37 улстай хамтын ажиллагаатай байна.	Батлан хамгаалах хамтын ажиллагаатай орны тоо 4-өөр Нэмэгдэж, төлөвлөсөн айлчлал, Уулзалт, семинар зохион байгуулагдсан байна.	Батлан хамгаалах гдаад хамтын ажиллагаатай орны тоо 4-өөр Нэмэгдэж, төлөвлөсөн айлчлал, Уулзалт, семинар зохион байгуулагдсан байна.
10	Олон улсын тальян сургалт хээрийн зохион оролцох нэмэгдүүлэх	болон 2 хамтарсан дадлага, сургуулийг байгуулах, орны тоог нэмэгдүүлэх	Зохион байгуулсан сургалт дадлага, хээрийн сургууль	2020 онд 9 арга хэмжээ зохион байгуулагдсан.	Жил бүр явагдах дадлага, хээрийн сургуулийн тоо, түүнд оролцох орны too нэмэгдсэн байна.	64,800.0 /ЗХХС/
11	НҮБ-ын сахмуулах инженерийн рот, байрлах хучний ротыг бэлтгэж оролцуулах	Энхийг ажиллагаанд оролцуулсан Зэвсэгт хучний цэргийн баг	БНӨСҮ-Д мотобуудлагын рот, ИБНАУ-Д мотобуудлагын 2 рот	НҮБ-ын энхийг сахиулах ажиллагаанд инженерийн рот, турган түргэн байрлах хучний рот	НҮБ-ын энхийг сахиулах ажиллагаанд инженерийн рот, түргэн байрлах хучний ротыг бэлтгэж оролцуулах	71,000.0 /улсын төсөв/
12	Батлан материаллаг хэмжээ, тогтоох, бурудүүлэх	хамгаалах нөөцийн байршлыг түүнийг	Хэрэгжилтийн хувь	10 хувь хэрэгжсэн.	Батлан хамгаалах материаллаг нөөцийн хэмжээ, байршлыг тогтоож, түүнийг 30 хувь нөхөн бурдуулсан байна.	24,784.8 /улсын төсөв/
Зорилт-1.4. Батлан хамгаалах бодлого, ажиллагааг хэрэгжүүлэх	Баруун бүсэд хэрэгжилтийн агуулахыг оруулж, хэрэглэлийн шилжүүлэн байрлуулах	галт ашиглалтад галт нөөцийг батлан	Хэрэгжилтийн хувь	5 хувь	Барилгыг дуусгаж, нөөцийг шилжүүлсэн байна.	13,900.0 /улсын төсөв/
14	хамгаалахын сургуулийн нэгдсэн дээд сургуулийг	их Цэргийн хувь	Хэрэгжилтийн хувь	Бэлтгэл ажил хувь хийгдсэн	Цэргийн нэгдсэн дээд сургууль 4 жилийн цэргийн сургалтын тогтолцоонд шилжсэн байна.	Ургсгал зардлаар

	4	жилийн сургалтын тогтолцоонд шилжүүлэх			
15	Цэргийн шатны эмнэлэг бүтээн байгуулалтын хувьг эхлүүлэх	Бүтээн байгуулалтын хувь	10 хувь	Цэргийн II шатны эмнэлэг байгуулагдсан байна.	8,300.0 /улсын төсөв
16	Батлан хамгаалах, Зэвсэгт хүчин алба хаагчдын биеийн спортыг хөтөхүүлэх тамир, дугуйлан, уралдаан хөгжүүлэхэд, чиглэсэн тэмцээнийг үйл ажиллагаа дэмжин, чадварыг ур нэмэгдүүлэх	Биеийн тамир, спортыг хөтөхүүлэх секц, дугуйлан, уралдаан хөгжүүлэхэд, чиглэсэн тэмцээнийг зохион байгуулсан байдал	Спортын секц, дугуйлан хичээлгүүлж ирсэн.	Биеийн хөтөхүүлэх секц, уралдаан төлөвлөлтийн зохион хаагчдын чадвар нэмэгдэнэ.	спортыг дугуйлан, тэмцээнийг Ургсгал зардлаар
17	Хүүхэд, заплуучуудад эх оронч хүмүүжил төлөвшүүлэх хэмжээг холбогдох төрийн захиргааны төв байгууллагатай хамтран хэрэгжүүлэх	Хүүхэд, заплуучуудад эх оронч хүмүүжил төлөвшүүлэх хэмжээг арга хэмжээ Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ	ундэсний хөтөлбөр" батлагдаж, 1 арга хэмжээ зохион байгуулсан байна.	Хүүхэд, заплуучуудад эх оронч хүмүүжил төлөвшүүлэх хэмжээг төлөвшүүлэх сургалт, сурталчилгааны 4-өөс доошгүй арга хэмжээг зохион байгуулсан байна.	130.0 /улсын төсөв/
18	"Оюутан Цэрэг" Цэргийн олгох сургалтад хамрагдах их, дээд сургуулийн оюутан, MCUT-ийн суралцагчдын тоог шат дараатай нэмэгдүүлэх.	"Оюутан Цэрэг" Цэргийн мэргэжил сургалтад хамрагдах их, дээд сургуулийн оюутан, MCUT-ийн суралцагчдын тоог шат дараатай нэмэгдүүлэх.	Жил бүр 1000 оюутан, 2020 онд явагдаагүй.	"Оюутан Цэрэг" Цэргийн мэргэжил оюутан, 2020 онд бүр зохион байгуулж, 5000 оюутныг хамруулсан байна.	2,340.0 /улсын төсөв/
19	Батлан хамгаалахын сайнын нэрэмжит улсын шалгаруулах	"Дэл" цогцолбор тэмцээнийг зохион аварга Цэрэг-	Тушаал, удирдамж, заавар боловсруулагдсан.	Батлан хамгаалахын сайнин аварга Цэрэг-спортын "Дел" цогцолбор тэмцээнийг 2	Ургсгал зардлаар

	спортын цогцолбор тэмцээнийг зохион явууллах	“Дөг” байгуулсан байдал	жил тутам зохион байгуулсан байна.
20	Зэвсэгт хүчинд тавих иргэний хэрэгжүүлэх	Зөрчил дутагдлын хэмжээ	Батлан хамгаалах, Зэвсэгт хүчинд хэрэгжүүлсэн хяналт, шалгалтын ур дунгээр зөрчил дутагдлын хэмжээг 2 дахин бууруулсан байна.
21	Цэргийн ухааныг бодлогыг хэрэгжүүлэх	Шинжлэх хөгжүүлэх бичиг	Батлан хамгаалахын шинжлэх ухаан, технологи, инновацыг бодлого хөгжүүлэх талаар баримтлах бодлого
Зорилт-1.5. Цэргийн шинжлэх ухаан, батлан хамгаалах аж 22		Эрдэм шинжилгээний байгууллагудаар судалгаааны ажил гүйцэтгүүлж, ур дунг цэргийн хэрэг, практикт нэвтрүүлэх	“Батлан хамгаалахын шинжлэх ухаан, технологи, инновацыг 2021-2030 онд хөгжүүлэх бодлого (стратеги)”, ийг хэрэгжүүлж эхэлсэн байна.
23	Цэргийн шинжлэх ухаан, стандартын шаардлагад нийцүүлж, чадавхыг нэмэгдүүлэх	MNS/ISO олон улсын стандартын шаардлагад нийцүүлж, чадавх Нэмэгдсэн хувь	Эрдэм байгууллагудаар жил бүр 10-аас доошгүй шинжлэх ухаан, технологийн төсөл судалгаааны гүйцэтгүүлж, орчин шинжлэх судалгаааны ухааны ажил цэргийн хувь нэвтрүүлсэн байна.
24	Цэргийн зориуалттай хөнгөн хуягласан болон	Хэрэгжилтийн хувь	MNS/ISO олон улсын стандартын шаардлагад нийцэж, чадавх Нэмэгдсэн хувь
		5 хувь	Байльдааны машинны эхний загварыг
			1,580.0

	тусгай зориулалтын байдааны машиныг дотооддоо үйлдвэрлэх ажлыг эхлүүлэх		Үйлдвэрлэж, нэгтгэл, антиг хангаж эхэлсэн байна.	/улсын төсөв/
25	Бага бууны сүмны болж, гүйцэтгэн цэнэглэсэн артилери, пүүжингийн сум, галт хэрэгслийг аюулгүй болгох замаар зэвсэг хурийн тусламжийн сан бий болгох	Хэрэгжилтийн хувь	Сүмны үйлдвэр байгуулагдаж, үйлдвэрийн үйл ажиллагааг жигдүүргэн эхэлсэн байна.	10,300.0 /улсын төсөв/
26	Үндэсний хамгаалахын сургуульд наадмын лаборатори байгуулах	Батлан их Хэрэгжилтийн хувь	Нэгдсэн лаборатори байгуулагдсан байна.	5,100.0 /улсын төсөв/
27	"Нисгэгчгүй төхөөрөмжийн туршилт, судалгааны төв"-ийн үйл ажиллагааг өргөжүүлж, тактикийн олон зориулалтын нисгэгчгүй төхөөрөмж бүтээж, зэвсэглэлд нэвтрүүлэх эхлийг тавих	Нисэх төхөөрөмжийн туршилт, судалгааны төв"-ийн үйл ажиллагааг төхөөрөмжийн зохион бүтээж, үйлдвэрлэлд нэвтрүүлэх эхлийг тавигдсан байна.	Туршилт, судалгаа, үйлдвэрлэлийн ажил явагдаж эхэлсэн.	Нисгэгчгүй төхөөрөмжийн зохион бүтээж, үйлдвэрлэлд нэвтрүүлэх эхлийг тавигдсан байна.
28	Радиоэлектрон хэрэгслийн туршилт, судалгааг зарим тооног төхөөрөмж, техник хэрэгслийн үйлдвэрлэлэх технологи нэвтрүүлэх,	Радиоэлектрон хэрэгслийн туршилт, судалгааг зарим тооног төхөөрөмж, техник хэрэгслийн үйлдвэрлэлэх технологи нэвтрүүлэх,	Туршилт, судалгаа, үйлдвэрлэлийн ажил явагдаж эхэлсэн.	Радиоэлектрон хэрэгслийн туршилт, судалгааг үйлдвэрлэх явагдаж бурудуулсан байна.

	Уйлдвэрлэх боломжийг нэмэгдүүлэх	нэмэгдүүлсэн байдал		
29	Зэвсэгт хүчиний төв, Хэрэгжилтийн хувь штабын барилгыг шинээр барих	Хэрэгжилтийн барилгыг штабын барилга баригдсан байна.	Зэвсэгт хүчиний удирдлагын төв хүчиний барилга баригдсан байна.	16,100.0 /улсын төсөв/
30	“Жишиг хотхон” арга хэмжээг хэрэгжүүлж, Цэргийн антийг хотхони стандартаар хөгжүүлэх ажлыг эхлүүлэх	Төслийн хэрэгжилт Загвар, зураг, төсөл хийгдсэн.	“Жишиг хотхон”-ы Улгэрчилсэн загвар, стандарт, зураг төсөл хийгдсэн.	Арга хотхон” хэмжээний цэргийн ангийг хотхони стандартад шилжүүлсэн байна.
31	Зорилт-1.6. Алба хаагчдын хаах хугашаанд ажиллаж, амьдрах орчин нөхцөлийг сайжруулах	Арга хэмжээний хэрэгжилтийн хувь Загвар, зураг, төсөл хийгдсэн.	Арга хэмжээний хэрэгжилт 15 хувь хэрэгжсэн. Арга хэмжээний хэрэгжилт 45 хувьд хурсэн байна.	Нэгтгэл, анги, Цэргийн байгууллагын тохижилт сайжирч, арга хэмжээний хэрэгжилт 45 хувьд хурсэн байна.
32	Напайлх хүрээний буудлын байгууламж, буух зурвасыг сэргээн засварлаж, улирлын ямар ч нөхцөлд агаарын хөлөг хүлээн авах боломжийг бурдүүлэх	Цэргийн зориулалттай байрны багтаамж 20 хувь нэмэгдсэн байна.	Цэргийн зориулалттай байрны багтаамж 20 хувь нэмэгдсэн байна.	15,000.0 /улсын төсөв/
33		Арга хэмжээний хэрэгжилтийн хувь Тооцоо, судалгаа хийгдсэн.	Техник хэрэгслийн шинэчлэлт хийгдэж, арга хэмжээний хэрэгжилт 40 хувь	17,000.0 /улсын төсөв/

34	Зэвсэгт хүчиний нэгтэл, ангийн сургалтын бэхжүүлэх	Арга хэмжээний хэрэгжилтийн хувь	Зэвсэгт хүчиний нэгтгэл, байгуулагдсан	Зэвсэгт хүчиний сургалтын материаллаг бааз бэхжэсэн байна	1,600.0 /улсын төсөв/
35	Цэргийн зориулалттай тусгай хүчиний, уулын, усны, хотын ажиллагааны, спортын төрөлжсөн төвүүдийг байгуулах	Байгуулагдсан төвүүд	Төвүүдийг байгуулах эхэл тавигдсан.	Төвүүдийг ажиллагааг байна	3,000.0 /улсын төсөв/
36	Зэвсэгт цэнгэлдэх Хужирбулан сургалтын районд байгуулах	Төв хүчиний төв хүрээлэн дахь төвийн байна	Төв цэнгэлдэх хүрээлэн байгуулагдсан байна	Бүтээн байгуулалтын ажил дуусна. /биенийн спортын төв/	3,000.0 /улсын төсөв/
37	Зорилт- 1.7. Батлан хамгаалахын мэдээлэл, сурталчилгаа, соёл урлагийн арга хэмжээ, архивын үйлчилгээний хүртээмжийг Нэмэгдүүлэх	Батлан хамгаалах бодлого, Зэвсэгт хүчиний ажиллагааг орон нутагт сурталчлах	Батлан хамгаалах зорилт, Сурталчилгаа явуулсан байдал	Хэнийд аймагт хамгаалах бодлого, Зэвсэгт хүчиний ажиллагааг сурталчилсан.	Жилд 1-ээс доошгийн удаа батлан хамгаалах бодлого, зорилт, Зэвсэгт хүчиний ажиллагааг нутагт сурталчилсан.
38	Цэргийн хамгаалахын мэдээ, шуурхай боломжийг нэмэгдүүлэх	Үйл явдлын мэдээ, шинэчлэлтийн хувь	Техник, тоног төхөөрөмжийн шинэчлэлтийн хувь	Техник, тоног төхөөрөмжийн шинэчлэлтийн хувь	10.0 /улсын төсөв/
39	Цэргийн дуу, бужгийн эрдмийн чуултын уран бутээлчдийн тогтолцтын хувцас хэрэгжилт эдэлгээний хурмын хэрэглэлд хугацааг тогтоож тоогоо	Цэргийн дуу, бужгийн эрдмийн чуултын уран бутээлчдийн тогтолцтын хувцас хэрэглэлд хугацааг тогтоож тоогоо	Уран бутээлчдийн тогтолцтын хувцас хэрэглэлийн эдэлгээний хугацааг тогтоож байгаагүй.	Уран бутээлчдийн тогтолцтын хувцас хэрэглэлийн эдэлгээний хугацааг тогтоож байгаагүй.	Урсгал зардлаар

40	Чуултын бутээгчдийн болон хэмжээний уралдаануудад байрууд тохиолдолд урамшуулалт жurmыг мөрдөх	Уран уралтад урамшуулалт олгоож байгаагүй.	Уран бутээгчдэд урамшуулалт олгох жurmыг боловсруулж, мөрдсөн байна.	Урсгал зардлаар
41	Цэрэг эх орны сэдвэг шилдэг Уран бутээгийг шалгаруулалт явагдсан байдал	Шилдэг уран бутам "БХЯ-НЫ НЭРЭМЖИТ ШАГНАЛ" олгоож байсан.	Уран бутээлд 2 жил тутам "БХЯ-НЫ НЭРЭМЖИТ ШАГНАЛ" олгоож байсан.	Урсгал зардлаар
42	Монгол Цэргийн түүхэнд холбогдох соёлын үнэт зүйлсээр музеин хөмрөгийн баяжуулж, мэдээллийн сан бурдүүлж, улсын жишиг сан болгох	Мэдээллийн сан	13 төрлийн 9700 гаруй соёлын үнэт зүйлс	Үзмэр, соёлын үнэт зүйлсээр музеийн хөмрөгийн баяжуулж, бүртгэл, жишиг мэдээллийн сан бурдүүлсэн байна.
43	Олон улсын музеин зөвлөлдэд элсэн орж, хамгран ажиллах	Музейн зөвлөлд орсон байдал	Олон улсын музеийн зөвлөлтийн гишүүн 2 ажилтантай.	Олон улсын музеийн зөвлөлтийн гишүүн байгууллагаар элсэж, гишүүнчлэлийг нэмэгдүүлнэ.
44	Монгол цэргийн музеийн олон улсын аялал жуулчлалын сүлжээ болон дотоодын аялал жуулчлалын сүлжээнд бүртгүүлж, сурталчлах	Олон улсын болон дотоодын аялал жуулчлалын сүлжээнд бүртгэгдсэн байдал	Нийслэлийн аялал жуулчлалын газартай хамтран ажиллаж байна.	Олон улсын болон дотоодын аялал жуулчлалын сүлжээнд бүртгүүлж, "Цэрэг жуулчин" брэнд бий болгоно.
45	Батлан хамгаалахын архивын үйлчилгээний	Архивын үйлчилгээнд	AMS программыг ашиглаж байна.	Архивын үйлчилгээнд архивын хөтөллийн тусгай программыг 2.0

	Чанар Нэмэгдүүлэх	Хуртээмжийг Тусгай программыг Нэвтрүүлсэн байдал	Нэвтрүүлж, чанар нэмэгдүүлсэн байна.	Үйлчилгээний хуртээмжийг /улсын төсөв/
46	Гэмтэл, тусгамж, дэвшилтэт нэвтрүүлэх	Гэмтэл, мэс заслын тусгамж, Уйлчилгээнд дэвшилтэт технологийг нэвтрүүлсэн байдал	Хагалгааны 9 заслын тусгамж, Уйлчилгээнд дэвшилтэт технологийг нэвтрүүлэх ажлын хэсгийг байгуулсан.	Хагалгааны 5 вакуумжлагдаж завсарлагдан, бөөр шилжүүлэн суултых, тунх, мөр, өвдөгний үе солих мэс заслыг хийж эхлэн, дэвшилтэт технологийг нэвтрүүлж, гэмтэл, мэс заслын тусгамж, Уйлчилгээний нэр, чанар хуртээмжийг сайжруулсан байна.
47	Зорилт-1.8. Цэргийн эмнэлгийн тусгамж, Уйлчилгээг сайжруулах	Яаралтай, амь тэнсэн үеийн мэдээгүйжүүлэг, эрчимт эмчилгээний Уйлчилгээг орны эмнэлгийн хургэх	Шуурхай хөдөлгөөнт булгүүдийн бүрэлдэхүүнийг байгуулж, зөврийн тоног төхөөрөмжөөр хангасан байдал	Хөдөлгөөнт булгүүдийн бие бүрэлдэхүүнийг томилгоожуулж, тоног хангагдан, экспресс судалгаа хийгдсэн.
48	Нотолгоонд сууринласан анагаах хөгжүүлж, технологи, барилыг нэвтрүүлэх	Байгуулагдсан лаборатори	Тоног төхөөрөмж, багаж, хэрэгслийн судалгаа хийгдсэн.	CARDIO LAB- Электрофизиологийн болон Ангиограф /CATN LAB/ лаборатори байгуулагдаж, зурхийн хэм алдаалт, зурх судас, мэдрэл, судасны мэс заслын тусгамж үйлчилгээг хийх нөхцөл бурдэнэ.
49	Олон улсын эм зүйн удирдамжийг мэndийн Уйлчилгээнд нэвтрүүлэх	IP TO DATE	Олон улсын эм зүйн удирдамжийг нэвтрүүлж, эрүүл мэндийн тусгамж үйлчилгээ сайжирна.	Зүйн Урсгал зардлаар

50	Эрүүл Мэдээллийн Иж Нэвтрүүлэх	Мэндийн системийг бүрнээр байдал	“ЭМС” системийг нэвтрүүлсэн	Холбогдох сургалтад хамрагдсан.
51	Цэргийн Төв орчин үеийн тоног хангах	Гэрээний хэрэгжилтийн хувь	Гэрээ байгуулагдсан.	Цэргийн төв ЭМНЭЛГИЙГ орчин үеийн ЭМНЭЛГИЙН төхөөрөмжөөр гэрээ бүрэн хэрэгжсэн байна.
52	Батлан Зэвсэгт хамгаалах, хаагч, түүний бэлтгэл байгаа ахмад Узүүлэх тусламж, үйлчилгээг чанаржуулах	Хамгаалах, алба хаагч, түүний гэр бул, бэлтгэл байгаа ахмад Узүүлэх тусламж, үйлчилгээг чанаржуулах	Эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэхтэй холбоотой журам, заавар батлагдсан.	Эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх журмын хангагдан, бүрэлдэхүүн хамрагдаж, үйлчилгээ авсан байна.
53	Зорилт-1.9. Батлан хамгаалах, Зэвсэгт хүчиний алба	Орон нутагт Зэвсэгт хүчиний 8 ангийн мэдлийн хэрэгцээний газарт 40 айлын албан тушаалын орон сууц барих	Баригдсан албан тушаалын сууц	Айлын зураг төсөл хийгдсэн.
54	Ахмад настны НИЙТМИЙН хамгааллын асуудлыг шийдвэрлэх	Улаанбаатар хүрээний офицер, ахлагч, Цэргийн гэрээт болон ажилтан хаагчдыг хэрэгжүүлж туреэсслээд хэлбэрээр сууцжуулах хамтууллах	Цэргийн хөтөлбөрт хамрагдсан алба хаагчдын тоо	Зэвсэгт хүчиний албан тушаалын орон сууцанд амьдарч байна.

55	Батлан хамгаалах яамнаас ахмад настны талаар бодлого, хэрэгжүүлэх хэмжээний төлөвлөөг хэрэгжүүлэх	“Батлан хамгаалах яамнаас настны баримтлах баримтлах бодлого” 2020 онд батлагдсан.	Батлан хамгаалах яамнаас ахмад настны баримтлах бодлогыг 2024 онд хэмжээний хэрэгжилт 40 хувьд хүрсэн байна.	Батлан хамгаалах яамнаас талаар бодлогыг 2024 онд хэрэгжүүлэх арга хөтөлбөгөөний хэрэгжилт 40 хувьд хүрсэн байна.	7,500.0 /Улсын төсөв/
Хоёр: Орон нутгийн хамгаалалтад тулгуурласан батлан хамгаалах нэгдмэл тогтолцоог бүрдүүлж бэхжүүлэх					
56	Орон хамгаалалтыг төлөвлөн хэрэгжүүлэхэд аймаг, Засаг даргыг Мэргэжлийн арга зүйн хангах	Нутгийн хамгаалалтыг төлөвлөөн байдал Дэмжлэг үзүүлсэн байдал	Аймаг, нийслэл, сум дүүргийн орон нутгийн хамгаалалтын төлөвлөө батлагдсан.	Орон нутгийн хамгаалалтыг төлөвлөн хэрэгжүүлэхэд аймаг, нийслэлийн Засаг даргад удирдамж, чиглэл хүргүүлсэн байна.	Урсгал зардлаар
57	Зорилт-2.1. Орон нутгийн хамгаалалтыг төлөвлөх, зохион байгуулах, хэрэгжүүлэх	Нутгийн орон хамгаалалтын төлөвлөлтийг болгох, зохион хяналт тавих	Төлөвлөгөөнд хийсэн тодотгол	Аймаг, нийслэл, сум дүүргийн орон нутгийн хамгаалалтын төлөвлөө батлагдсан.	Аймаг, нийслэлийн орон нутгийн хамгаалалтын 22, сум, дүүргийн орон нутгийн хамгаалалтын 340 төлөвлөгөөг хянаж, тодотгол хийгдсэн байна.
58	Орон хамгаалалтын томилгоот нэгжийг томилгоожуулах, Урэг гүйцэтгүүлэхээр бэлтгэхэд үзүүлэх	Нутгийн томилгоот нэгжийг томилгоожуулаалт дэмжлэг	Орон нутгийн хамгаалалтын томилгоот томилгоожуулж, гүйцэтгэхээс бэлтгэлийг хангуйж эхэлсэн байна.	Орон нутгийн хамгаалалтын томилгоот томилгоожуулж, гүйцэтгэхээс бэлтгэлийг хангуйж эхэлсэн байна.	Урсгал зардлаар
59	Орон хамгаалалтын	Нутгийн Мэдээллийн нэгдсэн сан	5 хувь	Орон нутгийн хамгаалалтын Мэдээллийн нэгдсэн сан бүрдсэн байна.	Урсгал зардлаар

Мэдээллийн санг бурдүүлэх		Нэгдсэн					
60	Орон хамгаалалтын бурдүүлэх, даалгаваржуулах	Нутгийн нөөцийн бурдүүлэлт	0 хувь	Орон нутгийн нүүчийн хамгаалалтын тодорхой нөөцийг бүрдүүлсэн байна.		Орон нутгийн удирдлага орон нүүчийн хамгаалалтын тодорхой нөөцийг бүрдүүлсэн байна.	Орон нутгийн төсөв
61	Зорилт-2.2. Орон хамгаалалтын сургалтыг төлөвлөх, байгуулах	Нутгийн хамгаалалтын бурдүүлэх, даалгаваржуулах	Сургалтын тогтолцоо	Журам, заявар батлагдсан	Томилгоот томилгоожуулж, зохион байгуулах хөтөлбөр, төлөвлөгөө хийгдсэн байна.	Нэгжийг сургалтыг хөтөлбөр, зургалт зохион байгуулагдсан байна.	Үргслал зардлаар
62	Орон хамгаалалтын сургалтыг төлөвлөх, байгуулах	Нутгийн хамгаалалтын бурдүүлэх, даалгаваржуулах	Орон нүүчийн цэрэг, томилгоот нэгжийн сургалт	Хөтөлбөр, төлөвлөгөө хийгдэж байна.	Орон нутгийн цэрэг, томилгоот нэгжийн 22 сургалт зохион байгуулагдсан байна.	600.0 /Орон нутгийн төсөв/	
63	Зорилт-3.1. Зэвсэгт хүчиний байгуулалтыг хөгжүүлэх	Аймаг, нийиспэл, сум, дүүргийн сургалт байгуулах	Дүүргийн удирдлагатай сум зохион хийх сургалт	Хөтөлбөр, төлөвлөгөө хийгдэж байна.	Аймаг нийиспэл, сум дүүргийн удирдлагатай 7 сургалт зохион байгуулагдсан байна.	48.0 /Орон нутгийн төсөв/	
64	Гурав: Мэргэжлийн цэрэгт сууринласан чадварлаг Зэвсэгт хүчинийг хөгжүүлэх	Зэвсэгт хүчиний байгуулалтыг хөгжүүлэх	Хүчиний байгуулалтыг 2024 он хүртэл хөгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг баттуулж хэрэгжүүлэх	Зэвсэгт хүчиний байгуулалтыг 2024 он хөгжүүлэх хөтөлбөр батлагдсан.	Зэвсэгт хүчиний байгуулалтыг 2024 он хөгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг баттуулж хэрэгжүүлсэн байна.	Зэвсэгт хүчиний байгуулалтыг хөгжүүлэх	Үргслал зардлаар
65	Зорилт-3.1. Зэвсэгт хүчиний байгуулалтыг хөгжүүлэх	Зэвсэгт хүчиний бүтцэд барилга-инженерийн, кибер аюулгүй байдлын болон тусгай хүчиний Цэргийн удирдлагын байгууллагыг байгуулж, уйл ажиллагааг нь жигдүүлсэн байна.	Хэрэгжкилтийн хувь	Засгийн тогтоол, хамгаалахын сайдын тушаалаар батлагдсан.	Зэвсэгт хүчиний бүтцэд барилга-инженерийн, аюулгүй байдлын болон тусгай хүчиний Цэргийн удирдлагын байгууллагыг байгуулж, байгуулсан.	5,000.0 /улсын төсөв/	

	Барилга-инженерийн цэргийн байгуулах эхлүүлж, бүрэлдэхүүн, хэрэгсэл, төхөөрөмжөөр хангах	Засгийн газрын тогтоол, хамгаалахын сайдын тушаалаар байгуулагдсан.	Барилга-инженерийн цэргийн анти байгуулагдсан байна.	/улсын төсөв/ 33,500.0
66	Барилгын үйлдвэрлэх хөдөлгөөнт цогцолбор /УВМ/-ыг ашиглалтад үйлдвэрлэлийг эхлүүлэх	Хийц үйлдвэрлэх хөдөлгөөнт цогцолбор /УВМ/-ыг ашиглалтад үйлдвэрлэлийг эхлүүлэх	Барилгын хийц үйлдвэрлэх хөдөлгөөнт цогцолбор /УВМ/-ыг ашиглалтад оруулах санхүүжилтийг шийдвэрлэлийг үйлдвэрлэлийг байна.	/улсын төсөв/ 30,600.0
67	Зэвсэгт хүчиний Кибер аюулгүй Байдлын Дата төвийг байгуулж, тоног төхөөрөмжийн шинэчлэлт хийх	Санхүүжилтийн хувь	Санхүүжилт хийгдээгүй, "УВМ" цогцолбор хадгалалтад байна.	Барилгын хийц үйлдвэрлэх хөдөлгөөнт цогцолбор /УВМ/-ыг ашиглалтад оруулах санхүүжилтийг шийдвэрлэлийг үйлдвэрлэлийг байна.
68	Зэвсэгт хүчиний Тусгай цэргийг бэхжүүлэх, зэвсэглэл, цэргийн техник, тусгай хэрэгслээр ажлыг эхлүүлж, тусгай хүчиний анги байгууллах	Хэрэгжилтийн хувь	Судалгаа, тооцоо хийгдсэн. Зэвсэгт кибер байдлын байгуулагдсан.	Дата төв ашиглалтад орж, техник хэрэгслээр бүрэн хангагдсан байна.
69	Зэвсэгт хүчиний Тусгай цэргийг бэхжүүлэх, зэвсэглэл, цэргийн техник, тусгай хангах ажлыг эхлүүлж, тусгай хүчиний анги байгууллах	Хэрэгжилтийн хувь	Судалгаа, тооцоо хийгдсэн.	Зэвсэглэл, цэргийн техник, тусгай хэрэгслээр бүрэн хангагдаж, тусгай хүчиний анги байгуулдагж үйл ажиллагаа нь эхэлсэн байна.
70	Зэвсэгт хүчиний цэргийн орон зайн тандалт, судалгааны тогтолцоог бурдуйуж, ажиллагааг нь эхлүүлэх	Хэрэгжилтийн хувь	Зэвсэгт хүчинд орон зайн тандалт, судалгааг 2030 он хүртэл хөгжүүлэх чиглэл"-ийг 40 үндсэн чиглэл" батлагдсан	Зэвсэгт хүчинд орон зайн тандалт, судалгааг 2030 он хүртэл хөгжүүлэх чиглэл"-ийг 40 үндсэн чиглэл" батлагдсан
71	Зэвсэгт хүчин, төрлийн цэрэг тайван цагийн бүтэц, орон тооны хүч	Бие бурэлдэхүүний нэхэн хангаль	Зэвсэгт хүчиний байгын бурэлдэхүүний нэхэн хангаль	/улсын төсөв/ 9,000.0

	хэрэгслээр гүйцэтгэх нэмэгдүүлэх	Үүрэг чадавхыг	Нөхөн хангалт орчим хувь	Нэмэгдэж байна.	70	Хувьд хүрсэн
72	Цэргийн гэрээт албыг бэхжүүлж, цэргийн гэрээт алба хаагчдын орон тооны нөхөн хангалтыг дээшлүүлэх	Гэрээт хаагчдын хангалтын хувь	Алба хаагчдын хангалт 40 хувь	Мэдээлэл ажил эрчимжиж, . Цэргийн гэрээт албандаа элсэгчдийн тоо 2 дахин нэмэгдсэн байна.	8,000.0 /улсын төсөв/	
73	Зэвсэгт хүчиний материал, техникийн хангалт, үйлчилгээний тогтолцоог бусчилсэн хэлбэрт шилжүүлж, боловсронгуй болгох	Арга хэмжээний хэрэгжилтийн хувь		Материал хангалтын боловсронгуй болж, бусчилсэн хэлбэрт 50 хувьтай шилжик эхэлсэн байна.	15,000.0 /улсын төсөв/	
74	Зэвсэгт хүчиний нэгтгэп, анги, салбарыг туулах чадвар сайтай тусгай зориулалтын болон цэргийн тээврийн хэрэгслээр хангах		Хангалтын хувь 10 хувь	Туулах чадвар сайтай тусгай зориулалтын болон цэргийн тээврийн хэрэгслээр 40 хувь хангадсан байна	26,000.0 /улсын төсөв/	
75	Зорилт-3.2. Зэвсэгт хүчиний зэвсэглэл, цэргийн техникийг шинэчлэх, сэргээн сайжруулах арга хэмжээг хэрэгжүүлэх	Зэвсэгт хүчиний зэвсгийн холбоо мэдээллийн системд шинэ үеийн технологийн ололт, олон талт үйлчилгээг нэвтрүүлж, холбоо мэдээллийн техник, хэрэгслийг шинэчлэх	Бодлогын баримт бичгийн хэрэгжилтийг зохион эхэлсэн.	Зэвсэгт хүчиний цэрэг, зэвсгийн удирдлага, мэдээллийн системд шинэ үеийн хэрэгжилтийн хувь холбоо мэдээллийн техник, хамгаалах, зэвсэгт хүчиний холбоо, мэдээллийн суурь сүлжээг өндөр хурдны өргөн зурсасын тоон техник, технологид шилжүүлэх “Нэгдсэн	1,523.2 /улсын төсөв/	
76			Хэрэгжилтийн хувь 15 хувь	Нэгтгэл, анги, Цэргийн байгууллагууд шилэн кабельд бурэн холбогдсон байна.	2,200.0 /улсын төсөв/	

	СУЛЖЭЭ" хэрэгжүүлэх	ТӨСЛИЙГ			
77	Зэвсэгт хүчиний нэгтэй, аngiудын хээрийн холбооны зангилааны хэрэгслийг техник шинэчилж, тактикийн салбарыг түвшний холбоожуулах	Хэрэгжилтийн хувь	10 хувь	Хээрийн холбооны зангилааны техник хэрэгслийг шинэчлэлт 50 хувьд хүрсэн байна.	3,000.0 /улсын төсөв/ 1,500.0 /гадаадын тусламж/
78	Агаарын цэргийг байдааны нисэх онгоц, нисдэг тэрээр хангаж, уурэг боломжийг нэмэгдүүлэх	Хэрэгжилтийн хувь	5 хувь	Агаарын цэргийг байдааны нисэх онгоц, нисдэг тэрээр хангагдсан байна.	21,400.0 /улсын төсөв/
79	Агаарын удирдлагын автоматжуулсан системийг агаарын техник, шинэчлэн, агаарын хил, орон зайн хяналтын нэмэгдсэн хувь	Улсын агаарын хил, орон зайн хяналтын хэрэгслийг шинэчлэн, агаарын хил, орон зайн хяналтыг сайжруулах	15 хувь	Улсын агаарын хил, орон зайн хяналт 15 хувьар нэмэгдсэн байна.	28,400.0 /улсын төсөв/
80	Агаарын хяналтын хэрэгслийг сайжруулах	Хэрэгжилтийн хувь	15 хувь	Агаарын хяналтын техник, хэрэгслэд, засвар Уйлчилгээ, сэргээн сайжруулалт хийгдсэн байна.	3,300.0 /улсын төсөв/
81	БНӨСҮ-д гүйцэтгэж цэргийн зэвсэглэл, техникийг сэргээн сайжруулах	Үүрэг байгаа багийн цэргийн хувь	Зарим шаардлагатай техникийг худалдан авсан.	Зэвсэглэл, шинэчлэх, сэргээн сайжруулах арга хэмжээ бүрэн хэрэгжсэн байна.	15,000.0 /улсын төсөв/
82	Зэвсэглэп, техникийн хэрэгсэл,	Цэргийн сэлбэг, зарим	Сэргээн засварлах чадвax	Шаардлагатай нөөцийг бүрдүүлж, техникийн засварын баазыг нэмэгдүүлсэн байна	12,000.0 /улсын төсөв/

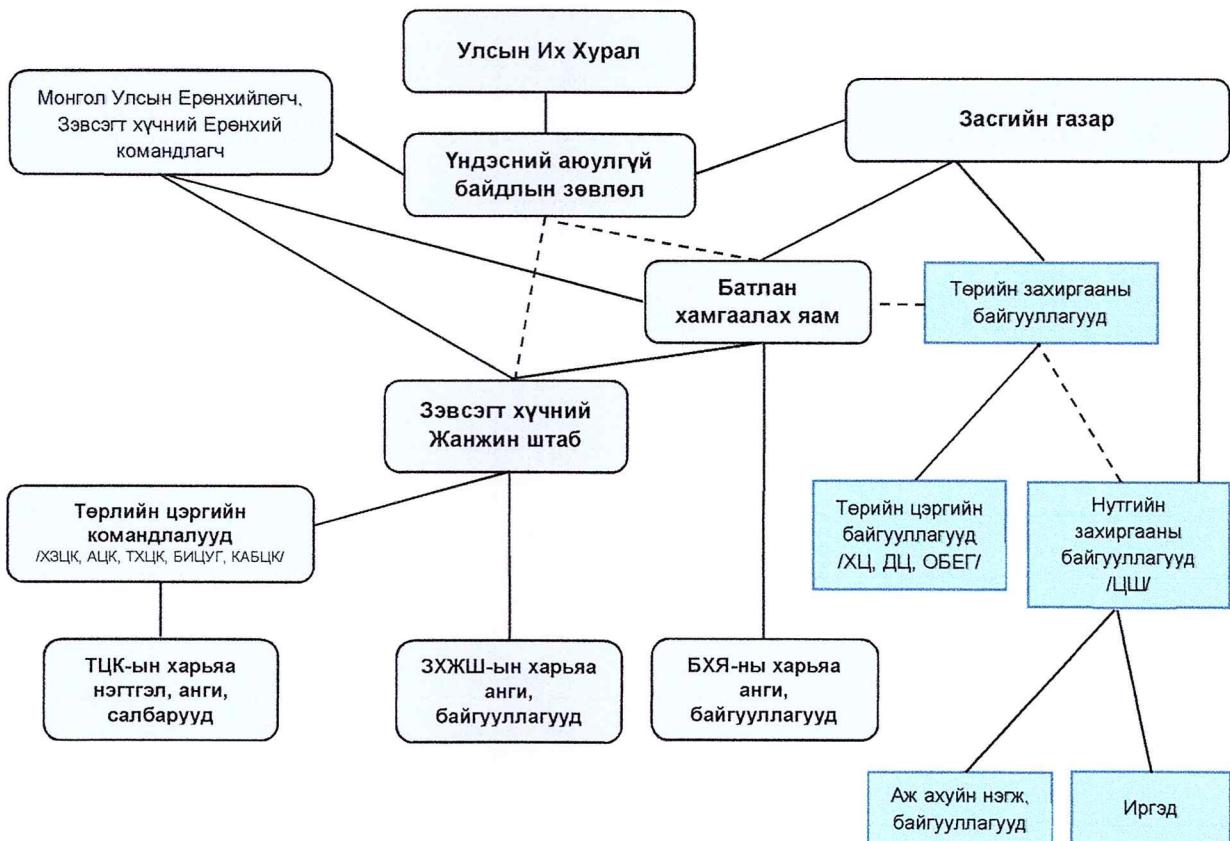
терлийн сүм, галт хэрэглэлийн нөөциййг үе шаттайгаар бурдүүлж, Зэвсэгт хүний техникийн засварын баазыг нэмэгдүүлж, сэргээн засварлах чадавхыг дээшүүлэх	Дээшилсэн байдал		
Зэвсэгт хүний удаан хугацааны хадгалалтад буй техникт сэргээн сайжруулах үйлчилгээ сургууль ашиглах нэмэгдүүлэх	Техникийн бэлэн байдал засвар, хийж, дадлагад давтамжийг	10 хувь	Зэвсэгт хүчиний хугацааны хадгалалтад бий техникт сэргээн сайжруулах засвар, үйлчилгээ хийгдсэн байна.
83			
Цэргийн зэвсэг, табель, тоног төхөөрөмж, эд хэрэгслийг сайжруулах төсөл, арга хэмжээг хэрэгжүүлэх	Хэрэгжилтийн хувь	5 хувь	Зэвсэг, табель, тоног төхөөрөмж, эд хэрэгсэл сайжирсан байна.
84			
Дөрөв: Нэгдсэн удирдлага, төлөвлөлт бүхий дайчилгааны тогтолцоог бэхжүүлэх			
Зорилт-4.1. Улсын болон цэргийн дайчилгааны төлөвлөлтийг боловсронгуй болгох	Улсын нэгдсэн төлөвлөгөө, төрийн захирагааны төв байгууллага, аймаг, нийспээлийн дайчилгааны төлөвлөгөө, даалгаврыг шинэчлэх	Дайчилгааны төлөвлөгөө, төрийн захирагааны төв байгууллага, аймаг, дайчилгааны төлөвлөгөө, даалгавар шинэчлэгдсэн байна.	Улсын дайчилгааны нэгдсэн төлөвлөгөө, төрийн захирагааны төв байгууллага, нийспээлийн төлөвлөгөө, бүрэн зардлаар
85			
Төрлийн командлал, нэгтгэл, аngийн дайчилгааны төлөвлөлтийг шинэчлэх	Цэргийн Цэргийн командлал, нэгтгэл, аngийн дайчилгааны төлөвлөлтийг шинэчлэх	10 хувь	Төрлийн Цэргийн командлал, Цэргийн нэгтгэл, аngийн дайчилгааны төлөвлөлтийг шинэчлэгдсэн байна.
86			

87	Улсын бэлтгэлийг холбогдсон хэмжээг байгуулах	Үнэн бодит мэдээлэл, мэдээлэл, судалгаанд тулгуурласан тооцооллын төслийн тоо	5 хувь	Дайчилгагаа нэгдсэн түүнийг боловсруулсан байна.	Дайчилгагаа зарласан үеийн хэрэгцээг хангах тооцооллыг боловсруулсан байна. Урсгал зардлаар
88	Дайчилгагаатай холбоотой мэдээллийн санг баяжуулах	Мэдээллийн санг баяжуулалтын түвшин /хувиар/	Мэдээллийн бааз байгуулах ажил 50 хувьтай хийгдсэн.	Мэдээллийн сан жил бурийн нийтэм, эдийн үзүүлэлтүүдээр баяжигдсан байна. Дайчилгагааны баазын программ хангамжийг сайжруулсан байна.	Мэдээллийн сан жил бурийн нийтэм, эдийн засийн баяжигдсан байна. Дайчилгагааны мэдээллийн программ хангамжийг сайжруулсан байна. Урсгал зардлаар
89	Зорилт-4.2. Цэрэг- стратегийн болон Цэргийн бэлтгэл сургалтыг зохион байгуулах	Дайчилгагаатай сургуулийг жил Зэвсэгт хучний нэгтгэл ангитай явуулж, бусийн дайчилгагаатай сургуулийг 1 зохион байгуулах	Зохион байгуулагдсан дайчилгагаатай сургууль	2020 онд зохион байгуулагдсан.	Дайчилгагаатай сургуулийг жил бүр Зэвсэгт хучний нэгтгэл антгитай явуулж, бусийн дайчилгагаатай сургуулийг 1 удаа зохион байгуулсан байна.
90	Аймаг, НИИСПЭЛИЙН Засаг дарга, яамдын Төрийн нарийн бичгийн дарга нартай Цэргэг- стратегийн сургалтыг байгуулж явуулах	Сургалтыг зохион байгуулсан байдал	Тушаал, Удирдамжийн боловсруулалт хийгдсэн байна.	21 аймаг, Нийслэлийн Засаг Дарга, 14 яамны Төрийн нарийн бичгийн Дарга нар батлан тогтоомж, төрийн захиргааны болон нутгийн захиргааны байгууллагаас хэрэгжүүлэх арга хэмжээний талаар нэгдсэн ойлголттой болсон байна.	20.0 /улсын төсөв/ Урсгал зардлаар
91	Сум, дүүргийн ЗДТГ-ын дарга нартай Цэргийн бэлтгэл зохион байгуулах	Сургалтыг зохион байгуулсан байдал	Төрийн бичгийн даргын чиглэл, Удирдамж өгөгдсөн байна.	Сум, дүүргийн ЗДТГ-ын дарга нартай цэргийн бэлтгэл сургалтыг зохион байгуулсан байна.	Орон нутгийн төсөв

92	Дайчилгааны нөөцийн бүрэлдэхүүний сургалтыг зохион байгуулах	Сургалтыг зохион байгуулах тухай тушаал, хяналт тоо	Нөөцийн бурэлдэхүүний сургалт-18	Дайчилгааны бэлтгэл нөөцийн бүрэлдэхүүний сургалт зохион байгуулагдсан байна.
93	Бусийн төвийг байгуулах	Хэрэгжилтийн хувь	5 хувь, зураг төсөл хийгдсэн.	Бусийн сургалтын төв байгуулагдсан байна.

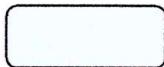
Зургаа. СТРАТЕГИЙН ЗОРИЛГО БА УИХ, УАБЗ, ЕРӨНХИЙЛӨГЧ, ЗАСГИЙН ГАЗАР, САЛБАР, АГЕНТЛАГ, НУТАГ ДЭВСГЭРИЙН НЭГЖ, НЭГТГЭЛ, АНГИ, БАЙГУУЛЛАГЫН БҮТЦИЙН УЯЛДАА, ЗУРАГЛАЛ

6.1. Бүтцийн ерөнхий уялдаа, зураглал

ТАЙЛБАР: — Шууд уялдах

- - - Шууд бус уялдах

Стратегийн зорилготой шууд уялдах

Стратегийн зорилготой шууд бус уялдах

6.2. Стратеги төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх нэгжийн матриц

№	Стратегийн зорилтуудыг хэрэгжүүлэх үүрэг, хариуцлагын матриц	УИХ	УАБЗ	Ерөнхийлөгч	ЗГ	БХЯ	ТЗБ-УУД	ЗХЖШ	ТЦК	ТЦБ	НЗБ /ЦШ/	БХЯ-ны харьяа анги, байгууллагууд	ЗХЖШ-ын харьяа анги, байгууллагууд	ТЦК-ын харьяа анги, салбарууд
Ерөнхий чиг үүрэг: Батлан хамгаалах														
Үндсэн чиг үүрэг-1: Улсыг батлан хамгаалах бодлого, төлөвлөлтийг хэрэгжүүлэх														
1.	Стратегийн зорилт №1.1	☐	☐	☐	Δ	★	☐	Δ	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2.	Стратегийн зорилт №1.2		☐	☐	☐	★		☐	☐	☐				
3.	Стратегийн зорилт №1.3		☐	☐	Δ	★	☐	Δ	☐	☐		☐	☐	☐
4.	Стратегийн зорилт №1.4		☐	☐	☐	★	☐	Δ	☐	☐	☐	☐	☐	☐
5.	Стратегийн зорилт №1.5		☐	☐	☐	★	☐	★	Δ		☐	☐	☐	☐
6.	Стратегийн зорилт №1.6			☐	Δ			★	Δ		☐	Δ	Δ	Δ
7.	Стратегийн зорилт №1.7					★		Δ	☐	☐	☐	Δ	☐	☐
8.	Стратегийн зорилт №1.8					☐ <small>эмж</small>	☐	☐				Δ цтэ	☐	☐
9.	Стратегийн зорилт №1.9					☐ ★		Δ	Δ		☐	☐	☐	☐
Үндсэн чиг үүрэг-2: Орон нутгийн хамгаалалтад тулгуурласан батлан хамгаалах нэгдмэл тогтолцоог бүрдүүлж бэхжүүлэх														
10.	Стратегийн зорилт №2.1	☐	☐	☐	☐	★	☐	Δ	☐	☐	Δ	☐	☐	☐
11.	Стратегийн зорилт №2.2				☐	Δ	☐	Δ	Δ	☐ ★	☐	☐	☐	☐
Үндсэн чиг үүрэг-3: Мэргэжлийн цэрэгт сууринласан чадварлаг Зэвсэгт хүчнийг хөгжүүлэх														
12.	Стратегийн зорилт №3.1	☐	☐	☐	☐	Δ	☐	★	Δ	☐	☐	☐	Δ	Δ
13.	Стратегийн зорилт №3.2			☐	☐	Δ	☐	★	Δ			☐	☐	☐
Үндсэн чиг үүрэг-4: Нэгдсэн удирдлага, төлөвлөлт бүхий дайчилгааны тогтолцоог бэхжүүлэх														
14.	Стратегийн зорилт №4.1					☐ ★	☐	★	Δ	☐	☐	☐	☐	☐
15.	Стратегийн зорилт №4.2					☐ ★		Δ	Δ	☐	☐	☐	☐	☐

Тайлбар:

- ★ Шууд хариуцах нэгж
- Δ Оролцох нэгж
- Дэмжлэг үзүүлэх нэгж

6.3. Стратеги төлөвлөгөөний төсөв, санхүүжилтийн хэлбэр

6.3.1. Стратегийн зорилтуудын төсөв

№	Стратегийн зорилт	Зорилтуудыг хэрэгжүүлэх зардал /сая төгрөг/				
		2021	2022	2023	2024	Дүн
Үндсэн чиг үүрэг-1: Улсыг батлан хамгаалах бодлого, төлөвлөлтийг хэрэгжүүлэх						
1.	Стратегийн зорилт №1.1	-	-	-	-	-
2.	Стратегийн зорилт №1.2	-	-	-	-	-
3.	Стратегийн зорилт №1.3	11,800.00	45,000.00	59,000.00	20,000.00	135,800.00
4.	Стратегийн зорилт №1.4	5,226.20	18,596.20	13,236.20	12,396.20	49,454.80
5.	Стратегийн зорилт №1.5	5,140.00	11,690.00	4,427.00	1,500.00	22,757.00
6.	Стратегийн зорилт №1.6	9,830.60	23,171.30	26,771.20	17,250.60	77,023.70
7.	Стратегийн зорилт №1.7	7.00	5.00	-	-	12.00
8.	Стратегийн зорилт №1.8	3,293.00	600.00	-	-	3,893.00
9.	Стратегийн зорилт №1.9	2,900.00	10,400.00	11,400.00	8,400.00	33,100.00
Үндсэн чиг үүрэг-2: Орон нутгийн хамгаалалтад тулгуурласан батлан хамгаалах нэгдмэл тогтолцоог бүрдүүлж бэхжүүлэх						
10.	Стратегийн зорилт №2.1	-	-	-	-	-
11.	Стратегийн зорилт №2.2	48.00	200.00	200.00	200.00	648.00
Үндсэн чиг үүрэг-3: Мэргэжлийн цэрэгт суурилсан чадварлаг Зэвсэгт хүчний хөгжүүлэх						
12.	Стратегийн зорилт №3.1	16,429.00	61,100.00	39,200.00	15,100.00	131,829.00
13.	Стратегийн зорилт №3.2	11,270.20	37,650.00	58,550.00	18,855.00	126,325.20
Үндсэн чиг үүрэг-4: Нэгдсэн удирдлага, төлөвлөлт бүхий дайчилгааны тогтолцоог бэхжүүлэх						
14.	Стратегийн зорилт №4.1					
15.	Стратегийн зорилт №4.2	70.00	1,695.00	1,805.00	715.00	4,285.00
НИЙТ ЗАРДАЛ		66,014.00	210,107.50	214,589.40	94,416.80	585,127.70

6.3.2. Стратегийн зорилтуудын санхүүжилтийн хэлбэр /сая төгрөг/

№	Санхүүжилтийн хэлбэр	Зорилтуудыг хэрэгжүүлэх зардал				
		2021	2022	2023	2024	Дүн
1.	Улсын төсөв	47,669.00	181,132.50	183,514.40	63,841.80	476,157.70
2.	Орон нутгийн төсөв	48.00	200.00	200.00	200.00	648.00
3.	Гадаадын зээл, тусlamж	6,497.00	10,775.00	9,875.00	8,375.00	35,522.00
4.	Зэвсэгт хүчний хөгжлийн сан	11,800.00	15,000.00	18,000.00	20,000.00	64,800.00
5.	Ургал зардал	-	3,000.00	3,000.00	2,000.00	8,000.00
НИЙТ ЗАРДАЛ		66,014.00	210,107.50	214,589.40	94,416.80	585,127.70

---оо---

Долоо. СТРАТЕГИ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ
ХАВСРАЛТУУД

№	Хавсралтын нэр
Хавсралт №1.	Батлан хамгаалахын чиг үүргийн шинжилгээ
Хавсралт №2.	Өмнөх 4 жилд баримталж байсан хөгжлийн бодлогын үр дүн, үр нөлөө
Хавсралт №3.	Төрийн үйлчилгээний чанар, хүртээмж, нөөцүүд, эдийн засаг, нийгмийн хөгжлийн үзүүлэлт, оролцогчдод хийсэн шинжилгээ
Хавсралт №4.	Санхүүгийн дэлгэрэнгүй тооцоо

Батлан хамгаалахын
Стратеги төлөвлөгөөний
нэгдүгээр хавсралт

БАТЛАН ХАМГААЛАХЫН ЧИГ ҮҮРГИЙН ШИНЖИЛГЭЭ

Нэг. Шинжилгээний ажлын зорилго:

Шинжилгээний ажлын зорилго нь Батлан хамгаалахын төсвийн зарцуулалтын үр ашгийг сайжруулах үйл ажиллагааны үр дүнг дээшлүүлэх, чиг үүргийн давхардал, хийдлийг арилгахад оршиж байна.

Хоёр. Шинжилгээний ажлын арга зүй:

Монгол Улсын Засгийн газрын 2018 оны 01 дүгээр сарын 24-ний өдрийн 22 дугаар тогтоолоор баталсан “Чиг үүрэг дахин хуваарилах аргачлал”-ыг баримтлан “ДУНД ТҮВШНИЙ ЧИГ ҮҮРГИЙН ШИНЖИЛГЭЭ”-ний төрлийн аргыг сонгож шинжилгээний ажлыг гүйцэтгэлээ.

Монгол Улсын Засгийн газрын 2018 оны 01 дүгээр сарын 24-ний өдрийн 22 дугаар тогтоолоор батлагдсан аргачлалын 3.6 дахь хэсэгт заасны дагуу Төрийн нарийн бичгийн даргын 2019 оны 03 дугаар сарын 19-ний өдрийн А/10 дугаар тушаалаар 8 хүний бүрэлдэхүүнтэй техникийн ажлын хэсэг томилогдсон.

Техникийн ажлын хэсэг ажлын хэсгийн хуралдааныг тухай бүр зохион байгуулж, шинжилгээний явцад ЗГХЭГ-ын төслийн нэгжээс 7 удаагийн сургалт, арга зүйн туслалцаа авч ажилласан.

“Чиг үүрэг дахин хуваарилах аргачлал”-ын дагуу мэдээллийг цаасан хэлбэрээр боловсруулж www.function.gov.mn цахин сайтад байршуулсан. Мэдээлэл оруулах явцад цахим сайтад Монгол Улсын 600 гаруй хуулийг байршуулсан, хариуцсан ажилтан утсаар холбогдох зөвлөгөөг тухай бүр өгч байсан хэдий ч нэг үйлдлийг олон дахин хийх, программ гацах зэрэг дутагдалтай тал байлаа.

Гурав: Шинжилгээний ажлын үр дүн:

3.1. Батлан хамгаалахын ерөнхий чиг үүргийг “Батлан хамгаалах” гэж тодорхойлон, тус салбарт хамаарч болох 74 хуулийг сонгон үндсэн 5 чиг үүрэг, 107 дэд чиг үүргийг тус тус тодорхойлон, чиг үүргийн шинжилгээг хуулийн зүйл, заалт бүрээр хийллээ. Үүнд:

Үндсэн чиг үүрэг 1: Улсыг батлан хамгаалах бодлого, төлөвлөлт

1. Аливаа хөнөөх хэрэгслийн хөнөөлөөс хамгаалах талаар баримтлах бодлогыг тодорхойлох;
2. Батлан хамгаалах аж үйлдвэрийг хөгжүүлэх бодлого боловсруулж хэрэгжүүлэх;
3. Батлан хамгаалах асуудлаар бусад улстай хамтран ажиллах талаар олон улсын гэрээ, хэлэлцээр байгуулах;
4. Батлан хамгаалах бодлого, стратегийг боловсруулж, хэрэгжилтийг зохион байгуулах;
5. Батлан хамгаалах бодлого, үйл ажиллагааг орон нутагт хэрэгжүүлэх, зохион байгуулах;
6. Батлан хамгаалах зориулалттай бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэдэг төрийн өмчит хуулийн этгээдийн удирдлагыг хангах;

7. Батлан хамгаалах материаллаг нөөцийн хэмжээ, байршлыг тогтоох, түүнийг бүрдүүлэх;
8. Батлан хамгаалах нийгэм, эдийн засгийн дэд бүтцийг хөгжүүлэх бодлого боловсруулж, хэрэгжүүлэх;
9. Батлан хамгаалах чадавхыг бэхжүүлэх;
10. Батлан хамгаалахад зайлшгүй шаардагдах нөөцийг бүрдүүлэх;
11. Батлан хамгаалахын сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний цэргийн боловсрол, соёл, урлаг, спорт, эрүүл мэндийн байгууллагын үйл ажиллагаанд хяналт тавих;
12. Зэвсэглэл, цэргийн техникийг шинэчлэх, сэргээн сайжруулах бодлого боловсруулж хэрэгжүүлэх;
13. Зэвсэгт хүчинд тавих иргэний хяналтыг хэрэгжүүлэх;
14. Иргэнийг эх орноо батлан хамгаалахад сургаж бэлтгэх;
15. Орон нутгийн хамгаалалт, дайчилгааны арга хэмжээг төлөвлөн хэрэгжүүлэх;
16. Тэсэрч дэлбэрэх бодис, тэсэлгээний хэрэгслийн үйлдвэрийн болон хадгалах байр, агуулах дахь аюулгүй ажиллагааг хангах;
17. Улсыг батлан хамгаалах нэгдмэл тогтолцоог бүрдүүлж, бэхжүүлэх;
18. Улсын агаарын хөлгөөр нислэг үйлдэх, улсын нисэхийн аюулгүй ажиллагаа болон аюулгүй байдлыг хангах;
19. Улсын хэмжээнд цэргийн спортын бодлого боловсруулж хэрэгжүүлэх;
20. Улсын эдийн засаг, нийгэм, дэд бүтцийг хөгжүүлэх бодлого, үйл ажиллагааг батлан хамгаалах эрх ашигт нийцүүлэн зохион байгуулах;
21. Цэргийн алба хаагч, түүний гэр бүл, бэлтгэл болон чөлөөнд байгаа офицер, ахлагчийн нийгмийн хамгааллын асуудлыг шийдвэрлэх;
22. Цэргийн алба хаагчийн тэтгэвэр тэтгэмжийн талаарх харилцааг боловсронгуй болгох бодлого боловсруулах;
23. Цэргийн алба хаах тогтолцоог боловсронгуй болгох бодлого боловсруулж хэрэгжүүлэх;
24. Цэргийн зориулалттай зэвсэг, сум, галт хэрэглэл үйлдвэрлэх бодлого боловсруулж хэрэгжүүлэх;
25. Цэргийн зориулалттай химиин хорт болон аюултай бодистой холбогдох үйл ажиллагааг зохицуулах;
26. Цэргийн шинжлэх ухааныг хөгжүүлэх бодлого боловсруулж хэрэгжүүлэх.

Үндсэн чиг үүрэг 2: Орон нутгийн хамгаалалтад тулгуурласан батлан хамгаалах нэгдмэл тогтолцоог бүрдүүлж бэхжүүлэх бодлого, зохицуулалт

1. Галт зэвсэг, техник, материал хэрэгслийн нөөцийг бүрдүүлэх, даалгаваржуулах;
2. Орон нутгийн хамгаалалтыг төлөвлөн хэрэгжүүлэхэд төрийн захиргааны төв байгууллагын удирдлага, аймаг, нийслэлийн Засаг даргыг мэргэжил, арга зүйн удирдлагаар хангах;
3. Орон нутгийн хамгаалалтыг төлөвлөх, зохион байгуулах;
4. Орон нутгийн хамгаалалтын бэлтгэлийг хангах, зохион байгуулах;
5. Орон нутгийн хамгаалалтын мэдээллийн нэгдсэн санг бүрдүүлэх;
6. Орон нутгийн хамгаалалтын нөөцийг бүрдүүлэх, даалгаваржуулах;
7. Орон нутгийн хамгаалалтын нэгдсэн сургуулийг зохион байгуулах;
8. Орон нутгийн хамгаалалтын нэгдсэн сургууль, аймаг, нийслэлийн Засаг даргын цугларалтыг зохион байгуулах;
9. Орон нутгийн хамгаалалтын онол, арга зүй, шинжлэх ухаан, инновацын хөгжлийг хангах бодлого боловсруулах;

10. Орон нутгийн хамгаалалтын онц болон дайны байдлын үеийн үндсэн арга хэмжээг зохион байгуулах;
11. Орон нутгийн хамгаалалтын сургалтыг төлөвлөх, зохион байгуулах;
12. Орон нутгийн хамгаалалтын төлөвлөгөөний хэрэгжилтэд дүгнэлт гаргах;
13. Орон нутгийн хамгаалалтын томилгоот нэгжийг томилгоожуулах, үүрэг гүйцэтгүүлэхээр бэлтгэх;
14. Орон нутгийн хамгаалалтын тухай хуулийн хэрэгжилтийг зохион байгуулах,
15. Уламжлалт бус аюулаас хамгаалах;
16. Улсын хэмжээнд орон нутгийн хамгаалалтын бэлтгэлийг зохион байгуулах.

Үндсэн чиг үүрэг 3: Нэгдсэн удирдлага, төлөвлөлт бүхий дайчилгааны тогтолцоог бүрдүүлж, бэхжүүлэх бодлого зохицуулалт

1. Дайчилгааны арга хэмжээг төлөвлөн хэрэгжүүлэхэд нь төрийн захиргааны төв байгууллага, аймаг, нийслэлийн Засаг даргыг мэргэжлийн удирдлагаар хангах;
2. Дайчилгааны бэлтгэл нөөцийн бүрэлдэхүүн, тэдгээрийг дайчлах журмыг тогтоож, хэрэгжүүлэх бэлтгэлийг хангах;
3. Дайчилгааны бэлтгэл нөөцийн бүрэлдэхүүний сургалтыг зохион байгуулах,
4. Дайчилгааны нөөцийг бүрдүүлэх журам, тэдгээрийн хэмжээ, байршлыг тогтоох;
5. Дайчилгааны төлөвлөгөөний дагуу дайчилгааны бэлтгэл нөөцийн бүрэлдэхүүн, дайчилгааны нөөцийг дайчлан татаж Зэвсэгт хүчинд шилжүүлэх;
6. Дайчилгааны тухай хууль болон Дайчилгаа зарласан Ерөнхийлөгчийн зарлигийг хэрэгжүүлэх бэлтгэлийг хангах;
7. Дайчилгааны явцыг төрийн захиргааны төв, нутгийн захиргааны байгууллага, байгууллага, аж ахуйн нэгжид шалгаж туслах;
8. Дайчилгааны явцын талаарх нэгдсэн мэдээ гаргаж, Улсын Их Хурал, Ерөнхийлөгч, Үндэсний аюулгүй байдлын зөвлөлд тайлагнах;
9. Дайчилгаатай сургууль явуулах журам хугацаа, түүнд оролцуулах дайчилгааны бэлтгэл нөөцийн бүрэлдэхүүнийг томилох;
10. Монгол Улсын дайчилгааны нөөцийн талаарх нэгдсэн тооцоог хөтлөх;
11. Төрийн захиргааны төв байгууллага, аймаг, нийслэлийн дайчилгааны даалгаврыг тогтоох, хэрэгжилтэд хяналт тавих;
12. Төрийн захиргааны төв байгууллагын дайчилгааны төлөвлөгөөний төсөлд дүгнэлт гаргах;
13. Төрийн захиргааны төв байгууллагын дайчилгааны төлөвлөгөөний төслийг хянаж, дүгнэлт гаргах;
14. Төрийн удирдах албан тушаалтны болон дайчилгааны бэлтгэл нөөцийн бүрэлдэхүүний сургалтыг зохион байгуулах;
15. Улсын дайчилгааны бэлтгэлийг хангах, сургалт зохион байгуулах;
16. Улсын дайчилгааны бэлтгэлийг хангахтай холбогдсон үндсэн арга хэмжээг зохион байгуулах;
17. Улсын дайчилгааны даалгаврыг биелүүлэх, үйл ажиллагааг дайны байдалд шилжүүлэх бэлтгэлийг хангах;
18. Улсын дайчилгааны төлөвлөгөө боловсруулж, хэрэгжилтийг зохион байгуулах бэлтгэлийг хангах.

Үндсэн чиг үүрэг 4: Мэргэжлийн цэрэгт суурилсан чадварлаг Зэвсэгт хүчнийг бүрдүүлж бэхжүүлэх бодлого, төлөвлөлт

1. Агаарын хилийн халдашгүй дархан байдал, агаарын зайд хяналт тавих, хамгаалах;

2. Аливаа хөнөөх хэрэгслийн хөнөөлийн голомтод байгаа хүн ам, эд юмсыг аврах, хор уршгийг арилгах;
3. Байлдааны дүрэм, зааврыг боловсронгуй болгох;
4. Гамшгийн үед аврах, хор уршгийг арилгах, сэргээн босгох, хүмүүнлэгийн тусламжийн үйл ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлэх;
5. Дайчилгааны бэлтгэл нөөцийн бүрэлдэхүүнийг сургах, хүн амыг цэргийн хэрэгт сургах;
6. Зэвсэглэл, цэргийн техник, материал хэрэгслийн нөөцийг бүрдүүлэх, хадгалах, сольж шинэчлэх;
7. Зэвсэгт хүчний байгуулалтын үндсэн арга хэмжээг төлөвлөх, хэрэгжилтийг зохион байгуулах;
8. Зэвсэгт хүчний тайван цагийн болон дайны байдлын үеийн зохион байгуулалтын бүдүүвчийг боловсруулж, хэрэгжилтэд хяналт тавих;
9. Зэвсэгт хүчний хүний нөөцийн бодлогыг тодорхойлж, бие бүрэлдэхүүнээр нөхөн хангах;
10. Зэвсэгт хүчний хэмжээнд төрийн болон албаны нууцын хадгалалт, хамгаалалтыг зохион байгуулах;
11. Зэвсэгт хүчний хэрэгцээт зэвсэглэл, цэргийн техникийн төрөл, тоог тогтоож, хэрэгжилтийг зохион байгуулах;
12. Зэвсэгт хүчний чадавхыг нэмэгдүүлэх чиглэлээр төсөл хөтөлбөр боловсруулж, хэрэгжүүлэх;
13. Зэвсэгт хүчнийг бэхжүүлэх, зэвсэг, техникийг шинэчлэх, сэргээн сайжруулах бодлого боловсруулж хэрэгжүүлэх;
14. Зэвсэгт хүчнийг дайчилгаагаар өргөтгөн зохион байгуулах төлөвлөгөөг боловсруулах, хэрэгжүүлэх;
15. Зэвсэгт хүчнийг хөгжүүлэх бодлогын хэрэгжилтийг зохион байгуулах;
16. Зэвсэгт хүчнийг хэрэглэх ерөнхий болон стратегийн дэлгэн байгуулалтын төлөвлөгөөг боловсруулж, хэрэгжүүлэх;
17. Монгол Улсын агаарын зайд нислэг үйлдэх журам тогтоож, биелэлтийг хянах;
18. Олон улсын болон бус нутгийн цэрэг, улс төрийн байдал, үүсч болзошгүй цэргийн аюул заналыг судлах;
19. Террорист үйлдлийн сөрөг тусгай ажиллагаанд оролцох;
20. Төрийн цэргийн байгууллын харилцан ажиллагааны журмыг тогтоох, хэрэгжилтийг зохион байгуулах;
21. Төрийн цэргийн номполыг боловсруулж, хэрэгжилтийг зохион байгуулах;
22. Улсын онц чухал обьектыг хамгаалахад дэмжлэг үзүүлэх;
23. Улсын хил хамгаалалтад дэмжлэг үзүүлэх;
24. Цэргийн албыг зохион байгуулах зааврын хэрэгжилтийг зохион байгуулах;
25. Цэргийн байгууллагуудын харилцан ажиллах журам тогтоох, нэгдсэн ажиллагааны төлөвлөгөөг батлах;
26. Цэргийн боловсрол, сургалт бэлтгэлийн бодлогыг тодорхойлох, хэрэгжүүлэх;
27. Цэргийн дайчилгааны даалгаврыг боловсруулж, хэрэгжилтийг зохион байгуулах;
28. Цэргийн зориулалттай тэсээрч дэлбэрэх зүйлийг аюулгүй болгох;
29. Цэргийн мэдээлэл, дүн шинжилгээ, орон зайн тандалт судалгаа явуулах;
30. Цэргийн нөөцийг бүрдүүлэх, сольж шинэчлэх ажлыг зохион байгуулах;
31. Цэргийн нөөцийн хэмжээ, цувраажилтыг тогтоож, хэрэгжилтийг зохион байгуулах;
32. Цэргийн удирдлага, мэдээллийн хэрэгслийн шинэчлэлийн бодлогыг тодорхойлж, хэрэгжилтийг зохион байгуулах;

33. Цэрэг татах, халах ажлыг зохион байгуулах;
34. Энхийг дэмжих ажиллагаанд оролцох;
35. Эх орноо гадны зэвсэгт халдлага, түрэмгийллээс хамгаалах бэлтгэлийг хангах.

Үндсэн чиг үүрэг 5:Онц байдал, дайны болон дайн бүхий байдлын үеийн бэлтгэлийг хангах, зохицуулалт

1. Дайны байдлын үед үйлчлэлийг зогсоох, хязгаарлах хууль тогтоомжийн нэр, заалтыг тодорхойлох;
2. Зэвсэгт хүчний сургалт, бэлтгэл, цэргийн бүх шатны удирдлагын байгууллагуудын бэлэн байдлыг хангах;
3. Зэвсэгт хүчнийг бүх нийтийн буюу хэсэгчилсэн дайчилгаагаар өргөтгэн зохион байгуулах бэлтгэлийг хангах;
4. Өмчийн хэлбэр харгалзахгүйгээр байгууллага, аж ахуйн нэгжийн үйл ажиллагааны чиглэлийг өөрчлөх бэлтгэх;
5. Нутаг дэвсгэрийн төхөөрөмжлэл, цэргийн дэд бүтцийг бэхжүүлэх;
6. Төрийн захиргааны төв, нутгийн захиргааны байгууллагыг дайны байдлын үеийн бүтэц, зохион байгуулалт, үйл ажиллагаанд шилжүүлэх бэлтгэлийг хангах;
7. Улс орныг дайны байдалд шилжүүлэх ерөнхий төлөвлөгөөг боловсруулах;
8. Улс орныг ерөнхий төлөвлөгөөний дагуу дайны байдалд шилжүүлэх бэлтгэлийг хангах;
9. Улсын болон зэвсэгт хүчний хэрэгцээт бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэдэг байгууллага, аж ахуйн нэгжийг дайны байдалд шилжүүлэх бэлтгэлийг хангах;
10. Улсын болон цэргийн дайчилгааны материаллаг нөөцийн хэмжээ, байршлыг тогтоож, түүнийг бүрдүүлэх;
11. Цэргийн бэлтгэл үүрэгтэнтэй дайчилгаатай сургууль, цугларалтыг хууль тогтоомжид заасны дагуу явуулах.

Захиргааны эрх хэмжээг хэрэгжүүлэх түвшин тогтоох шинжилгээгээр 107 дэд чиг үүргийг төрийн байгууллага, 1 дэд чиг үүргийг хувийн хэвшлээр гүйцэтгүүлэхээр тодорхойлсон.

Батлан хамгаалахын онцлогоос хамаарч санхүүгийн шинжилгээ хийгдээгүй болно.

3.2.Дахин хуваарилалт, эрх зүйн орчны нэмэлт өөрчлөлтийн санал

Дараах дэд чиг үүргүүдэд дахин хуваарилалтын шинжилгээг хийж, доор саналыг дэвшүүлж байна. Үүнд:

1. Мэргэжлийн цэрэгт суурилсан, чадварлаг Зэвсэгт хүчнийг бүрдүүлж бэхжүүлэх бодлого, төлөвлөлт гэсэн үндсэн чиг үүрэгт хамаарах “Зэвсэгт хүчнийг бэхжүүлэх, зэвсэг, техникийг шинэчлэх, сэргээн сайжруулах бодлого боловсруулж хэрэгжүүлэх” дэд чиг үүрэгт дахин хуваарилалт хийж:

- ❖ Зэвсэгт хүчний нэгтгэл, анги, байгууллага, салбар нь хуулиар хүлээсэн чиг үүргээ хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай тусгай хэрэгцээний газартай байхаар хуульчилсан. Гэвч сүүлийн үед тусгай хэрэгцээний газрын төлбөртэй холбогдох асуудал нь батлан хамгаалах асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүний тухайн жилийн баталсан төсвөөс хэтэрч, газрын төлбөрийг төлөх санхүүгийн боломжгүй байдал бий болсныг хууль эрх зүйн орчныг сайжруулан боловсронгуй болгосны

үндсэн дээр шийдвэрлэх хэрэгцээ, шаардлага байна гэж ажлын хэсгээс санал дүгнэлт гаргасан болно. Хууль эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох арга хэмжээний хүрээнд тусгай хэрэгцээний газрын төлбөрийг чөлөөлөхтэй холбогдсон асуудлыг газрын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагатай хамтран боловсруулж, холбогдох хууль, тогтоомжид өөрчлөлт оруулах;

2.Улсыг батлан хамгаалах бодлого, төлөвлөлт гэсэн үндсэн чиг үүрэгт хамаарах “иргэний эрүүл мэндийг хамгаалах, иргэнд эх оронч хүмүүжлийг төлөвшүүлэх талаар холбогдох төрийн захиргааны төв байгууллагатай хамтран бодлого боловсруулах, хэрэгжүүлэх” чиг үүрэгт дахин хуваарилалт хийж:

❖ Монгол Улсын засгийн газрын 2019 оны 200 дугаар тогтоолоор “Хүүхэд залуучуудад эх оронч хүмүүжил төлөвшүүлэх үндэсний хөтөлбөр”-ийг баталсан. Энэхүү хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний хүрээнд Батлан хамгаалах яамны харьяа Үндэсний батлан хамгаалах их сургуулийн Тэмүжин-Өрлөг дунд сургуулийн одоогийн явуулж байгаа сургалтын тогтолцоог хэвээр хадгалах шаардлагын үүднээс боловсролын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагатай хамтран хууль эрх зүйн орчныг сайжруулж, боловсролын хууль тогтоомжид нэмэлт, өөрчлөлт оруулах;

Ингэснээр Засгийн газрын 2016-2020 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн 3.2.15-д “Сургалтын хөтөлбөр, төлөвлөгөөнд хүүхдийг хүнлэг, эх оронч, үндэсний бахархалтай иргэн болж төлөвшүүлэхэд чиглэсэн мэдлэг, хүмүүжил олгох агуулгыг тусган хэрэгжүүлнэ” гэсэн зорилт хангдах юм.

Санал, дүгнэлт:

❖ Батлан хамгаалах чиг үүргийг хэрэгжүүлэхэд нэмэлт бүтэц шаардлагагүй,

❖ 107 дэд чиг үүрэгт аргачлалын 2 дугаар хавсралтын дагуу шинжилгээ хийхэд агентлаг, аймаг, нийслэл, сум дүүрэгт шилжүүлэх чиг үүрэг байхгүй,

❖ Төсөв, санхүүгийн асуудлыг шийдвэрлэж, хөрөнгө оруулалтыг нэмэгдүүлэхгүйгээр хуулиар хүлээсэн зарим чиг үүргийг хэрэгжүүлэх боломж хязгаарлагдмал,

❖ Батлан хамгаалах болон Зэвсэгт хүчний хангарт, үйлчилгээний зарим чиг үүргийг хувийн хэвшил, төрийн бус байгууллагаар гүйцэтгүүлэх журмыг батлах хуулиар хүлээсэн чиг үүргийн хүрээнд Зэвсэгт хүчний зарим хангалтыг хувийн хэвшлээр гүйцэтгүүлж эхэлсэн.

---оОо---

**ӨМНӨХ 4 ЖИЛД БАРИМТАЛЖ БАЙСАН ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГЫН
ҮР ДҮН, ҮР НӨЛӨӨ**

“Засгийн газрын 2016-2020 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр”-ийн хувьд:

5.5. Монгол Улсын батлан хамгаалах эрх зүйн орчныг төгөлдөржүүлж, улс орныг батлан хамгаалах чадавхыг бэхжүүлж, Зэвсэгт хүчний хөгжлийг эрчимжүүлэн батлан хамгаалах тогтолцоог боловсронгуй болгоно.

№	Шалгуур үзүүлэлт	Хэм жих нэгж	Sуурь тувшин	Хүрсэн түвшин / Үр дүнгийн үзүүлэлт			
			2016 он	2017 он	2018 он	2019 он	2020 он

ҮНДСЭН ЧИГ ҮҮРЭГ: 1. УЛСЫГ БАТЛАН ХАМГААЛАХ БОДЛОГО, ТӨЛӨВЛӨЛТ

Стратегийн зорилт: 5.5.1. “Монгол Улсын батлан хамгаалах бодлогын үндэс”-т нийцүүлэн батлан хамгаалах тогтолцооны хууль тогтоомжийг шинэчилж, батлан хамгаалах үйл ажиллагааны цар хүрээг өргөжүүлнэ.

Стратегийн зорилтыг хэрэгжүүлснээр гарсан үр дүн: Батлан хамгаалах үйл ажиллагааны хууль, эрх зүйн үндэс бүрдэж, уялдаа холбоо сайжирсан.

1.	Үр дүнгийн үзүүлэлт №1. Агаарын зайн ашиглах тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийг боловсруулж, батлуулах	хувь	-	100	100	100	100
2.	Үр дүнгийн үзүүлэлт №2. Улсын нисэхийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийг боловсруулж, батлуулах	хувь	-	100	100	100	100
3.	Үр дүнгийн үзүүлэлт №3. Гадаадын цэргийн хүчинийг байрлуулах, дамжин өнгөрүүлэх тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийг боловсруулж, батлуулах	хувь	-	70	100	100	100
4.	Үр дүнгийн үзүүлэлт №4. Монгол Улсын Ерөнхийлөгч, Засгийн газар, батлан хамгаалах асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн болон Зэвсэгт хүчиний Жанжин штабын даргын бүрэн эрхийн хүрээнд батлан хэрэгжүүлэх дүрэм, журмыг боловсруулж, батлуулах	хувь	-	70	70	100	100

Стратегийн зорилт: 5.5.7. Батлан хамгаалах гадаад харилцаа, олон талт хамтын ажиллагааг өргөжүүлнэ.

Стратегийн зорилтыг хэрэгжүүлснээр гарсан үр дүн: Цэргийн итгэлцэл бэхжиж, батлан хамгаалахын гадаад хамтын ажиллагааны хэлбэр, цар хүрээ нэмэгдсэн.

5.	Үр дүнгийн үзүүлэлт №1. Улс төр-дипломатын аргаар үндэсний аюулгүй байдлыг хангахад цэргийн итгэлцлийг бэхжүүлэх	хувь	-	100	100	100	100
6.	Үр дүнгийн үзүүлэлт №2. Цэрэг-технологийн болон цэргийн хамтын ажиллагаатай улс орнуудтай “Батлан хамгаалах салбарт хамтран ажиллах тухай” гэрээ, харилцан ойлголцлын санамж бичиг байгуулах	хувь	-	100	100	100	100
7.	Үр дүнгийн үзүүлэлт №3. “Батлан хамгаалах аж үйлдвэр” төсөл хэрэгжүүлэх	хувь	-	40	70	100	100

8.	Үр дүнгийн үзүүлэлт №4. Сум, галт хэрэглэл үйлдвэрлэх зориулалт бүхий цэргийн бага оврын үйлдвэр байгуулах арга хэмжээг шат дараалан хэрэгжүүлэх	хувь	-	40	70	100	100
Стратегийн зорилт: 5.5.9. Төрийн цэргийн байгууллагуудын нэгдмэл үйл ажиллагааг хангаж, цэргийн захиргааны удирдлагыг төлөвшүүлнэ.							
9.	Үр дүнгийн үзүүлэлт №1. "Төрийн цэргийн номлол"-ыг боловсруулж, баталгаажуулах	хувь	-	70	100	100	100
10.	Үр дүнгийн үзүүлэлт №2. Төрийн цэргийн байгууллагуудыг цэргийн захиргааны удирдлагаар хангах	хувь	-	70	100	100	100
11.	Үр дүнгийн үзүүлэлт №3. Монгол Улсын төрийн цэргийн байгууллагуудын харилцан ажиллагааны төлөвлөлт, үйл ажиллагааны уялдаа холбоог сайжруулах	хувь	-	70	100	100	100
Стратегийн зорилт: 5.5.10. Цэргийн албыг иргэний төлөвшил, эх оронч хүмүүжлийн үндэс байх бодлогыг хэрэгжүүлж, иргэн цэргийн харилцааг бэхжүүлэн, иргэдэд эх орноо хамгаалахад оролцох, цэргийн боловсрол, бэлтгэл эзэмшигүүлэх боломжийг нэмэгдүүлнэ.							
Стратегийн зорилтыг хэрэгжүүлснээр гарсан үр дүн: Хүүхэд, залуучуудын цэрэг, эх оронч хүмүүжил дээшилж, цэргийн бэлтгэл үүрэгтнүүдийн тоо, чанарт ахиц гарсан.							
12.	Үр дүнгийн үзүүлэлт №1. Бүх шатны боловсролын байгууллагын сургалтын хөтөлбөрт хүүхэд, залуучуудад цэрэг эх оронч хүмүүжил олгох хичээлийн хөтөлбөрийг тусгаж, хэрэгжүүлэх	хувь	-	70	70	100	100
13.	Үр дүнгийн үзүүлэлт №2. Төрийн өмчит их, дээд сургуулиудад "Цэргийн эрдмийн тэнхим" байгуулж, оюутан, залуучуудад цэргийн анхан шатны бэлтгэл, сургалт явуулах нөхцөлийг бурдуулэх	хувь	-	40	100	100	100
14.	Үр дүнгийн үзүүлэлт №3. Цэргийн шинжлэх ухаан, боловсрол, судалгаа, эрдэм шинжилгээний байгууллагуудын чадавхыг бэхжүүлэх	хувь	-	100	100	100	100
ҮНДСЭН ЧИГ ҮҮРЭГ: 2. МЭРГЭЖЛИЙН ЦЭРЭГТ СУУРИЛСАН ЧАДВАРЛАГ ЗЭВСЭГТ ХҮЧНИЙГ БҮРДҮҮЛЖ БЭХЖҮҮЛЭХ БОДЛОГО, ТӨЛӨВЛӨЛТ							
Стратегийн зорилт: 5.5.2. Зэвсэгт хүчнийг мэргэжлийн цэрэгт суурилсан, чадварлаг болгох бодлого, зорилтын хүрээнд түүний бүтэц, зохион байгуулалтыг төгөлдөржүүлэх, хөгжлийн төлөвлөлтийг шинэчлэн тодорхойлох, зэвсэглэл, цэргийн техникийг шинэчлэх, сэргээн сайжруулах замаар бэлэн байдал, үүрэг гүйцэтгэх чадавхыг нэмэгдүүлнэ.							
Стратегийн зорилтыг хэрэгжүүлснээр гарсан үр дүн: Зэвсэгт хүчний бүтэц, зохион байгуулалт гүйцэтгэх үүрэгтэйгээ нийцэн төгөлдөржиж, бэлэн байдал, үүрэг гүйцэтгэх чадавх бүтэц, зохион байгуулалтын хувьд нэмэгдсэн.							
15.	Үр дүнгийн үзүүлэлт №1. Зэвсэгт хүчин-2030 хөгжлийн хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг батлуулах	хувь	-	100	100	100	100
16.	Үр дүнгийн үзүүлэлт №2. Зэвсэгт хүчин Жанжин штаб, төрлийн цэргийн командлал, анги, салбаруудын бүтэц, зохион байгуулалт, орон тоог боловсронгуй болгож шинэчлэх	хувь	-	70	100	100	100

17.	Үр дүнгийн үзүүлэлт №3. Зэвсэгт хүчнийг бэлэн байдлын дээд зэрэгт шилжүүлэх, дайчилгаагаар өргөтгэн зохион байгуулах төлөвлөлтийг боловсронгуй болгох	хувь	-	70	70	100	100
18.	Үр дүнгийн үзүүлэлт №4. Хуурай замын цэргийн үүрэг гүйцэтгэх чадавхыг шат дараатай нэмэгдүүлэх	хувь	-	100	100	100	100
19.	Үр дүнгийн үзүүлэлт №5. Зэвсэгт хүчний удирдлага, холбоо, мэдээллийн сүлжээг боловсронгуй болгож, кибер аюулгүй байдлын ажиллагааны төв байгуулах	хувь	-	100	100	100	100
20.	Үр дүнгийн үзүүлэлт №6. Улс орны бүтээн байгуулалт, хүмүүнлэгийн ажиллагаанд оролцох үүрэг бүхий цэргийн аngiудыг бэхжүүлэх	хувь	-	100	100	100	100
21.	Үр дүнгийн үзүүлэлт №7. Зэвсэглэл, цэргийн техникийг шинэчлэх, сэргээн сайжруулах арга хэмжээг үе шаттай хэрэгжүүлэх	хувь	-	70	100	100	100
22.	Үр дүнгийн үзүүлэлт №8. Цэргийн сургалт, бэлтгэлийн тогтолцоо, материаллаг баазыг бэхжүүлэх	хувь	-	70	70	100	100
Стратегийн зорилт: 5.5.3. Агаарын цэргийн зэвсэглэл, техникийн шинэчлэлийг эрчимжүүлж, улс орны агаарын хил, орон зайд найдвартай хянах, халхлах чадавх бүхий хамгаалалтын нэгдсэн тогтолцооны суурийг тавина.							
Стратегийн зорилтыг хэрэгжүүлснээр гарсан үр дүн: Улсын агаарын хил, орон зайд радиолокацийн хяналт тавих, улсын хил, онц чухал обьект, цэргийн бүлэглэлийг агаараас халхлах нэгдсэн тогтолцоог бурдүүлэх үндэс суурь тавигдсан.							
23.	Үр дүнгийн үзүүлэлт №1. Монгол Улсын агаарын хил, орон зайн хяналтын системийг сайжруулах	хувь	-	70	70	70	75
24.	Үр дүнгийн үзүүлэлт №2. Улсын онц чухал обьект, цэргийн бүлэглэлийг агаараас халхлах боломжийг нэмэгдүүлэх	хувь	-	40	70	100	100
25.	Үр дүнгийн үзүүлэлт №3. Агаарын цэргийн удирдлагын автоматжуулсан нэгдсэн системийг бий болгох	хувь	-	70	70	70	75
26.	Үр дүнгийн үзүүлэлт №4. Цэргийн зориулалттай нисэх хэрэгслийг нэмэгдүүлэх, цэргийн нөөц аэродромуудыг сэргээн сайжруулах	хувь	-	40	70	100	100
Стратегийн зорилт: 5.5.5. НҮБ-ын мандаттай энхийг дэмжих ажиллагаанд оролцох Зэвсэгт хүчиний чадавхыг нэмэгдүүлнэ.							
Стратегийн зорилтыг хэрэгжүүлснээр гарсан үр дүн: Зэвсэгт хүчиний үүрэг гүйцэтгэх чадавх нэмэгдэж, олон улсад Монгол Улс, Зэвсэгт хүчиний нэр хүнд ёссэн.							
27.	Үр дүнгийн үзүүлэлт №1. Зэвсэгт хүчиний энхийг дэмжих ажиллагаанд оролцох чадавхыг нэмэгдүүлж, энхийг дэмжих ажиллагааны бригадыг бэхжүүлэх	хувь	-	100	100	100	100
28.	Үр дүнгийн үзүүлэлт №2. НҮБ-ын Энхийг сахиулах үйл ажиллагааны газар болон хүчиний командлалын удирдах албан тушаалд Зэвсэгт хүчиний дээд офицеруудыг үүрэг гүйцэтгүүлэх	хувь	-	100	100	100	100

Стратегийн зорилтыг хэрэгжүүлснээр гарсан үр дүн: Зэвсэгт хүчний материал хэрэгслийн нөөцийн чанар сайжирч, хангалтыг бүсчилсэн байдаар зохион байгуулж эхэлнэ

39.	Үр дүнгийн үзүүлэлт №1. Батлан хамгаалах зориулалт бүхий материаллаг нөөцийн тодорхой хувийг сольж шинэчлэн, биетээр хадгалах нөхцлийг бурдүүлэх	хувь	-	70	70	100	100
40.	Үр дүнгийн үзүүлэлт №2. "Цувараажилт" төслийг хэрэгжүүлэх	хувь	-	40	70	100	100
41.	Үр дүнгийн үзүүлэлт №3. Материал хэрэгслийн нөөцийг Зэвсэгт хүчний хэмжээнд оновчтой шилжүүлэн байршуулах	хувь	-	70	70	70	70
ҮНДСЭН ЧИГ ҮҮРЭГ: 5. ОНЦ БАЙДАЛ, ДАЙНЫ БОЛОН ДАЙН БУХИЙ БАЙДЛЫН ҮЕИЙН БЭЛТГЭЛИЙГ ХАНГАХ, ЗОХИЦУУЛАЛТ							
42.	Үр дүнгийн үзүүлэлт №1. Дайны байдлын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийг боловсруулж, батлуулах	хувь	-	40	100	100	100

Үндэсний хөтөлбөр / Дэд хөтөлбөрийн хувьд:

ҮНДСЭН ЧИГ ҮҮРЭГ: 2. МЭРГЭЖЛИЙН ЦЭРЭГТ СУУРИЛСАН ЧАДВАРЛАГ ЗЭВСЭГТ ХҮЧНИЙГ БҮРДҮҮЛЖ БЭХЖҮҮЛЭХ БОДЛОГО, ТӨЛӨВЛӨЛТ

№	Шалгуур үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	Sуурь түвшин	Хүрсэн түвшин / Үр дүнгийн үзүүлэлт			
			2016 он	2017 он	2018 он	2019 он	2020 он

ХӨТӨЛБӨР № 1 "ЗЭВСЭГТ ХҮЧНИЙ БАЙГУУЛАЛТЫГ 2020 ОН ХҮРТЭЛ ХӨГЖҮҮЛЭХ ХӨТӨЛБӨР"

Стратегийн зорилт: Өндөр түвшинд бэлтгэгдсэн мэргэжлийн цэрэгт суурилсан, орчин үеийн зэвсэглэл, техникиэр хангагдсан чадварлаг зэвсэгт хүчинтэй болох замаар зэвсэгт хүчний хөгжлийг эрчимжүүлэн улс орныг батлан хамгаалах чадавхыг бэхжүүлэх

Стратегийн зорилтыг хэрэгжүүлснээр гарсан үр дүн: Монгол Улсын батлан хамгаалах чадавх бэхжиж, Зэвсэгт хүчин хуулиар хүлээсэн үүргээ гүйцэтгэх нөхцөл бурдсэн.

1.	Үр дүнгийн үзүүлэлт №1. Зэвсэгт хүчний эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгож, стратегийн төлөвлөлтийн баримт бичгүүдийг шинэчлэн, мөрдүүлэх.	хувь	-	58.2	80.4	88.3	100
2.	Зэвсэгт хүчний бүтэц, зохион байгуулалт, хүний нөөцийн бодлого, цэргийн сургалт бэлтгэлийн тогтолцоог боловсронгуй болгох	хувь	-	43.5	68.3	87.6	100
3.	Зэвсэгт хүчний зэвсэглэл, цэргийн техник, материал хэрэгслийг шинэчлэх, сэргээн сайжруулах	хувь	-	32.0	62.1	70	70
4.	Зэвсэгт хүчний материал, техникийн хангалтын тогтолцоог шинэчилж, бие бүрэлдэхүүний алба хаах орчин нөхцлийг сайжруулах	хувь	-	36.5	64.6	70	70

ҮНДЭСНИЙ ХӨТӨЛБӨР № 2 ХҮҮХЭД, ЗАЛУУЧУУДАД ЭХ ОРОНЧ ХҮМҮҮЖИЛ ТӨЛӨВШҮҮЛЭХ ҮНДЭСНИЙ ХӨТӨЛБӨР

Стратегийн зорилтын нэр, дугаар: 1. Хүүхэд, запуучуудад эх оронч хүмүүжил төлөвшүүлэх, улс орны хөгжилд хувь хүн бурийн оролцоо чухал гэдгийг ойлгуулж, эх ороороо болон монгол хүн болж төрснөөрөө бахархах бахархлыг тээгч байх, улс орныхоо тусгаар тогтнолын баталгааг нэмэгдүүлж, түүх, соёл, шинжлэх ухааны давтагдашгүй үнэт өвийг үе дамжуулан үлдээх, байгалийн унаган төрхийг хадгалж, экосистемийн тэнцвэрт байдал болон тогтвортой хөгжлийг хангах

Стратегийн зорилтыг хэрэгжүүлснээр гарсан үр дүн: Хүүхэд, залуучуудад эх оронч хүмүүжил төлөвшүүлэх, түүхэн уламжлалыг хойч үедээ өвлүүлэн хөгжүүлэх хөтөлбөр хэрэгжиж эхэлсэн.

2.	Үр дүнгийн үзүүлэлт № 1. Гэр булийн харилцаанд үндэсний соёл, зан заншил, удам судраа дээдлэн хүндлэх, хүүхдийн хүмүүжил, төлөвшилд эцэг эхчүүдийн үлгэр дуурайлал, зөв хандлагыг дээшлүүлэх талаар зохион байгуулсан сургалт, уулзалтын хэмжээ	тоо	-	-	-	1 удаа зохион байгуулсан	-
----	---	-----	---	---	---	--------------------------	---

Стратегийн зорилтын нэр, дугаар: 2. Бүх шатны боловсролын байгууллагын үйл ажиллагаа, сургалтын хөтөлбөр, төлөвлөгөө, сурах бичигт эх оронч хүмүүжил, монгол ахуй, өв соёл, зан заншлын агуулга, арга зүйг тусган хэрэгжүүлэх

Стратегийн зорилтыг хэрэгжүүлснээр гарсан үр дүн: Эх орон, тусгаар тогтолоороо бахархах, хайрлан хамгаалах, хөгжүүлэх үйл хэрэгт хүүхэд, залуучуудын оролцоо нэмэгдэж, тэдний оюун санаа, ухамсарт эерэг хандлага төлөвшиж, бие бялдын хөгжил сайжирч эхэлсэн.

1.	Үр дүнгийн үзүүлэлт № 1. Эх оронч хүмүүжил, аюулгүй амьдрах арга ухаан олгох хичээлийн хөтөлбөрт хамрагдсан суралцагчдын эзлэх жин	хувь	-	-	-		50
2.	Үр дүнгийн үзүүлэлт № 2. Ерөнхий боловсролын сургуулийн ахлах ангид цэрэгжлийн хичээлд хамрагдсан суралцагчид	хувь	-	-	-	20	-
3.	Үр дүнгийн үзүүлэлт № 3. Дунд, ахлах ангийн суралцагчдад эх оронч хүмүүжил, аюулгүй амьдрах ухаан олгож буй сургалтын талаар багш нарт зориулсан гарын авлага	тоо	-	-	-	2-оос доошгүй хичээлийн гарын авлага	-
4.	Үр дүнгийн үзүүлэлт № 4. Өмчийн хэлбэр харгалзахгүйгээр их, дээд сургууль, коллежид байгуулсан Цэргийн эрдмийн тэнхим	тоо	3	-	-	-	-
5.	Үр дүнгийн үзүүлэлт № 5. Өсвөр үе, залуучуудын заавал уншиж судлах түүх, соёл, урлаг, утга зохиолын бүтээлийн жагсаалт гаргаж, хэвлэн нийтлэх, олшуруулж, судлуулсан байдлын эзлэх жин	хувь	-	-	-	-	10
6.	Үр дүнгийн үзүүлэлт № 6. Эх орны байгалийн үзэсгэлэнт газар нутаг, түүхэн газар орноор өсвөр үе, залуучуудын дунд зохион байгуулсан тойрон аялал	тоо	-	-	-		Жилд 1-ээс доошгүй удаа

Стратегийн зорилтын нэр, дугаар: 3. Хүүхэд, залуучуудад эх оронч хүмүүжил төлөвшүүлэхэд бүх талын оролцоог хангаж, тэдний үйл ажиллагааг уялдуулах

Стратегийн зорилтыг хэрэгжүүлснээр гарсан үр дүн: Хүүхэд, залуучуудад эх оронч хүмүүжил төлөвшүүлэхэд бүх шатны байгууллага, аж ахуйн нэгжүүдийн үйл ажиллагаа харилцан уялдаа эхэлсэн.

1.	Үр дүнгийн үзүүлэлт № 1. Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаанд оролцогч байгууллагуудын үүрэг, зорилт,	хувь	-	-	-	-	5
----	--	------	---	---	---	---	---

	чиглэлд тусгагдсан байдлын эзлэх жин						
2.	Үр дүнгийн үзүүлэлт № 2. Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхэд оролцох иргэний нийгмийн байгууллагууд	тоо	-	-	-	-	30-аас доошгүй
<i>Стратегийн зорилтын нэр, дугаар: 4. Хүүхэд, залуучуудад эх оронч хүмүүжил, ёс зүй, ухамсыг төлөвшүүлэх, байгаль орчноо хайрлан хамгаалах үйл ажиллагааг сурталчлан дэлгэрүүлэх</i>							
<i>Стратегийн зорилтыг хэрэгжүүлснээр гарсан үр дүн: Монгол хүн бие биенээ хүндэтгэх, харилцан туслах, байгаль орчноо хайрлан хамгаалах нийгмийн орчин сайжирч эхэлсэн.</i>							
1.	Үр дүнгийн үзүүлэлт № 1. Эх оронч хүмүүжлийн сэдвээр зохион байгуулсан түүхэн агуулгатай кино, дуу, хөгжим, бүжиг, жүжиг, утга зохиолын улсын уралдаан	тоо	-	-	-	-	6
2.	Үр дүнгийн үзүүлэлт № 2. Монголын түүх, соёл, зан заншил, ёс суртахууны үнэт зүйлс, эх орны хөгжил, дэвшил, бүтээн байгуулалтыг ёсвер үе, залуучуудад ойлгуулан таниулж, өвлүүлэх талаар зохион байгуулсан сургалт, үйл ажиллагааны эзлэх жин	хувь	-	-	-	-	5
3.	Үр дүнгийн үзүүлэлт № 3. Монгол Улсын тусгаар тогтол, үндэсний аюулгүй байдлыг хангах, улс орныг батлан хамгаалах, эх орны бүтээн байгуулалтад гавьяат үйлс бүтээсэн баатарлаг өвөг дээдэс, цэрэг дайчид, хөдөлмөрийн алдартан, эрдэмтэн, урлаг, соёлын зүтгэлтнүүдийг алдаршуулах бүх хэвлэл, мэдээллийн хэрэгслийн нэвтрүүлгийн эзлэх жин (нэг өдөрт)	хувь	-	-	-	-	10
4.	Үр дүнгийн үзүүлэлт № 4. Эх оронч хүмүүжлийн талаар бүх мэдээллийн хэрэгслийн зорилtot нэвтрүүлэг, хэлэлцүүлгийн эзлэх жин (нэг өдөрт)	хувь	-	-	-	-	5

---оо---

**ТӨРИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЧАНАР, ХҮРТЭЭМЖ, НӨӨЦҮҮД, ЭДИЙН ЗАСАГ,
НИЙГМИЙН ХӨГЖЛИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ, ОРОЛЦОГЧДОД ХИЙСЭН ШИНЖИЛГЭЭ**

1. Төрийн үйлчилгээний чанар, хүртээмжид хийсэн шинжилгээ

1.1. Иргэнд чиглэсэн үйлчилгээ

№	Шалгуур үзүүлэлт	Хэмжи х нэгж	Sуурь түвшин	Хүрсэн түвшин / Үр дүнгийн үзүүлэлт						
			2016 он	2017 он	2018 он	2019 он	2020 он			
ХӨГЖЛИЙН БЭРХШЭЭЛТЭЙ ХҮНИЙ ЭРХИЙГ ХАНГАХ ҮҮРЭГ БУХИЙ ОРОН ТООНЫ БУС ДЭД ЗӨВЛӨЛ										
Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийг хэвтүүлэн эмчилж, тусlamж үйлчилгээ үзүүлэх.										
Үйлчилгээний чанар, хүртээмжид гарсан өөрчлөлт: Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд эмнэлгийн тусlamж үйлчилгээ үзүүлэх талаар сурталчилгаа явуулсны үр дүнд энэ үйлчилгээнд хамрагдах хүний тоо ихэссэн.										
1.	Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд эмнэлгийн үйлчилгээ үзүүлсэн. /Батлан хамгаалахын сайдын 2018 оны 01 дүгээр сарын 23-ны өдрийн А/23 тушаалаар томилогдсон "Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрхийг хангах үүрэг бүхий орон тооны бус дэд зөвлөл"-ийн төлөвлөгөөний дагуу Цэргийн төв эмнэлэг нь Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд эмнэлгийн тусlamж үзүүлэхдээ дараалал харгалзахгүй үйлчилгээ үзүүлсэн/	тоо	-	-	461	752	Тусгай горимд шилжин ажиллас ан.			
БАТЛАН ХАМГААЛАХ ЯАМНЫ "ЭЦЭГ ЭХИЙН ЗӨВЛӨЛ"										
Хүүхэд, залуучуудад эх оронч үзлийг төлөвшүүлэх ажил.										
Үйлчилгээний чанар, хүртээмжид гарсан өөрчлөлт: Сурталчилгаанд хамрагдсан дунд, ахлах ангийн сургачид улс орны хөгжил хувь хүн бүрийн оролцоо чухал болох, эх орноороо болон монгол хүн болж төрснөөрөө бахархах, улс орныхоо тусгаар тогтолцоог дээдлэх талаар ойлголттой болсон.										
2.	Хүүхэд, залуучуудад эх оронч үзлийг төлөвшүүлэх сургалт, сурталчилгаа зохион байгуулсан. /БХЯ, БСШУСЯ-ны хамтарсан ажлын хэсэг, БСШУСЯ-ны харьяа Багшийн мэргэжил дээшлүүлэх институт, нийслэлийн Боловсролын газар болон нийслэл, дүүргүүдийн ЦШ,	тоо	-	-	-	266131	-			

	Боловсролын хэлтэстэй хамтран орон даяар ерөнхий боловсролын 802 дунд сургуулийн дунд, ахлах ангийн сурагчдад улс орны хөгжилд хувь хүн бүрийн оролцоо чухал гэдгийг ойлгуулах, эх орноороо болон монгол хүн болж төрснөөрөө бахархах, улс орныхоо тусгаар тогтолцыг дээдлэх хүмүүжил төлөвшүүлэх сургалт, сурталчилгааг 12 дугаар сарын 16-27-ны өдруүдэд зохион байгуулсны зэрэгцээ хэвлэл, мэдээллийн хэрэгслээр сурталчилж, тайланг холбогдох албан тушаалтанд танилцуулсан/						
--	--	--	--	--	--	--	--

БХЯ-НЫ ОРОН СУУЦ ХУВААРИЛАХ ТӨВ КОМИСС

Орон сууцны ипотекийн зээлтэй иргэдэд дэмжлэг үзүүлэх.

Үйлчилгээний чанар, хүртээмжид гарсан өөрчлөлт: Иргэдэд өргөдөл, холбогдох материалыа бурдүүлж өгсөн огнооны дарааллаар мөнгөн тусламж үзүүлсэн.

3.	Орон сууцны мөнгөн дэмжлэгт хамрагдсан иргэд. /Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсэг, Төрийн албаны тухай хуулийн 61 дүгээр зүйлийн 61.1.5 дахь заалт, Цэргийн алба хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуулийн 19 дүгээр зүйлийн 19.6 дахь хэсэг, Батлан хамгаалахын сайдын 2015 оны А/273 дугаар тушаал, Монгол Улсын Засгийн газрын 2011 оны "Цэргийн алба хаагчид орон сууцны дэмжлэг үзүүлэх журам"-ын 2 дугаар заалтыг тус тус үндэслэн Батлан хамгаалахын сайдын тушаалаар орон Сууцны мөнгөн дэмжлэгийг 2017 болон 2019 онуудад Батлан хамгаалах салбарт ажиллаж байгаа болон бэлтгэл, чөлөөнд буй зарим офицер, ахлагч, ажилтан албан хаагчдад үзүүлсэн/	тоо	49	-	-	70	591
----	---	-----	----	---	---	----	-----

АХМАД НАСТНЫ ХӨГЖИЛ ХАМГААЛЫН ХӨТӨЛБӨРИЙН ХЭРЭГЖИЛТИЙГ ХАНГАХ

Салбарын ахмад настны чанарын болон дэмжлэг туслалцаа шаардлагатай ахмадуудын судалгаа гарган мэдээллийн сан бурдүүлэх.

Үйлчилгээний чанар, хүртээмжид гарсан өөрчлөлт: Салбарын ахмад настны чанарын болон дэмжлэг туслалцаа шаардлагатай ахмадуудын судалгаатай болсон.

"Батлан хамгаалах яамнаас ахмад настны талаар баримтлах бодлого" баримт бичиг Батлан хамгаалахын сайдын тушаалаар батлагдсан. Мөн тус бодлогыг 2020-2024 онд хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөө батлагдсан.

4.	Салбарын ахмад настны чанарын болон дэмжлэг туслалцаа шаардлагатай ахмадуудын судалгаа гарган мэдээллийн сан бүрдүүлж ажилласан	Хувь	5%	10%	20%	30%	40%
----	---	------	----	-----	-----	-----	-----

Ахмад настны аж байдлыг дээшлүүлж, ядуурлаас хамгаалах зорилтын хүрээнд холбогдох хууль журмын дагуу "Ахмадын сан" байгуулж сангийн үйл ажиллагаанд хяналт тавьж ажиллах.

Үйлчилгээний чанар, хүртээмжид гарсан өөрчлөлт: Ахмадын сан" байгуулж сангийн үйл ажиллагаанд хяналт тавигдсан.

5.	Ахмад настны аж байдлыг дээшлүүлж, ядуурлаас хамгаалах зорилтын хүрээнд холбогдох хууль журмын дагуу "Ахмадын сан" байгуулж сангийн үйл ажиллагаанд хяналт тавьж ажиллана	хувь	10%	15%	20%	25%	30%
----	---	------	-----	-----	-----	-----	-----

Батлан хамгаалахын зөвлөх мэргэжилтнээр ажиллах чадвартай ахмад настны бүртгэл, мэдээллийн сан бүрдүүлж салбарын албан хаагчдыг чадавхжуулахад сургагч багш, зөвлөх багшаар ажиллуулах.

Үйлчилгээний чанар, хүртээмжид гарсан өөрчлөлт: Тодорхой тооны ахмад багш сургагч багш, зөвлөх багшаар ажилласан.

6.	Батлан хамгаалахын хэмжээнд зөвлөх мэргэжилтнээр ажиллах чадвартай ахмад настны бүртгэл, мэдээллийн сан бүрдүүлж салбарын албан хаагчдыг чадавхжуулахад сургагч багш, зөвлөх багшаар ажиллуулах ажлыг зохион байгуулна	хувь	2%	5%	10%	15%	20%
----	--	------	----	----	-----	-----	-----

БАТЛАН ХАМГААЛАХ САЛБАРТ ИРГЭДЭЭС ИРҮҮЛСЭН ӨРГӨДӨЛ ГОМДОЛ ТҮҮНИЙГ ШИЙДВЭРЛЭЖ ХАРИУ ӨГӨХ

Иргэдээс ирүүлсэн өргөдөл гомдлыг бүртгэн холбогдох албан тушаалтанд танилцуулах.

Үйлчилгээний чанар, хүртээмжид гарсан өөрчлөлт: Иргэдээс ирүүлсэн өргөдөл гомдлыг бүртгэн холбогдох албан тушаалтанд танилцуулсан.

7.	Иргэдээс ирүүлсэн өргөдөл гомдлыг бүртгэн холбогдох албан тушаалтанд танилцуулж ажилласан	тоо	470	580	570	980	967
----	---	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Иргэдээс ирүүлсэн өргөдөл гомдлыг бүрэн шийдвэрлэж хариу өгөх.

Үйлчилгээний чанар, хүртээмжид гарсан өөрчлөлт: Иргэдээс ирүүлсэн өргөдөл гомдлыг 85%-аас дээш хувиар шийдвэрлэж хариу өгсөн.

8.	Иргэдээс ирүүлсэн өргөдөл гомдлыг бүрэн шийдвэрлэж иргэнд хариу өгч ажилласан	хувь	70%	75%	78%	80%	99.8%
----	---	------	-----	-----	-----	-----	-------

1.2. Иргэдийн сэтгэл ханамжийн үнэлгээ / Хэрэглэгчийн үнэлгээ

№	Төрийн үйлчилгээний нэр	Үнэлгээний дүн /эзрэг хандлага, хувиар/			
		2017 он	2018 он	2019 он	2020 он
1.	Төрийн үйлчилгээ №1. "Оюутан цэрэг" хөтөлбөрийн нийгмийн өгөөж, үр дүн	65.8	51.8	63.0	-
2.	Төрийн үйлчилгээ №2. ЭСА нь Монгол Улс, Зэвсэгт хүчний нэр хүнд, бие бүрэлдэхүүний мэргэжлийн ур чадвар, сэтгэл зүйн болон бие бялдрын бэлтгэлжилтийн түвшинг олон улсад таниулж байгаа байдал	66.7	55.3	60.4	56.5
3.	Төрийн үйлчилгээ №3. Батлан хамгаалах яамны бодлого, үйл ажиллагаа, нэр хүнд	97	95	96	97

1.3. Мэргэжилтэй ажилтанд зориулсан үйлчилгээ

№	Шалгуур үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	Sуурь түвшин	Хүрсэн түвшин / Үр дүнгийн үзүүлэлт					
			2016 он	2017 он	2018 он	2019 он	2020 он		
ЦЭРГИЙН АЛБА ХААГЧДЫН МЭРГЭЖЛИЙН МЭДЛЭГ БОЛОВСРОЛ, УР ЧАДВАР, ТЭДНИЙ МЭРГЭШЛИЙН ТҮВШИНГ НЭМЭГДҮҮЛЭХ									
Цэргийн алба хаагчдын мэргэжлийн мэдлэг боловсрол, ур чадвар, тэдний мэргэшлийн түвшинг нэмэгдүүлэх.									
1.	Цэргийн алба хаагчдыг цэргийн мэргэжлийн боловсрол, шаталсан сургалтад хамруулсан.	тоо	670	682	797	1010	137		

1.3.4. Аж ахуйн нэгжид чиглэсэн үйлчилгээ

№	Шалгуур үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	Sуурь түвшин	Хүрсэн түвшин / Үр дүнгийн үзүүлэлт					
			2016 он	2017 он	2018 он	2019 он	2020 он		
БАТЛАН ХАМГААЛАХ БОДЛОГО, ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ХЭРЭГЖИЛТИЙГ ЗОХИЦУУЛАХ									
Улсын төсөв, Зэвсэгт хүчний хөгжлийн сангаар худалдан авах ажиллагааг нээлттэй, ил тод, өрсөлдөх тэгш боломжтой, хариуцлагатай байх зарчмыг хэрэгжүүлэх									
1	Цахимаар худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулах	Хувь	0	50	100	100	100		

2	Худалдан авалтын мэдээллийн ил тод байдлыг хангаж, шилэн дансанд мэдээлэх	Хувь	100	100	100	100	100
---	---	------	-----	-----	-----	-----	-----

Санамж: Дэд салбар бурийн хувьд хамгийн их эрэлт хэрэгцээтэй 1 төрийн үйлчилгээний өөрчлөлтийг энд бичнэ.

2. НӨӨЦҮҮДЭД ХИЙСЭН ШИНЖИЛГЭЭ

БАТЛАН ХАМГААЛАХЫН ХҮНИЙ НӨӨЦИЙН ЧАДАВХ

2.1. Их, дээд сургууль төгссөн болон суралцаж буй боловсон хүчний судалгаа

№	Их, дээд сургуулийн нэрс	Суурь түвшин	Боловсон хүчний нарийвчилсан тоо			
		2016 он	2017 он	2018 он	2019 он	2020 он
1.	Дотоодын цэргийн академи, их, дээд сургууль төгссөн	375	386	319	329	253
2.	Гадаадын цэргийн академи, их, дээд сургууль төгссөн	131	130	176	100	148
3.	Дотоодын цэргийн академи, их, дээд сургуульд суралцаж буй	761	929	1095	701	476
4.	Гадаадын цэргийн академи, их, дээд сургуульд суралцаж буй	503	533	475	531	477

2.2. Батлан хамгаалах яам, харьяа байгууллагад ажиллаж буй алба хаагчдын судалгаа

9.	“Барилга захиалагчийн алба” ТӨААТҮГ	88 хувь	88 хувь	88 хувь	88 хувь	77 хувь	77 хувь	77 хувь	77 хувь
10.	“Бөртэ” ТӨААТҮГ	93 хувь	93 хувь	89 хувь					
11.	“Батлан хамгаалах аж үйлдвэрийн нэгдэл” ТӨААТҮГ	83 хувь	83 хувь	82 хувь	82 хувь	77 хувь	77 хувь	77 хувь	77 хувь
12.	Батлан хамгаалахын эмгэг судлал, шүүх эмнэлэг	82 хувь	82 хувь	88 хувь	88 хувь	88 хувь	88 хувь	94 хувь	94 хувь
13.	Алдар спорт хороо	63 хувь	63 хувь	64 хувь	64 хувь	64 хувь	64 хувь	65 хувь	65 хувь

2.3. ЗХЖШ, командлалууд, нэгтгэл, анги, салбарт ажиллаж буй алба хаагчдын судалгаа

№	Байгууллагуудын нэр	2017 он		2018 он		2019 он		2020 он	
		Дээд боловсрол	Мэргэжилтэй ажилтан						
1.	Зэвсэг хүчний Жанжин штаб	70 хувь	70 хувь	75 хувь	75 хувь	71 хувь	71 хувь	76 хувь	76 хувь
2.	Хуурай замын цэргийн командлал	64 хувь	64 хувь	63 хувь	63 хувь	64 хувь	64 хувь	64 хувь	64 хувь
3.	Агаарын цэргийн командлал	82 хувь	82 хувь	88 хувь	88 хувь	87 хувь	87 хувь	87 хувь	87 хувь

САНХҮҮГИЙН НӨӨЦ, АЖ АХУЙН НЭГЖҮҮДИЙН ЧАДАВХ

№	Байгууллагуудын нэр	2016 он		2017 он		2018 он		2019 он		2020 он	
		Байгууллага	Татвар төлсөн байдал								
1.	“Барилга захиалагчийн алба” / 1-5 хүн /	1	10,204,893.69	1	6,904,901.17	1	20,612,959.83	1	18,425,814.86	1	12,262,517.77
2.	“Батлан хамгаалах аж үйлдвэрийн нэгдэл” ТӨААТҮГ / 6-10 хүн /	1	63,727,552.34	1	37,968,444.48	1	158,551,955.95	1	67,137,086.84	1	58,628,497.82
3.	“Бөртэ” ТӨААТҮГ / 11-50 хүн /	1	506,744,325.00	1	524,880,719.00	1	377,162,263.80	1	208,387,635.46	1	268,114,789.00
4.	“Багабаян-Энхийн төлөө цогцолбор” ТӨААТҮГ /50-аас дээш/	1	152,377,776.00	1	83,282,972.52	1	212,014,553.06	1	123,750,720.30	1	70,827,665.79

МЭДЭЭЛЛИЙН БОЛОН ТЕХНОЛОГИЙН НӨӨЦ

№	Мэдээллийн системийн нэр	Хэрэглэгч байгууллага	Бүтээсэн он	Хэрэглэгчийн тоо
Нэг. Төрийн байгууллагын үйл ажиллагааг сайжруулах мэдээллийн системүүд				
1.	Яамны дотоод мэдээлэл солилцох систем /Microsoft Exchange Server 2010/	БХЯ	2010	75
2.	Дайчилгааны мэдээллийн сан	БХЯ	2014	6
3.	Бичиг хэргийн бүртгэлийн систем	БХЯ	2018	2
4.	Байгууллагын цахим архив	БХЯ	2019	2
5.	Cloud university оюутны цахим систем	ҮБХИС	2018	2100
6.	Medsoft эмнэлгийн мэдээллийн систем	ЦТЭ	2015	50
Хоёр. Төрийн үйлчилгээг сайжруулах мэдээллийн системүүд				
7.	Яамны ВЕБ хуудас		2009	-
8.	“Able” Байгууллагын удирдлагын цогц программ хангамж		2020	75

3. Эдийн засаг, нийгмийн хөгжлийн үзүүлэлтэд хийсэн шинжилгээ

3.1. “Монгол Улсын Тогтвортой хөгжлийн үзэл баримтлал – 2030”-ын үр дүнгийн үзүүлэлт

№	Шалгуур үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	Хүрсэн түвшин / Үр дүнгийн үзүүлэлт			
			2017 он	2018 он	2019 он	2020 он
1.	Урьдчилан сэргийлэх үндэсний тогтолцоог бүрдүүлэн, оношилгоо үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг нэмэгдүүлж, хүн амын дундаж наслалтыг уртасгах	хувь	40%	70%	70%	70%
2.	Байгаль орчны тогтвортой хөгжил нь байгалийн нөөцийг үр өгөөжтэй ашиглан, экосистемийн тэнцвэрт байдлыг хадгалж, үр шимиийг урт хугацаанд хүртэх боломжийг бүрдүүлэн хүртээмжтэй эдийн засгийн өсөлт, нийгмийн тогтвортой хөгжлийн суурь, хүний амьдралын чанарыг сайжруулах	хувь	40%	100%	100%	100%
3.	Тогтвортой хөгжлийн үзэл баримтлалыг амжилттай хэрэгжүүлэх нэг үндсэн нөхцөл нь тогтвортой засаглал мөн. Тогтвортой засаглалыг хангах нь Монгол Улсын үндэсний аюулгүй байдал болон гадаад бодлогын үзэл баримтлал, батлан хамгаалах номлолын дагуу улсын тусгаар тогтнол, аюулгүй байдлыг баталгаажуулж, батлан хамгаалах чадавхыг бэхжүүлж, гадаад харилцаа, олон улсын хамтын ажиллагааг бүх талаар хөгжүүлж, эдийн засгийн бие даасан байдал, экологийн тэнцвэртэй хөгжлийг бататгах	Хувь	40%	100%	100%	100%

3.2. Батлан хамгаалахын эдийн засаг, нийгмийн хөгжлийн үзүүлэлт

№	Шалгуур үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	Хүрсэн түвшин / Үр дүнгийн үзүүлэлт			
			2017 он	2018 он	2019 он	2020 он
1.	Бодлогын баримт бичгийн тоо	тоо	2	1	-	-
2.	Шинээр боловсруулах хууль тогтоомжийн төслийн тоо	тоо	1	-	-	1
3.	Нэмэлт, өөрчлөлт оруулах хуулиудын тоо	тоо	4	3	-	1
4.	Батлан хамгаалах чиглэлээр байгуулах олон улсын гэрээ, хэлэлцээрийн тоо	тоо	3	2	1	1
5.	Батлан хамгаалах чиглэлээр хамтран ажиллах гадаад орнуудын нэмэгдэх тоо	тоо	-	1	1	-
6.	Цэргийн мэргэжлээр гадаадын улс оронд цэргийн сургууль, академид суралцах цэргийн алба хаагчийн тоо	тоо	140	125	110	100
7.	Зэвсэглэл, цэргийн техникийг шинэчлэх, сэргээн сайжруулах арга хэмжээг үе шаттай хэрэгжүүлэх цогц ажлын тоо	тоо	-	1	1	-

4. Оролцогчдын шинжилгээ

4.1. Төрийн захиргааны төв байгууллагуудтай хамтран ажилласан байдал

№	Байгууллагын нэр	Хамтын ажиллагааны гэрээ, төслийн нэр	Эхэлсэн он	Дууссан он
1.	БСШУСЯ, ХНХЯ	Боловсрол, соёл, шинжлэх ухаан, спортын сайд, Батлан хамгаалахын сайд, Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын хамтарсан 2019 оны 09 дүгээр сарын 06-ны өдрийн А/567-А/227-А/268 дугаар тушаал. Үндэсний хөтөлбөр хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөө батлах тухай	2018.04	-
2.	БСШУСЯ	Батлан хамгаалахын сайд, Боловсрол, соёл, шинжлэх ухаан, спортын сайдын хамтарсан 2019 оны 12 дугаар сарын 06-ны өдрийн А/371-А/782 дугаар тушаал. Сурталчилгааны ажлыг хамтран зохион байгуулах ажлын хэсэг байгуулах тухай	2019.12	-

4.2. Нутгийн захиргааны байгууллагуудтай хамтран ажилласан байдал

№	Байгууллагын нэр	Хамтын ажиллагааны гэрээ, төслийн нэр	Эхэлсэн он	Дууссан он
1.	Архангай аймгийн Засаг даргын Тамгын газар	Архангай аймгийн Засаг даргатай 2020 онд хамтран ажиллах гэрээ	2019	2020
2.	Баян-Өлгий аймгийн Засаг даргын Тамгын газар	Баян-Өлгий аймгийн Засаг даргатай 2020 онд хамтран ажиллах гэрээ	2019	2020
3.	Баянхонгор аймгийн Засаг даргын Тамгын газар	Баянхонгор аймгийн Засаг даргатай 2020 онд хамтран ажиллах гэрээ	2019	2020
4.	Булган аймгийн Засаг даргын Тамгын газар	Булган аймгийн Засаг даргатай 2020 онд хамтран ажиллах гэрээ	2019	2020

5.	Говь-Алтай аймгийн Засаг даргын Тамгын газар	Гоюв-Алтай аймгийн Засаг даргатай 2020 онд хамтран ажиллах гэрээ	2019	2020
6.	Говь-Сүмбэр аймгийн Засаг даргын Тамгын газар	Говь-Сүмбэр аймгийн Засаг даргатай 2020 онд хамтран ажиллах гэрээ	2019	2020
7.	Дархан-Уул аймгийн Засаг даргын Тамгын газар	Дархан-Уул аймгийн Засаг даргатай 2020 онд хамтран ажиллах гэрээ	2019	2020
8.	Дорнод аймгийн Засаг даргын Тамгын газар	Дорнод аймгийн Засаг даргатай 2020 онд хамтран ажиллах гэрээ	2019	2020
9.	Дорноговь аймгийн Засаг даргын Тамгын газар	Дорноговь аймгийн Засаг даргатай 2020 онд хамтран ажиллах гэрээ	2019	2020
10.	Дундговь аймгийн Засаг даргын Тамгын газар	Дундговь аймгийн Засаг даргатай 2020 онд хамтран ажиллах гэрээ	2019	2020
11.	Завхан аймгийн Засаг даргын Тамгын газар	Завхан аймгийн Засаг даргатай 2020 онд хамтран ажиллах гэрээ	2019	2020
12.	Орхон аймгийн Засаг даргын Тамгын газар	Орхон аймгийн Засаг даргатай 2020 онд хамтран ажиллах гэрээ	2019	2020
13.	Өвөрхангай аймгийн Засаг даргын Тамгын газар	Өвөрхангай аймгийн Засаг даргатай 2020 онд хамтран ажиллах гэрээ	2019	2020
14.	Өмнөговь аймгийн Засаг даргын Тамгын газар	Өмнөговь аймгийн Засаг даргатай 2020 онд хамтран ажиллах гэрээ	2019	2020
15.	Сүхбаатар аймгийн Засаг даргын Тамгын газар	Сүхбаатар аймгийн Засаг даргатай 2020 онд хамтран ажиллах гэрээ	2019	2020
16.	Сэлэнгэ аймгийн Засаг даргын Тамгын газар	Сэлэнгэ аймгийн Засаг даргатай 2020 онд хамтран ажиллах гэрээ	2019	2020
17.	Төв аймгийн Засаг даргын Тамгын газар	Төв аймгийн Засаг даргатай 2020 онд хамтран ажиллах гэрээ	2019	2020
18.	Увс аймгийн Засаг даргын Тамгын газар	Увс аймгийн Засаг даргатай 2020 онд хамтран ажиллах гэрээ	2019	2020
19.	Ховд аймгийн Засаг даргын Тамгын газар	Ховд аймгийн Засаг даргатай 2020 онд хамтран ажиллах гэрээ	2019	2020
20.	Хөвсгөл аймгийн Засаг даргын Тамгын газар	Хөвсгөл аймгийн Засаг даргатай 2020 онд хамтран ажиллах гэрээ	2019	2020
21.	Хэнтий аймгийн Засаг даргын Тамгын газар	Хэнтий аймгийн Засаг даргатай 2020 онд хамтран ажиллах гэрээ	2019	2020
22.	Нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газар	Нийслэлийн Засаг даргатай 2020 онд хамтран ажиллах гэрээ	2019	2020

4.3. Төрийн өмчит хуулийн этгээдүүдтэй хамтран ажилласан байдал

№	Байгууллагын нэр	Хамтын ажиллагааны гэрээ, төслийн нэр	Эхэлсэн он	Дууссан он
1.	“Батлан хамгаалах аж үйлдвэрийн нэгдэл” ТӨААТҮГ	Зэвсэгт хүчний зэвсэглэл, техник шинэчлэх ажлыг зохион байгуулах, цэвэр ус бэлтгэн нийлүүлэх чиглэлээр гэрээ байгуулан ажилласан	2016 он	-
2.	“Бөртэ” ТӨААТҮГ	Цэргийн алба хаагчийн нормын хувцас, хэрэглэл үйлдвэрлэх чиглэлээр гэрээ байгуулан ажилласан.	2016 он	-
3.	“Багабаян-Энхийн төлөө цогцолбор төв” ТӨААТҮГ	Энхийг сахиулах ажиллагаанд үүрэг гүйцэтгэсэн цэргийн алба хаагчдад амралт, сувиллын үйлчилгээ үзүүлэх чиглэлээр хамтран ажилласан.	2016 он	-
4.	“Барилга захиалагчийн алба” ТӨААТҮГ	Батлан хамгаалах яамны захиалгаар гүйцэтгэж буй барилга угсралтын ажилд захиалагчийн	2016 он	-

		хяналт тавих, холбогдох баримт бичгийг бүрдүүлэхэд хамtran ажилласан.		
5.	Зэвсэгт хүчний 017 дугаар анги	Барилга угсралтын ажлын тусгай зөвшөөрлийн хүрээнд Батлан хамгаалах, Зэвсэгт хүчний барилга байгууламжуудыг шинээр барих, их болон урсгал засвар хийх	2016 он	-
6.	Зэвсэгт хүчний 110 дугаар анги	Барилга угсралтын ажлын тусгай зөвшөөрлийн хүрээнд Батлан хамгаалах, Зэвсэгт хүчний барилга байгууламжуудыг шинээр барих, их болон урсгал засвар хийх	2016 он	-
7.	Зэвсэгт хүчний 338 дугаар анги	Барилга угсралтын ажлын тусгай зөвшөөрлийн хүрээнд Батлан хамгаалах, Зэвсэгт хүчний барилга байгууламжуудыг шинээр барих, их болон урсгал засвар хийх	2016 он	-
8.	Зэвсэгт хүчний 339 дүгээр анги	Барилга угсралтын ажлын тусгай зөвшөөрлийн хүрээнд Батлан хамгаалах, Зэвсэгт хүчний барилга байгууламжуудыг шинээр барих, их болон урсгал засвар хийх	2016 он	-
9.	Зэвсэгт хүчний 340 дүгээр анги	Барилга угсралтын ажлын тусгай зөвшөөрлийн хүрээнд Батлан хамгаалах, Зэвсэгт хүчний барилга байгууламжуудыг шинээр барих, их болон урсгал засвар хийх	2016 он	-

4.4. Олон улсын байгууллагуудтай хамtran ажилласан байдал

№	Байгууллагын нэр	Хамтын ажиллагааны гэрээ, төслийн нэр	Эхэлсэн он	Дууссан он
1.	Химийн зэвсгийг хориглох байгууллага /ХЗХБ/	"Химийн зэвсгийг хориглох тухай конвенц"-ын хэрэгжилтийг хангах үүрэгтэй гишүүн орнууд химийн зэвсгээс хамгаалах чиглэлээр өөрийн орны түвшинд хийж буй ажлын тайлангаа Химийн зэвсгийг хориглох байгууллагын Техникийн нарийн бичгийн дарга нарын газарт жил бүр хүргүүлэн ажилладаг.	1995	-
2.	Умард Атлантын Гэрээний Байгууллага (НАТО)	"Монгол Улс, НАТО хоорондын түншлэл, хамтын ажиллагааны хөтөлбөр"-ийг баталснаар хоёр талын хооронд харилцан ашигтай хамтын ажиллагааг хөгжүүлэх үндэс бүрдсэн. "Батлан хамгаалах боловсролыг хөгжүүлэх (DEEP) хөтөлбөр" НАТО-гийн Холбоо, мэдээллийн агентлаг, БХЯ-ны хооронд байгуулсан гэрээ. Кибер аюулгүй байдлын төв байгуулах нь. G-5281	-2012 -2014 -2016	2020.06

3.	Нэгдсэн Үндэстний Байгууллага (НҮБ)	"НҮБ-ын Байнгын хүчний тогтолцоонд хувь нэмэр оруулах талаар Монгол Улсын Засгийн газар, НҮБ-ын хооронд харилцан ойлголцсон тухай санамж бичиг" Энэхүү санамж бичгийн зорилго нь Монгол Улсын Засгийн газраас НҮБ-ын энхиийг сахиулах ажиллагаанд зориулан тодорхой нөхцөлөөр нийлүүлэх хүн хүч, эд материалын тоо хэмжээг тогтоох юм.	1999	-
4.	Олон Улсын Улаан загалмайн хороо (International Red Cross)	Олон улсын Улаан загалмайн хорооноос зохион байгуулдаг олон улсын хурал, семинарт манай Зэвсэгт хүчинээс оролцох чиглэлээр тус хороотой хамтран ажиллаж байна.	1959	-
5.	Европын аюулгүй байдал, хамтын ажиллагааны байгууллага (Organization for Security and Co-operation in Europe)	Олон улсын харилцаа, аюулгүй байдал, хамтын ажиллагааны өргөн хүрээтэй асуудлыг хэлэлцэж бодлого боловсруулж хэрэгжүүлэхэд чухал үүрэгтэй оролцог ба ЕАБХАБ-ын үйл ажиллагааны үндсэн З чиглэлд /цэрэг улстэр, эдийн засаг, байгаль орчин, хүний аюулгүй байдал/ ЕАБХАБ-ын гишүүн орнуудтай хамтран ажиллахыг зорьж байна.	2012	-

4.5. Эрдэм шинжилгээ, судалгааны байгууллагуудтай хамтран ажилласан байдал

№	Байгууллагын нэр	Хамтын ажиллагааны гэрээ, төслийн нэр	Эхэлсэн он	Дууссан он
1.	Монгол Улсын Шинжлэх ухааны академи	Монгол Улсын Батлан хамгаалах яам, Шинжлэх ухааны академи хоорондын хамтран ажиллах санамж бичиг	2020	-

4.6. Хувийн хэвшлийн байгууллагуудтай хамтран ажилласан байдал

№	Байгууллагын нэр	Хамтын ажиллагааны гэрээ, төслийн нэр	Эхэлсэн он	Дууссан он
1.	Дорноговь аймгийн Алтанширээ сумын нутагт байгуулах газрын тос боловсруулах үйлдвэрийн авто замын бүтээн байгуулалтын ажилд давхардсан тоогоор 60 аж ахуйн нэгж байгууллагатай гэрээ байгуулан ажилласан.	Авто замын барилгын материал, авто техник, сэлбэг, ар тал хангалтын материал хэрэгсэл нийлүүлэх, зураг төсөл боловсруулах зэрэг чиглэлээр гэрээ байгуулсан.	2018	2019
2.	Батлан хамгаалах яам, харьяа байгууллагуудын худалдан авах ажиллагаанд давхардсан тоогоор 430 аж ахуйн нэгж байгууллагатай гэрээ байгуулан ажилласан.	Авто техник, сэлбэг, ар тал хангалтын материал хэрэгсэл нийлүүлэх, төсөл арга хэмжээ зэрэг чиглэлээр гэрээ байгуулсан.	2018	2020

4.7. Иргэний нийгмийн болон олон нийтийн байгууллагуудтай хамтран ажилласан байдал

№	Байгууллагын нэр	Хамтын ажиллагааны гэрээ, төслийн нэр	Эхэлсэн ОН	Дууссан ОН
1.	Монгол цэргийн нэгдсэн холбоо	Монгол Улсын Ерөнхий сайдын ивээл доор эх үрсийн баярт зориулсан “Монгол Улсын төлөө зүтгэе” үндэсний хэмжээний хүндэтгэлийн анхдугаар чуулга, уулзалт	2019.05.02	2019.05.31
2.	Монгол цэргийн нэгдсэн холбоо, Монголын эмэгтэйчүүдийн холбоо	Монгол Улсын Ерөнхий сайдын ивээл доор Төрийн цэргийн болон хууль сахиулах байгууллагуудын эмэгтэй алба хаагчдын чуулга, уулзалт	2019.09.02	2019.09.20
3.	Монголын эмэгтэйчүүдийн холбоо	“Илүү сайхан ирээдүйн төлөө” олон улсын эмэгтэйчүүдийн анхдугаар чуулга уулзалт	2019.09.02	2019.09.17
4.	“Эрчүүд-гэр бүл, хөгжлийн нийгэмлэг” ТББ	Жендерт сууринсан хүчирхийлэлтэй тэмцэх 16 хоногийн “Цагаан туузтаны аян” (“ОЙЛГОЁ ХҮНДЭЛЬЕ - Гэр булийнхээ төлөө” уриан доор)	2019.11.25	2019.12.10

---оо---

САНХҮҮГИЙН ДЭЛГЭРЭНГҮЙ ТООЦОО

Стратегийн зорилт	№	Санхүүжилт /сая.төг/					
		2021	2022	2023	2024	Дүн	Эх үүсвэр
Стратегийн зорилт №1.1						-	
Стратегийн зорилт №1.2						-	
Стратегийн зорилт №1.3	10	11,800.00	15,000.00	18,000.00	20,000.00	64,800.00	ЗХХС
	11		30,000.00	41,000.00		71,000.00	улсын төсөв
Зорилтын дүн	11,800.00	45,000.00	59,000.00	20,000.00	135,800.00		
Стратегийн зорилт №1.4	12	2,196.20	6,196.20	9,196.20	7,196.20	24,784.80	улсын төсөв
	13		5,900.00	4,000.00	4,000.00	13,900.00	улсын төсөв
	15	3,000.00	5,300.00			8,300.00	улсын төсөв
	17	30.00	30.00	40.00	30.00	130.00	улсын төсөв
	18		1,170.00		1,170.00	2,340.00	улсын төсөв
Зорилтын дүн	5,226.20	18,596.20	13,236.20	12,396.20	49,454.80		
Стратегийн зорилт №1.5	22	140.00	200.00	400.00	200.00	940.00	улсын төсөв
	23			637.00	600.00	1,237.00	улсын төсөв
	24	1,000.00	290.00	290.00		1,580.00	улсын төсөв
	25	2,300.00	8,000.00			10,300.00	улсын төсөв
	26	1,000.00	2,100.00	2,000.00		5,100.00	улсын төсөв
	27	400.00	800.00	800.00	400.00	2,400.00	улсын төсөв
	28	300.00	300.00	300.00	300.00	1,200.00	улсын төсөв
Зорилтын дүн	5,140.00	11,690.00	4,427.00	1,500.00	22,757.00		
Стратегийн зорилт №1.6	29	2,610.00	4,830.00	4,830.00	3,830.00	16,100.00	улсын төсөв
	30	200.00	3,000.00	4,000.00	2,800.00	10,000.00	улсын төсөв
	31	1,887.30	2,774.60	3,774.50	2,887.30	11,323.70	улсын төсөв
	32	1,000.00	4,000.00	6,000.00	4,000.00	15,000.00	улсын төсөв
	33	2,833.30	5,666.70	5,666.70	2,833.30	17,000.00	улсын төсөв
	34	200.00	400.00	600.00	400.00	1,600.00	улсын төсөв
	35	500.00	1,000.00	1,000.00	500.00	3,000.00	улсын төсөв
	36	600.00	1,500.00	900.00		3,000.00	улсын төсөв

Зорилтын дүн	9,830.60	23,171.30	26,771.20	17,250.60	77,023.70	
Стратегийн зорилт №1.7	38	5.00	5.00		10.00	улсын төсөв
	45	2.00			2.00	улсын төсөв
Зорилтын дүн	7.00	5.00	-	-	12.00	
Стратегийн зорилт №1.8	50		600.00		600.00	
	51	3,293.00			3,293.00	Гадаад тусламж
Зорилтын дүн	3,293.00	600.00	-	-	3,893.00	
Стратегийн зорилт №1.9	53	2,400.00	8,400.00	8,400.00	6,400.00	улсын төсөв
	55	500.00	2,000.00	3,000.00	2,000.00	улсын төсөв
Зорилтын дүн	2,900.00	10,400.00	11,400.00	8,400.00	33,100.00	
Стратегийн зорилт №2.1						-
Стратегийн зорилт №2.2	62		200.00	200.00	200.00	орон нутгийн төсөв
	63	48.00				орон нутгийн төсөв
Зорилтын дүн	48.00	200.00	200.00	200.00	648.00	
Стратегийн зорилт №3.1	65	1,000.00	1,500.00	1,500.00	1,000.00	улсын төсөв
	66	8,500.00	25,000.00			улсын төсөв
	67		15,300.00	15,300.00		улсын төсөв
	68	1,000.00	5,800.00	4,000.00	6,000.00	Гадаад тусламж
	69	511.00	1,200.00	2,000.00	800.00	гадаад тусламж
	70	1,418.00	3,300.00	3,400.00	1,300.00	гадаад тусламж
	71	1,000.00	2,000.00	4,000.00	2,000.00	улсын төсөв
	72	1,000.00	2,000.00	3,000.00	2,000.00	улсын төсөв
	73	2,000.00	5,000.00	6,000.00	2,000.00	улсын төсөв
Зорилтын дүн	16,429.00	61,100.00	39,200.00	15,100.00	131,829.00	
Стратегийн зорилт №3.2	74	2,000.00	9,000.00	9,500.00	5,500.00	улсын төсөв
	75	23.20	500.00	700.00	300.00	улсын төсөв
	76	95.00	800.00	900.00	405.00	улсын төсөв
	77	275.00	475.00	475.00	275.00	гадаад тусламж
	77	275.00	475.00	475.00	275.00	улсын төсөв
	78			21,400.00		улсын төсөв
	79	2,100.00	11,100.00	11,100.00	4,100.00	улсын төсөв
	80	1,000.00	2,300.00			улсын төсөв

	81	2,000.00	5,000.00	5,000.00	3,000.00	15,000.00	улсын төсөв
	82	2,000.00	4,000.00	4,000.00	2,000.00	12,000.00	улсын төсөв
	83	500.00				500.00	улсын төсөв
	83		3,000.00	3,000.00	2,000.00	8,000.00	урсгал төсөв
	84	1,002.00	1,000.00	2,000.00	1,000.00	5,002.00	улсын төсөв
Зорилтын дүн		11,270.20	37,650.00	58,550.00	18,855.00	126,325.20	
Стратегийн зорилт №4.1						-	
	89		600.00	700.00	600.00	1,900.00	улсын төсөв
Стратегийн зорилт №4.2	90	5.00	5.00	5.00	5.00	20.00	улсын төсөв
	92	65.00	90.00	100.00	110.00	365.00	улсын төсөв
	93		1,000.00	1,000.00		2,000.00	улсын төсөв
Зорилтын дүн		70.00	1,695.00	1,805.00	715.00	4,285.00	
Нийт дүн		66,014.00	210,107.50	214,589.40	94,416.80	585,127.70	

Эх үүсвэр	2021	2022	2023	2024	Дүн /сая.төг/
Улсын төсөв	47,669.00	181,132.50	183,514.40	63,841.80	476,157.70
Орон нутгийн төсөв	48.00	200.00	200.00	200.00	648.00
Гадаадын зээл, тусламж	6,497.00	10,775.00	9,875.00	8,375.00	35,522.00
Зэвсэгт хүчний хөгжлийн сан	11,800.00	15,000.00	18,000.00	20,000.00	64,800.00
Ургал зардал	-	3,000.00	3,000.00	2,000.00	8,000.00
Нийт дүн	66,014.00	210,107.50	214,589.40	94,416.80	585,127.70

---оо---